

TVEDESTRAND
KOMMUNE

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Kommunedirektørens forslag

2024

Innholdsfortegnelse

1	Tvedestrand (1)	6
1.1	Innledning	6
1.2	Utgangspunkt og rammer for budsjettarbeidet	8
1.2.1	Gjeldende økonomiplan og vedtatt handlingsplan	8
1.2.2	Statsbudsjettet	8
1.2.3	Kort om kommunelovens regler knyttet til budsjett og økonomiplan	8
1.3	Hovedbilder	9
1.3.1	Utvikling i Tvedestrand	9
1.3.2	Hva skjer med handlingsrommet for kommunal sektor og for Tvedestrand?	9
1.3.3	Hvordan ser Tvedestrandsbildet ut i planperioden? - Sammendrag	10
1.4	Hovedstrategi	14
1.4.1	Målsetting og forutsetninger	14
1.4.2	Strategi	14
1.4.3	Satsingsområder og nedstyringer	14
1.4.4	Risikoelementer	17
1.4.5	Klima- og miljøutfordringene	18
1.5	Styringssystem og målekart	19
1.5.1	Målekart for kommunen	19
1.5.2	Handlingsregler og finansielle måltall	19
1.5.3	Organisering av arbeidet med økonomiplan og budsjett	20
1.6	Statsbudsjettet	22
1.6.1	Omtale av det økonomiske opplegget for kommunesektoren	22
1.7	Driftsbudsjettet	24
1.7.1	Hovedoversikt, bevilgningsoversikt drift	24
1.7.2	Hovedoversikt drift, netto fordeling til sektorer	29
1.7.3	Videreføring av dagens drift - konsekvensjustert budsjett	30
1.7.4	Driftstiltak sektorene	32
1.7.5	Samlede driftsinntekter og - utgifter	38
1.7.6	Årsverk	39
1.7.7	Likviditet	39
1.8	Investeringsbudsjettet	41
1.8.1	Samlet oversikt over investeringer med finansiering	41
1.8.2	Nærmere om de enkelte investeringsprosjektene	42
1.8.3	Utvikling av lånegjeld	59
2	Kommunedirektør, stab og IKT (200)	61

2.1	Driftsbudsjettet	61
2.1.1	Driftstiltak i sektorene	61
2.2	Sektorenes ansvarsområder	62
2.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	63
2.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	64
2.2.3	Målekart	64
2.2.4	Fokusområder	64
3	Samfunn og infrastruktur (210)	66
3.1	Driftsbudsjettet	66
3.1.1	Driftstiltak i sektorene	66
3.2	Sektorenes ansvarsområder	69
3.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	69
3.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	70
3.2.3	Målekart	72
3.2.4	Fokusområder	73
4	Læring og oppvekst (220)	74
4.1	Driftsbudsjettet	74
4.1.1	Driftstiltak i sektorene	74
4.2	Sektorenes ansvarsområder	75
4.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	76
4.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	79
4.2.3	Målekart	80
4.2.4	Fokusområder	80
5	Velferd, psykisk helse og habilitering (230)	82
5.1	Driftsbudsjettet	82
5.1.1	Driftstiltak i sektorene	82
5.2	Sektorenes ansvarsområder	83
5.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	83
5.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	85
5.2.3	Målekart	89
5.2.4	Fokusområder	89
6	Helse, familie og rehabilitering (240)	90
6.1	Driftsbudsjettet	90
6.1.1	Driftstiltak i sektorene	90
6.2	Sektorenes ansvarsområder	91
6.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	91

6.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	93
6.2.3	Målekart.....	97
6.2.4	Fokusområder.....	98
7	Kirke og trossamfunn (270)	99
7.1	Driftsbudsjettet.....	99
7.1.1	Driftstiltak i sektorene.....	99
7.2	Sektorenes ansvarsområder	99
7.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk.....	99
8	Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik (280).....	100
8.1	Driftsbudsjettet.....	100
8.1.1	Driftstiltak i sektorene.....	100
8.2	Sektorenes ansvarsområder	101
8.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk.....	101
9	Vedlegg.....	104

1 Tvedestrand (1)

1.1 Innledning

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til økonomiplan 2024-2027 og budsjett 2024.

Handlingsplan 2024-2027 ble behandlet i egen sak i kommunestyrets møte 19.09.2023.

Handlingsplanen viser hovedmålsetting, hovedstrategi og hovedsatsingsområdene som kommunestyret har lagt til grunn for de neste fire årene.

Årsbudsjettet for 2024 er et bindende dokument hvor kommunestyret fastsetter bevilgningene for neste års drift og investeringer. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp. Økonomiplanen er ikke bindende på samme måte som årsbudsjettet. Orientering om betalingssatser, oversikter m.m. følger som vedlegg i dokumentet.

Kommunedirektøren skal etter kommuneloven sørge for at politiske saker er forsvarlig utredet. Kommunedirektøren har likevel etter lovverket ikke plikt til å legge fram et forslag til budsjett og økonomiplan i balanse overfor de politiske organ. Kommunens delegasjonsreglement sier at saker som framlegges til behandling i folkevalgte organer, skal være utredet av kommunedirektøren. I kommunens økonomireglement sies det likevel at «Kommunedirektøren utarbeider et balansert forslag til økonomiplan og årsbudsjett til formannskapet». Deretter er det etter kommuneloven formannskapet som er gitt myndigheten til å avgi den endelige budsjettinnstillingen til kommunestyret. Iht. møteplanen skal formannskapet ha et drøftingsmøte 21.11.23 og avgi sin innstilling 29.11.23. Innstillingen legges så ut til offentlig ettersyn før kommunestyret har sluttbehandling i møte 13.12.23.

Utgangspunktet for kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanarbeid er statsbudsjettet for 2024, gjeldende økonomiplan og vedtatt Handlingsplan 2024-2027.

Usikkerhet, «strammere tider» og behov for omstilling er vesentlige stikkord knyttet til kommende budsjett- og økonomiplan. Den internasjonale situasjonen gjør at vesentlige premisser for kommunens økonomi er i spill. Kommunens økonomi, i likhet med innbyggernes private økonomi, er nå mer usikker enn på lang tid. Dette ukjente farvannet gjør det ekstra vanskelig å «navigere».

Budsjettopplegget er stramt, krevende og beheftet med mye usikkerhet. Det betinger vesentlig bruk av fondsmidler i 2024 og kutt- og omstillingstiltak i perioden. Dette er nødvendig for å kunne håndtere den usikkerheten vi står ovenfor, og ha rom for å betjene en økende gjeldsbyrde knyttet til kommunens store investeringer (utviklingsalternativet).

I 2024 må en gjennomføre en evalueringsprosess for nåværende organisering og andre tiltak for å redusere kostnadene videre utover i perioden. Dette vil merkes, men samtidig er det også viktig å klare å prioritere best mulig i forhold til kommunens tenkning rundt «Innsatstrappa».

En har også arbeidet for å få økt realisme i sektorenes rammer, dette via det som betegnes som «konsekvensjustert budsjett», dvs. oppdaterte rammer i forhold gjeldende rammevilkår, innarbeiding av politiske vedtak mv. En ser likevel at en ikke er i mål, ikke minst gjelder dette de to sektorene innen helse- og sosialfeltet hvor behovene stadig vokser og det er grunn til å tro at dette vil være situasjonen framover.

Risikoen knyttet til budsjettopplegget er høy. Kommunens stadig økende gjeldsgrad binder

handlingsrom for lang tid framover, og kommunens begrensede frie fondsreserver er trolig snart brukt opp. Faren for underskudd i 2023 og i planperioden er påtakelig og da er det viktig å fortsatt minne hverandre om at grunnfjellet i de kommunale tjenestene vil bli opprettholdt i årene som kommer.

Det er også på sin plass å påpeke det som har skjedd av positiv utvikling i Tvedestrand i den senere tid, og som legger grunnlag for konkurransekraft og framtidig vekst. I tillegg vil en evt. etablering av Morrows batterifabrikk i Arendal kunne gi gode ringvirkninger for næring og sysselsetting i Tvedestrand.

Kommunedirektøren vil med dette takke alle som har lagt ned en stor innsats for å komme i budsjettprosessen, ikke minst gjelder dette avdelingsledere, i særdeleshet kommunens ledergruppe og ikke minst kommunens økonomisjef.

Kommunedirektøren har som vane å påpeke tilslutt i alle budsjettpresentasjoner at vi lever i et av verdens beste land! Norge har bedre forutsetninger og ressurser for å håndtere utfordringer enn de fleste andre land. Generelt har vi fortsatt levekår og velferdssystemer mesteparten av verden kan misunne oss. Dette setter våre utfordringer og bekymringer i et større perspektiv.

Tvedestrand 14. november 2023

Kommunedirektøren

1.2 Utgangspunkt og rammer for budsjettarbeidet

1.2.1 Gjeldende økonomiplan og vedtatt handlingsplan

Et vesentlig utgangspunkt for kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanarbeid er gjeldende økonomiplan, se K-sak 22/84 og vedtatt Handlingsplan for 2024-2027, se K-sak 23/71.

1.2.2 Statsbudsjettet

Statsbudsjettet gir vesentlige rammer for kommunens budsjettarbeid. Skattenivå, statlige rammeoverføringer, øremerkede tilskudd og andre rammevilkår for kommunesektoren avklares i statsbudsjettet. Dagens regjering er som kjent en mindretallsregjering, statsbudsjettets endelige «utforming» vil ikke være klar før det er gjennomført forhandlinger i stortinget. En vil dermed ikke nødvendigvis ha full viten om de endelige statlige rammer når formannskapet og kommunestyret har sin behandling av budsjett og økonomiplan.

Nærmere informasjon om statsbudsjettet gis i kapittel 6.

1.2.3 Kort om kommunelovens regler knyttet til budsjett og økonomiplan

Det er kommunestyret som selv vedtar budsjett og økonomiplan før årsskiftet hvert år. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunens planer skal følges opp. Økonomiplanen og budsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og vise utviklingen i den kommunale økonomien inkl. gjeldsutviklingen. Både budsjett og økonomiplan skal deles i en driftsdel og en investeringsdel, settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underliggende organer. Økonomiplanen er ikke bindende.

Kommuneloven sier også at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handlevnen blir ivaretatt over tid. Dette markerer lovens ideal og kommunestyrenes ansvar for langsiktig forvaltning, men det gir ingen fasit på hva som er god langsiktig forvaltning. Det er med andre ord rom for politisk skjønn. Det vises ellers til kapittel 5.2 om handlingsregler.

1.3 Hovedbilder

1.3.1 Utvikling i Tvedestrand

I løpet av de siste årene har det skjedd mye positivt i Tvedestrand. Ny E18, «Genistreken», nye næringsarealer med en rekke etableringer, ny videregående skole og idrettspark, ny barnehage, ny barneskole, «ny» barnehage på Holt (neste høst) og mye ny infrastruktur er stikkord i denne sammenhengen. Det er grunn til å tro at alt dette er med på å legge grunnlag for konkurransekraft og framtidig vekst.

Uten kommunestyrets såkalte «utviklingsalternativ» med bl.a. innføring av eiendomsskatt, hadde det som har skjedd av kommunale satsinger ikke vært mulig å gjennomføre. Men, «utviklingsalternativet» har også sin tydelige pris i form av store langsiktige gjeldsforpliktelser, risikoeksponering og behov for enda mer kommunale innsparinger og omstillinger.

1.3.2 Hva skjer med handlingsrommet for kommunal sektor og for Tvedestrand?

KS (Kommunesektorens interesseorganisasjon hvor alle norske kommuner er medlemmer) har i forbindelse med rammene i statsbudsjettet for 2024 sagt følgende;

«Regjeringens forslag til vekst i frie inntekter er i tråd med forventningene fra kommuneproposisjonen. Det er en høy sum, men både demografiske endringer og ikke minst antall flyktninger gjør at presset på kommunale tjenester øker sterkt. Viktige tjenester som skole, helse og omsorg er også blitt dyrere for kommunene. Derfor er veksten nødvendig, men mange kommuner vil få en stram økonomi også neste år.»

Kommunedirektøren registrerer at høstens budsjett- og økonomiplanarbeid i mange kommuner synes å være vanskeligere enn tidligere, en indikator på dette kan være bruk av fondsmidler for å saldere budsjettene.

Tvedestrand kommunes økonomi har i moderne tid aldri vært særlig romslig, men utfordringsbildene har blitt tiltakende krevende de siste årene. Et vesentlig spørsmål er; hva er det som skjer, hvorfor blir det slik? Nedenfor er det, ikke uttømmende, satt opp noen sentrale forklaringer. Noen av disse gjelder for mange kommuner, noen mer spesifikt for Tvedestrand kommune:

- Den internasjonale situasjonen: Den internasjonale utviklingen, ikke minst med krig i Europa, har vi allerede sett har gitt konsekvenser for kommunene med økt flyktningmottak, kraftig prisvekst (ikke minst på energi, IKT-lisenser mv.) og økt rentenivå.
- Demografiendringer: Den generelle utviklingen i landet er færre barn, flere eldre, flere personer med demens og flere personer med nedsatt funksjonsevne. I Tvedestrand ser vi også deler av dette bildet, men trenden i Tvedestrand de siste årene er at det fødes flere barn. Det kan også se ut til at det er tilflytting av barnefamilier til kommunen. Demografiendringene gir behov for omprioriteringer i kommunen.
- Kommunesektorens inntektsvekst (i de statlige rammeoverføringene) «spises opp» av de forholdene som er nevnt i de to første kulepunktene, nå i den siste tiden ikke minst pga. prisvekst.
- Levekårsutfordringer: Tvedestrand har i lang tid, i likhet med flere andre kommuner på Agder, hatt betydelige levekårsutfordringer. Tydelige indikatorer for

Tvedestrands del er f.eks. innbyggere på sosialhjelp, barnefattigdom, uføregrad, arbeidsledighet, sysselsettingsgrad, lavt utdanningsnivå, psykiske lidelser og lav levealder. Våre levekårsproblemstillinger gir kommunen et høyere «utgiftsbilde» på flere områder enn i sammenlignbare kommuner rundt om i landet.

Levekårsutfordringer har i mange år vært med å gi kommunen begrenset økonomisk handlingsrom, og det er ikke realistisk at dette bildet vil bli endret vesentlig med det første. Vi har de innbyggerne vi har, og med de utfordringene de har.

- Bosetting av mennesker med varig redusert og nedsatt funksjonsevne: Flere unge med redusert funksjonsevne ble bosatt i nye boliger fra 2021. Dette har betydd et betydelig varig økonomisk løft (økte driftsutgifter) for Tvedestrand kommune.
- Særlig ressurskrevende tjenester: Kommunen har de siste årene fått flere nye brukere i alle aldre innenfor ordningen særlig ressurskrevende tjenester, noe som er både driftsmessig og økonomisk utfordrende.
- Endring av rammevilkår: Endringer i satser for eiendomsskatt fra 2021 førte til ca. 6 millioner i årlig inntektstap for Tvedestrand. Grunnrenteskatten for kraftproduksjon (fra 2022) vil føre til lavere utbyttensnivå for kommunale kraftselskapseiere i årene framover enn hva situasjonen eller hadde vært.
- Gjeldsutvikling/renteutvikling: Gjeldsnivået i norske kommuner vokser stadig. Også i Tvedestrand har gjelden økt betydelig knyttet til satsingene i «utviklingsalternativet». Den markerte renteoppgangen vi har opplevd i den senere tiden forsterker konsekvensene. Og konsekvensene er vesentlig økte årlige utgifter til renter og avdrag framover.

1.3.3 Hvordan ser Tvedestrandsbildet ut i planperioden?

- Sammendrag

Hva slags bilder er det da som avtegner seg i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan? Hvordan ser det ut, hvilke investeringer og hvilke pluss/minus-tiltak foreslås?

Den internasjonale situasjonen gjør at vesentlige premisser, som pris- og renteutvikling, er i spill. Kommunens økonomi, i likhet med innbyggernes private økonomi, er nå mer usikker enn på lang tid. Dette ukjente farvannet gjør det ekstra vanskelig å «navigere».

Opplegget for budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 er dermed ikke særlig overraskende både stramt, risikofyllt og med lite handlingsrom. Vekst i frie inntekter som er større enn gjennomsnittet gir oss kjærkommen drahjelp i 2024, men det løser ikke alle utfordringer.

For å få saldert budsjett- og økonomiplanopplegget innebærer dette tiltak gjennom perioden som trolig vil innebære endring av tilbud. Forutsetninger for både en del inntekter og utgifter kan diskuteres i forhold til hva som er realistisk. Den samlede risiko-eksponeringen vurderes dermed til å være stor.

Nedenfor er det listet opp en del av det sentrale innholdet i budsjett- og økonomiplanopplegget (ikke uttømmende):

- Investeringsopplegget i planperioden viser tydelig at «utviklingsalternativet» nå er nesten ved veis ende. Den største investeringen er ombyggingen av Holt skole til en ny barnehage. Det er i perioden foreslått flere ulike prosjekter innen vann og avløp, det er behov for både kapasitet og sikker forsyning. Dette er på selvkostområdet, noe som innebærer at det er brukerne via avgiftene som betjener

investeringene.

- Samlede investeringer i perioden er på brutto 162,4 mill. kroner. Investeringer i bygg og anlegg er på 150,7 mill. kroner, og av dette utgjør 65,4 mill. kroner investeringer innen selvkostområdene vann og avløp. Investeringstilskudd til Tvedestrand kirkelig fellesråd utgjør 3,1 mill. kroner. Egenkapitalinnskudd til KLP og innskuddskapital i Østre Agder helsehus IKS utgjør 8,6 mill. kroner. Størstedelen av investeringene (74 prosent) skal skje i de to første året i økonomiplanen, deretter har kommunen begrenset evne til investeringer og de foreslåtte investeringer avspeiler dette. For nærmere detaljer om investeringsopplegget vises det til kapittel 8, Investeringer.
- Eiendomsskatten foreslås uendret i hele planperioden, dvs. på makssatsen 4 promille. Kommunedirektøren har vurdert innføring av eiendomsskatt på næringsvirksomhet. Dette foreslås likevel ikke, da det vil gi dårligere rammebetingelser til hele vårt eksisterende næringsliv, og det vil være et dårlig signal knyttet til kommunens omfattende arbeid med å få etablert nye virksomheter i Grenstølområdet.
- Veksten i kommunens frie inntekter i 2024 er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett lagt fram 6. oktober. For Tvedestrand del innebærer det en nominell (kronemessig) vekst på 5,9 prosent, snitt for landet og Agder er anslått til hhv. 4,7 prosent og 4,5 prosent. Denne økte veksten kommer av endrede kriteriedata i inntektssystemet, dvs. at vår befolkning (alderssammensetning og andre forhold) i 2024 utløser mer overføringer enn for snittet av andre kommuner.
- Det er forslått å bruke 10 mill. kroner fra disposisjonsfondet for å saldere budsjett 2024. Hvis anslaget på merforbruk for 2023 blir som i tertialrapport 2 for 2023 betyr dette at disposisjonsfondet tilnærmet kan være tømt etter 2024. Dette gir selvsagt enda mer trygghet, og det betinger at en i løpet av det neste året trenger å identifisere betydelig innsparinger. Alternativt til å saldere med fondsmidler er å gjennomføre tilsvarende kutt i tjenester og tilbud allerede i 2024. Dette vil i så fall være svært krevende. Tiltak må da identifiseres og gjennomføres svært raskt, og de vil komme i tillegg til de tiltak som allerede er skissert. Kommunedirektøren stiller spørsmål om dette er realistisk å gjennomføre på en forsvarlig måte.
- Utbyttet fra Agder Energi i 2024 er basert på det kjente resultatet i 2022. Hele utbyttet budsjetteres inn i kommunens drift. Utbyttelnivået for resten av økonomiplanperioden er usikkert og vil være avhengig av bl.a. fyllingsgrad i magasinene og prisutviklingen i markedet. I forslaget er utbyttelnivået satt noe ned etter 2024. Ikke minst henger dette sammen med at pga. fusjonen til Å Energi så får de gamle Agder Energi eierne et noe høyere utbyttelnivå enn ellers i årene 2023-2025.
- På utgiftssiden er det innarbeidet mer ressurser til grunnbemanning innen sektorene Velferd, psykisk helse og habilitering (VPH) og Helse- familie og rehabilitering (HFR). Dette er lagt inn fra september 2024 og med helårseffekt på ca. 5,3 mill. kroner fra 2025. Dette er likevel mindre enn det disse to sektorene har skissert som nødvendig for å få en mer bærekraftig drift som kan være med å redusere f.eks. utgifter til vikarbruk og kjøp av tjenester fra vikarbyrå. Det er ellers tatt med noe økte utgifter, f.eks. til badeparken. Se ellers tiltakslisten og kommentarer fra de ulike sektorene knyttet både til pluss og minustiltak i perioden.
- En utgiftspost som det er knyttet større usikkerhet til enn tidligere er strømutfgiftene. Kommunedirektøren har, på usikkert grunnlag, landet på å redusere strømutfgiftene med 3,9 mill. kroner til ca. 11 mill. kroner i 2024. Strømbudsjettet ble økt med 7,2

mill. kroner fra 2022 til 2023, til totalt 14,8 mill. kroner. Det er forutsatt en ytterligere nedgang i perioden. Strømutgiftene ligger likevel på et noe høyere nivå enn tidligere med 8,8 mill. kroner i 2026 og 2027.

- Det må gjennomføres små og store innsparings- og endringstiltak i driften i perioden. Mye av tiltakene er knyttet til aktivitet som ikke er lovpålagt, eller nivå på tjenester. Flere av tiltakene vil være upopulære, og det kan stilles spørsmål om tiltakene er fornuftig, ikke minst f.eks. sett i sammenheng med «innsatstrappa». Det er også usikkerhet knyttet til flere av tiltakene. I tillegg til det som allerede er skissert av tiltak, tror kommunedirektøren at det er behov for ytterligere prosesser for å identifisere tiltak for å oppnå balanse i den kommunale økonomien, se nedenfor. For oversikt over alle foreslåtte tiltak vises det til tiltakslisten senere i budsjettkommentarene.
- Fra 2025 får kommunen ca. 100 nye innbyggere i og med grensejusteringen mot Risør (Røysland krets). Dette gir økte rammeoverføringer til Tvedestrand kommune, men også noe økte utgifter som mer brøyteutgifter og inntektsbortfall knyttet til tidligere gjesteelever. De kjente utgifter/inntektsbortfall er tatt inn i budsjettopplegget, dette er dog en god del lavere enn de budsjetterte inntektene på ca. 6 mill. kroner. Hva slags andre utgifter det kan være snakk om vites ikke pr. nå, og det er svært vanskelig å kunne forutsi. Når økonomiplanopplegget er satt opp slik innebærer det at ytterligere økte behov som grensejusteringen kan medføre må dekkes innen de rammene til drift som er gitt i forslaget til økonomiplan.
- Fra 2023 til 2024 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 14,3 prosent, hvor vann øker mest i prosent med 17,5 prosent. I perioden 2022 til 2027 øker samlet gebyr med 5 602 kroner, fra 9 850 kroner i 2022 til 15 452 i 2027, beløpene er inkl. mva. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 9,4 prosent. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 140 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.
- Renovasjonsavgiften fra RTA (normalabonnement) økes fra 4.388 kroner til kr. 4.610 kroner inkl. mva., dvs. 6 prosent. Slamavgift (avskiller) videreføres med 1 500 kroner inkl. mva. for et helårsabonnement.
- De stramme budsjettoppleggene innebærer at «strikken strekkes langt» med tanke på innteksanslag, og utgiftsanslagene er satt stramt. Sektorene er heller ikke generelt kompensert for prisvekst, men noen poster er styrket, f.eks. til drivstoff, matvarer. Det er ikke rom for mye uforutsette hendelser, eller endring i rammevilkår. Risikoelementene i budsjettopplegget er mange og til dels relativt store.
- Budsjett- og økonomiplanen er basert på bosetting av 30 nye flyktninger pr. år. Kommunen har ennå ikke mottatt anmodning om bosetting i 2024, dette vil trolig være kjent før kommunestyrets behandling av budsjett- og økonomiplan. Det er grunn til å tro at anmodningen vil innebære et høyere bosettingstall enn det som her er skissert.
- I planperioden (2024-2027) øker samlet gjeld med 14,7 mill. kroner. Dette fordeler seg med en reduksjon på 41,1 mill. kroner på investeringslån og en økning på 55,8 mill. kroner på formidlingslån. Den økende lånegjelden gjør kommunen mer eksponert for risiko. Når det gjelder økende lånegjeld knyttet til formidlingslån innebærer det også et risikoelement, da kommunen selv må dekke store deler av eventuelle tap.
- Netto driftsresultatene korrigert for bundne fond er på -1,3 prosent i 2024, +0,03 prosent i 2025, -0,04 prosent i 2026 og +0,03 prosent i 2027. De finansielle måltallene (handlingsregler) er satt opp i tråd med de parameterne som er ligger i vedtatt Handlingsplan for 2024-2027. Måltallene ligger dessverre i hovedsak i rød

sone fram til slutten av perioden. Måltall for disposisjonsfond ligger i gul sone hele perioden, men regnskapsresultatet for 2023 vil kunne endre dette i negativ lei. Alle måltallene er prognoser og beheftet med usikkerhet.

1.4 Hovedstrategi

Det vises til vedtatt Handlingsplan for 2024-2027 for mer detaljerte beskrivelser av målsetninger, strategier og satsingsområder, som er lagt til grunn for budsjett- og økonomiplanarbeidet.

1.4.1 Målsetting og forutsetninger

Kommunens primære oppdrag er å gi dagens og fremtidige innbyggere kommunale tjenester med god kvalitet gjennom effektiv ressursutnyttelse, og å legge til rette for fremtidig vekst, utvikling og bærekraft.

Hovedmålsettingen for kommunen er, jfr. vedtatt kommuneplanens samfunnsdel for 2018-2030 og vedtatt handlingsplan for 2024-2027:

- Være en attraktiv bokommune med Østre Agder/Agder som arbeidsplassregion
- Styrket næringsutvikling med økt antall arbeidsplasser
- En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet
- Gode levekår

Være en kommune hvor både organisasjon og samfunn aktivt arbeider for nødvendig endring, slik at en kan sikre nødvendig framtidig bærekraft og opprettholdelse av velferdssamfunnet

1.4.2 Strategi

Strategi defineres her som de overordnede veivalgene og organisasjonens langsiktige kurs. Dette kan komprimeres til følgende strategier i handlingsperioden:

- Utviklingsalternativet slutføres og de driftsmessige endringer må implementeres og finne sin nye form, ikke minst gjelder dette på oppvekstområdet.
- Innsatstrappa legges til grunn som en videre kommunale hovedsatsing for omstilling av både organisasjon og samfunnet Tvedestrand. Dette betyr hovedfokus på tiltak som understøtter denne satsingen.

Kommunen skal posisjonere seg til å kunne dra nytte av Morrow-etableringen.

1.4.3 Satsingsområder og nedstyringer

Kommunens satsningsområder er nedfelt i vedtatt Handlingsplan for 2024-2027 som er gjengitt nedenfor:

Satsingsområder 2024-2027	År og kommentarer
Investeringsrelaterte satsinger	
Slutføre bygging av ny og fremtidsrettet barneskole i sentrum med infrastruktur ved Lyngmyr som er ferdig innen 01.08.2023 for 525 elever. Dette blir en ny felles barneskole for hele kommunen, som medfører endring av skolestruktur. Utvikle felles kultur og struktur for den nye barneskolen og oppnå nødvendig økonomisk gevinst, samt et bedret barneskoletilbud	Tas i bruk høst 2023, oppfølging av nybygget og internt kulturjobbing vil pågå også i 2024
Infrastrukturinvesteringer i vann-, avløp, vei og parkering i forbindelse med skoleinvesteringen, samt øke volumet på investeringer innenfor VA-rehabilitering og ny VA-infrastruktur for nye boligfelt, næringsarealer m.m.	Kontinuerlig arbeid, må vurderes/avklares i økonomiplan

Satsingsområder 2024-2027	År og kommentarer
Legge til grunn svært strenge vurderinger for investeringer etter 2023 så lenge det ikke er innen VA-området eller andre selvfinansierende områder.	Kontinuerlig arbeid, må vurderes/avklares i økonomiplan
Vurdere ny barnehage for Holt-området i løpet av planperioden, hvor det m.a. vurderes bruk av Holt gamle barneskole som nytt barnehagebygg.	Saken avklart, se K-sak 23/28, arbeidet vil i hovedsak skje i 2024
Avslutte reparasjon av tak og tårn på Holt kirke i planperioden.	I gang
Satsinger som innebærer nye prosjekter/større prosesser eller utredninger	
Videre arbeid med en helhetlig innsatstrapp for bærekraftige helse- og omsorgstjenester legges til grunn som arbeidsmetodikk for hele den kommunale organisasjonen. Det innebærer blant annet å skape et felles språk og se felles utfordringer, både i kommunen som samfunn og som organisasjon. Dette innebærer også videre samarbeid med Østre Agder-kommunene via regionrådet. I dette arbeidet inkorporeres også videre arbeid med «Leve hele livet» og helse- og sosialplanlegging inkl. bruk av velferdsteknologi.	Det arbeides allerede med dette, dette er et kontinuerlig arbeid i perioden som må gis hovedprioritet.
Utvikling av lokal strategi for å kunne få best mulig bosettings- og nærings-utviklingseffekt av en batterifabrikk-etablering i Arendal. Evt. boligutbyggings-prosjekter må i hovedsak skje via private aktører, evt. gjennom utbyggingsavtaler. Det skal også vurderes om Tvedestrand Vekst og/eller Tvedestrand kommunale boligstiftelse kan være aktuelle verktøy i denne sammenheng.	Oppstart høst 2023 etter at det er mer avklart hva som kan/bør gjøres i felleskap i Østre Agder (utredning pågå)
Videreutvikle mulighetsstudiet for Tjennaområdet (Byløft 2) i planperioden som en del av byutviklingen.	2025
Utvikle en ny lokal strategi for klima og miljø med konkretisering av viktigste tiltak, i løpet av 2023. Ikke minst blir det viktig å fokusere på hvordan kommunens transportbehov kan løses mer klimavennlig.	2023-2024
Starte opp arbeide med planlegging for utvikling av havneområdet i byen i planperioden i nært samarbeid med Tvedestrand Vekst AS i slutten av planperioden.	2026
Det må gjøres en gjennomgang av kommunens bryggeanlegg rundt om i kommunen for å sikre forsvarlighet og funksjon.	2023-2024
Politikere skal involveres i organisasjonens langsiktige strategiarbeid.	2024 – Det nye kommunestyret må definere nærmere hvordan dette ønskes
Organisasjonen skal arbeide målrettet med lokal frivilligstrategi.	2024 som revidering av eksisterende strategi
Utarbeide rekrutteringsstrategi for de mest konkurranseutsatte yrkesgrupper kommunen har behov for i sin tjenesteproduksjon. Utarbeide strategi for å holde på kommunens ansatte og innbyggere.	2024
Styrke markedsføring og omdømmebyggingen av kommunen.	2025 (må defineres nærmere eller utgå)
Strategisk arbeid med synliggjøring av tiltak, effekt og måloppnåelse innen kommunens forskjellige sektorer.	2025 (må defineres nærmere eller utgå)
Boplikten i Tvedestrand kommune skal ikke gjennomgås i perioden 2024-2027.	
Avslutte kommuneplanens arealdel og starte revisjon av verneplan for sentrum	2024
Utvikle et «konsept» for salg av de gamle barnehagebyggene i sentrum inkl. Middelskolen i planperioden, som en del av byutviklingen.	Arbeid i gang – ad hoc utvalg opprettet, rapport i sept.23. Iverksetting 2023-2024
Utvikle et «konsept» for salg av de gamle skolebygningene i planperioden, som en del av by- og distriktsutviklingen. Området rundt Tvedestrand skole skal vurderes knyttet til boligtenkning rundt innsatstrappen og evt. utbygging av Morrow-fabrikken.	Arbeid i gang – ad hoc utvalg opprettet, rapport i sept.23. Iverksetting 2023-2024
Revidere kommuneplanens samfunnsdel	Gjøres i løpet av handlingsplanperioden

Satsingsområder 2024-2027	År og kommentarer
Satsinger som er knyttet til løpende drift	
Salg av næringsområder ved A 67 og Tvedestrand næringspark og fortsette å ha et sterkt fokus på næringsutvikling gjennom å gjennomføre de tiltakene som er nedfelt i strategisk næringsplan for kommunen.	Kontinuerlig arbeid
Fortsette med utvikling og omstilling av den kommunale organisasjonen og tjenesteproduksjonen. Sterkt fokus på mest mulig effektiv drift av kommunens tjenester med fokus på innovasjon, utvikling, og ledelses- og stabsfunksjoner.	I hele perioden – men må sees i sammenheng med øvrige oppgaver. Organisatorisk evaluering i 2024 vil bli ett hoved-moment i dette arbeidet
Styrt innføring av nye IKT-verktøy (jf. ledelse av digital transformasjon). Sette fokus på at nye systemer skal være ferdig utviklet før implementering. Erkjenne at innføring og utvikling av nye og nåværende IKT-systemer tar tid og ressurser. Ikke ta ut gevinster for tidlig.	I hele perioden – men må sees i sammenheng med øvrige oppgaver. Vi har begrenset påvirkning av prioritering (IKT Agder)
Tverrsektoriell tilnærming – følge opp prosjektene BTI/BTS. Målet med dette er å bli bedre på å identifisere utsatte barn tidlig, samt sette inn riktige og koordinerte tjenester til rett tid for å forebygge utenforskap blant barn og unge.	I hele perioden – men må sees i sammenheng med øvrige oppgaver
Gjennomføre et mulighetsstudie om å styrke distriktene i kommunen i planperioden.	Slutføring av prosjektet høst 2023
Fokus på heltidskultur	Kontinuerlig prosess – oppfølging pga. endret lovverk
Fokus på oppdaterte seriositetsbestemmelser knyttet til innkjøp av varer og tjenester i Tvedestrand kommunes regi.	Må defineres nærmere

På tross av at kommunestyret hadde en sak om prioritering av handlingsplanen (sak 39/23) i mai i år, stiller kommunedirektøren spørsmål om listen over, med prioriteringer, fremdeles er for ambisiøs.

Det er i tiltakslisten lagt til grunn at det må gjøres en del nedstyringer i den kommunale driften i perioden. Kommunestyret har tidligere vedtatt at kommunens organisering skulle evalueres i 2024 (ikke i 2023 som det feilaktig stod i budsjettkommentarene for 2023), dvs. etter ca. fire års virketid. Kommunedirektøren ser det som nødvendig at en i denne organisasjonsgjennomgangen skal ha ambisjon om å identifisere innsparingstiltak hvor en allerede i 2024 skal kunne begynne å ta ut gevinster. Mest gevinster forutsettes det fra 2025 og utover i perioden. Utover organisasjonsevalueringen er det noen forhold en skal ha ekstra fokus på (ikke nødvendigvis uttømmende):

- Ny gjennomgang av ikke-lovpålagte oppgaver bør gjøres (sist gjort i 2019).
- Gjennomgang av kvalitetsnivå på tjenester. Gjennomgang av kriterier for tildeling av tjenester er i denne sammenheng viktig.
- Sterkt fokus på sykefraværsarbeid.
- Arbeid med heltid/deltid
- Kriterier for overtidsarbeid
- Kriterier for nettverksjobbing

Innsatstrappa skal være bærende element og utgangspunkt for tenkning og agering i hele organisasjonen.

Evalueringen må etter kommunedirektørens mening organiseres som et prosjekt hvor det lages en prosjektplan som skisserer styringsgruppe/arbeidsgrupper, mandat, deltakelse, tidsplan mv.

Det som skisseres ovenfor vil kreve prioritering av administrative ressurser, og dette vil

måtte gå på bekostning av annet arbeid. Kommunestyret må være innforstått med dette og ikke minst ta konsekvensen av dette med tanke på f.eks. hva en bestiller og setter i gang av annen aktivitet.

1.4.4 Risikoelementer

Alle budsjett- og økonomiplaner er basert på mange forutsetninger og elementer som er mer eller mindre sikre. Dette fordi de omhandler en framtid som er usikker og delvis ukjent. Pandemi, krig i Europa, energiutfordringer, inflasjon, rentevekst, er utviklingstrekk de siste tre årene som viser hvor raskt rammevilkår kan endres og stor usikkerhet skapes. Nedenfor er det listet opp noen risikoelement som det er viktig å være klar over, men listen er ikke uttømmende:

- **Skatteinngang og rammeoverføringer:** Forutsetninger, f.eks. knyttet til demografi, skattevekst og inntektssystemet, kan endre seg. At dette stadig kan bli endret, viser mange års erfaringer. Regjeringen vil legge fram et forslag til endringer i inntektssystemet våren 2024 med mulig effekt fra 2025. Dette kan gi konsekvenser for Tvedestrand kommune.
- **Utbytte Agder Energi:** Hvordan utbyttet blir i 2024 er avklart, men i de neste tre årene er det usikkerhet knyttet til nivået.
- **Prisutvikling:** Vi er inne i en periode med økt inflasjon og innsatsvarer i den kommunale tjenesteproduksjon koster stadig mer. Om vi i Norge får mer kontroll på inflasjonen er vanskelig å forutsi.
- **Renteutvikling:** Renta har steget gjennom året og gir allerede økte kostnader for kommunene. Videre renteutvikling er selvsagt ikke mulig å forutsi sikkert. Høy og vedvarende inflasjon vil trolig presse renta videre oppover, evt. resesjon med behov for å stimulere økonomien kan presse renta nedover igjen. Renta har en nedadgående trend når dette budsjettet skrives.
- **Lønns- og pensjonskostnader:** Hvordan tariffoppgjørene i perioden vil bli kan vi selvsagt ikke forutsi, eksempelvis kan den økte prisveksten en nå ser påvirke lønnsutviklingen i samfunnet (og skape såkalt lønns- og prisspiral).
- **Presset kommunal drift:** Når økonomien er så vanskelig som det vi opplever blir inntektsforutsetningene strukket lenger enn ønskelig, og forutsetninger knyttet til utgiftene kan også være for optimistiske eller marginale til å takle selv mindre uforutsette hendelser.
- **Omstillings- og effektiviseringstiltak:** Budsjett- og økonomiplanopplegget skisserer at det må gjennomføres kostnadsbesparende tiltak. Her ligger det et risikoelement. Det er usikkerhet knyttet til kapasitet til å arbeide med tiltakene, hvor raskt tiltak kan gjennomføres og om en klarer å få full effekt av alle tiltakene.
- **Barnehage- og skolebarn:** Antall barn i barnehager og skoler kan variere noe, f.eks. grunnet inn- og utflyttinger, utvikling i antall gjesteelever i skolene og antall gjestebarn i våre barnehager. Antall barn fra Tvedestrand som søker/får plass i private barnehager i nabokommuner er ett element som vanskelig kan forutsies.
- **Vekst i tjenestebehov:** Å kunne forutsi tjenestebehov i de nærmeste årene er beheftet med stor usikkerhet. Det vi vet er at en i løpet av de siste årene har fått flere ressurskrevende brukere. En ser et bilde av større utfordringer innen psykisk helse og rus, økende antall eldre og personer med demens og barn med spesielle behov. Generelt oppleves det stadig et større press mot flere av de kommunale tjenestene. Budsjett- og økonomiplanen er basert på dagens situasjon, dvs. de tjenester som er kjent og hvor vedtak er fattet. Det er ikke innarbeidet reserver ift. vesentlig vekst. Om innlemmingen av Røysland krets gir økte behov for tjenester

utover det som kan håndteres innen eksisterende driftsnivå vites pr. i dag ikke.

- **Sosialhjelpsutbetalinger:** Hvordan samfunnsutviklingen blir, f.eks. evt. økt arbeidsledighet, kan påvirke nivået på utbetalinger.
- **Flyktningsituasjonen:** Bosetting av flyktninger i 2024 og videre i perioden er ikke avklart, anmodning om bosetting for 2024 er i skrivende stund ikke mottatt. Aldersfordeling og hvilke utfordringer av helsemessig karakter (f.eks. traumer) evt. flyktninger har med seg vites selvsagt ikke, hvor stor offentlig ressursinnsats som kreves er det med andre ord vanskelig å slå fast. Det er også praktiske problemstillinger knyttet til å skaffe nok boliger hvis antall flyktninger blir stort.
- **Eksterne tilsyn og pålegg:** Kommunen har hvert år flere tilsyn knyttet til ulike deler av tjenestetilbudene og til kommunens bygg og anlegg. I den grad tilsyn fører til avvik og pålegg kan dette også gi økte drifts- og/eller investeringsutgifter.
- **Uforutsette hendelser:** Budsjettet har ikke reserver til å takle uforutsette hendelser som større ulykker, ekstra store snøfall, flom eller andre klimatiske utfordringer som vi ser ut til å oppleve mer og mer av.
- **Underskudd:** Eventuelle underskudd i 2023 og i planperioden vil påvirke økonomien i ytterligere negativ retning.

1.4.5 Klima- og miljøutfordringene

Klima- og miljøutfordringene vil selvsagt påvirke kommunene i årene framover. Kommunesektoren er en viktig aktør i klima og miljøarbeidet gjennom sine ulike roller, f.eks. som planmyndighet og ikke minst som tjenesteyter/produsent på mange felt. Kommunen må regne med å ha økt fokus på sentrale områder som mer klimavennlig transport, energistyring/energisparing, gjenvinning, miljøvennlige bygg og anlegg, helhetlig klimaplanlegging og klimatilpasning. Et viktig utgangspunkt er å ha fokus på hvordan våre eksisterende ressurser benyttes på en best mulig klimavennlig måte. En kan heller ikke se bort ifra at en på noen områder vil måtte regne med økte kostnader for å redusere kommunens miljøavtrykk. I forslaget til investeringer i perioden er det innarbeidet midler til infrastruktur for lading av kommunale kjøretøyer, uten å ha dette på plass vil det bli vanskelig med overgangen til el-biler.

Kommunen setter også fokus på å klimanøytrale investeringer. Tvedestrand barneskole er bygd etter såkalt "passiv-husstandard", det vil si bygg som har vesentlig lavere energibehov i forhold til standarden. Tvedestrand idrettspark ved Mjåvann er bygd etter såkalt "pluss-husstandard", det vil si de produserer mer energi enn det forbruker.

1.5 Styringssystem og målekart

1.5.1 Målekart for kommunen

Balansert målstyring forutsetter at det utarbeides et målekart for organisasjonen.

Tvedestrand kommune har i flere år hatt felles målekart for hele kommunen i tillegg til målekart for hver sektor.

Sektorene har også utarbeidet egne nøkkeltall i tillegg til målekartet.

Målekart for Tvedestrand kommune for 2024 er likt til de foregående årene:

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat 2022
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	4,2
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	52 %
	Sykefravær, totalt	8,0 %	11,2 %
	Sykefravær, korttid	1,8 %	2,7 %
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	- 6,3 %

Målsettingen er å gjennomføre medarbeiderundersøkelser hvert tredje år. Sist medarbeiderundersøkelse ble gjennomført desember 2022. Måltallet er svarprosent på 60 prosent og gjennomsnittlig score på 4,2.

I 2024 legger en opp til å gjennomføre en annen type medarbeiderundersøkelse, en såkalt HMS-undersøkelse. Denne undersøkelsen tar for seg arbeidstakernes fysiske arbeidsmiljø, i tillegg til miljø og helse. Arbeidsmiljøet er summen av alle fysiske, psykiske, sosiale og organisatoriske forhold på en arbeidsplass.

Ambisjonsnivået for samlet sykefravær for hele kommunen er 8,0 prosent, dvs. det samme som 2022. Når det gjelder korttidsfraværet er ambisjonsnivået opprettholdt på 1,8 prosent. Samlet sykefravær i 2022 var på 11,2 prosent, hvorav korttidsfraværet utgjorde 2,7 prosent. I 2021 var det samlet sykefraværet på 10 prosent og korttidsfraværet på 2,14 prosent.

Pr. 2. tertial 2023 ligger samlet sykefravær på 10,1% og korttidsfraværet på 2 %. Det vil i 2024 bli jobbet systematisk og målrettet med sykefraværsoppfølging for å redusere sykefraværet samt ha fokus på ansatte som er på jobb.

1.5.2 Handlingsregler og finansielle måltall

Ifølge den nye kommuneloven § 14-2, punkt c, skal kommunestyret fastsette finansielle måltall for kommunens økonomi. Loven inneholder likevel ikke noen klare føringer til hvilke måltall som kan være aktuelle og hvilke nivå de skal ligge på.

Kommunestyret har i handlingsplan for 2023-2026 vedtatt følgende finansielle måltall, alle i kroner:

- Netto driftsresultat i kroner korrigert for bundne driftsfond
- Disposisjonsfond
- Netto lånegjeld (investeringslån)
- Netto finansutgifter

Følgende gradering av ovennevnte finansielle måltall er vedtatt og lagt til grunn i vedtatt

handlingsplan:

Finansielle måltall	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat korrigeret for budne driftsfond	< 2 mill. kr	2 - 8 mill. kr	> 8 mill. kr
Disposisjonsfond	< 10 mill. kr	10-25 mill. kr	> 25 mill. kr
Netto lånegjeld (investeringslån)	> 600 mill. kr	450-600 mill. kr	< 450mill. kr
Netto finansutgifter	> 35 mill. kr	25-35 mill. kr	< 25 mill. kr

Målsettingen i vedtatt handlingsplan er at kommunens finansielle nøkkeltall skal ligge slik i slutten av planperioden:

- Netto driftsresultat korrigeret for bundne fond i «gul sone».
- Disposisjonsfond i «gul sone».
- Netto lånegjeld i «rød sone», som senest innen 2030 skulle ligge i «gul sone».
- Netto finansutgifter i «rød sone», som senest innen 2030 skulle ligge i «gul sone».

Med utgangspunkt i sist vedtatt budsjett og økonomiplan (2023-2026), årsberetning 2022, samt vedtatt handlingsplan 2024-2027, vises det følgende resultat på finansielle nøkkeltall for budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027:

Tekst - Alle tall i mill. kroner	R-2020	R-2021	B-2022	R-2022	B-2023	B-2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Netto driftsresultatet korrigeret for bundne fond	3,4	0,75	-5,05	1,6	0,0	-10,0	0,247	-0,276	0,228
Disposisjonsfond	17,4	18,1	7,09	19,7	17,34	10,39	10,64	10,37	10,59
Lånegjeld (investeringslån)	597,4	654,2	771,2	768,0	799,9	806,4	809,1	783,1	759,3
Netto finansutgifter	27,6	32,5	36,0	32,7	39,3	53,7	56,1	60,8	61,5

Ett av måltallene, disposisjonsfond, ligger i gul sone i hele perioden. Det bemerkes at hvordan regnskapsresultatet for 2023 lander, vil være avgjørende for om måltallet vil bli slik Det er dermed usikkert om disposisjonsfondet vil holde seg på gult nivå.

Det tre andre måltallene ligger på rødt i hele økonomiplanperioden. Lånegjeld av investeringslån og netto driftsresultat er svakt stigende i positiv retning i perioden. Netto finansutgifter forverrer seg utover i perioden, noe som henger sammen med store låneopptak og lavere utbytte fra Å energi.

Netto finansutgifter og Lånegjeld for investeringslån skulle etter planen komme i gul sone senest innen 2030. Allerede nå ser en at dette ikke er mulig å oppnå. Nye investeringer f.eks Holt barnehage og flere VA-investeringer har kommet til etter disse langsiktige målene ble satt. Det øker lånegjeldsutviklingen. Middelstet kunne vært å øke avdragene utover i perioden mer enn det som minimumsavdragene tilsier. Da må en ha rom for det i økonomiplanperioden. Det er ikke funnet rom for dette nå.

1.5.3 Organisering av arbeidet med økonomiplan og budsjett

Hovedtrekkene i prosessen er følgende:

- Budsjettprosessen startet med 1. gangs behandling av Handlingsplanen for 2024-2027 i kommunestyrets møte 20.06.2023. Kommunestyrets flertall la ut handlingsplanen på høring. Handlingsplanen ble vedtatt av kommunestyret

19.09.2023.

- Utvidet formannskap gjennomførte budsjettseminar 19.09.2023, hvor det blant annet var fokus på oppdaterte rammevilkår og hovedutfordringer for budsjett og utfordringer for de ulike sektorene. Ulike problemstillinger ble tatt opp og debattert i plenum. Det var innspill både fra formannskapets medlemmer og fra hovedtillitsvalgte.
- Statsbudsjettet for 2024 ble fremlagt 6.10.2023.
- Kommunedirektøren og ledergruppen har gjennom høsten arbeidet med budsjett- og økonomiplanen basert på de gitte forutsetninger fra statlig hold og kommunestyret. Den utvidede ledergruppen, dvs. ledergruppen og alle avdelingslederne, har også hatt "work-shops" hvor det har blitt jobbet med mulige budsjetttiltak. Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud har også deltatt på arbeidsmøter sammen med kommunedirektørens ledergruppe. I tillegg har kirkevergen deltatt på arbeidsmøter med administrasjonen.
- Kommunedirektørens utkast til økonomiplan 2024-2027 og budsjett 2024 offentliggjøres 15.11.2023.
- Formannskapet har drøftingsmøte 21.11.2023 som er viet til budsjett og økonomiplan. Dette er et arbeidsmøte, hvor ikke noe formelt skal vedtas.
- Arbeidsmiljøutvalget skal avgir en uttalelse til forslag til økonomiplan og budsjett 28.11.2023.
- Formannskapet avgir sitt endelig forslag til økonomiplan og budsjett i møte 29.11.2023. Administrasjons- og likestillingsutvalget avgir uttalelse til formannskapet samme dag.
- Formannskapets forslag til økonomiplan og budsjett legges ut på offentlig høring i 14 dager fra den 29.11.2023.
- Kommunestyret behandler og vedtar økonomiplan 2024-2027 og budsjett 2024 på møte 13.12.2023.

1.6 Statsbudsjettet

1.6.1 Omtale av det økonomiske opplegget for kommunesektoren

I Kommuneproposisjonen for 2024 la regjeringen opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 5,6 og 5,9 mrd. kroner. Det ble lagt opp til at kommunene skulle få 4,4 - 4,7 mrd. kroner av den samlede veksten i frie inntekter, mens fylkeskommunene skulle få 1,2 mrd. kroner av veksten.

Videre var det varslet at dersom anslagene for kostnadene for demografi og pensjon skulle bli vesentlig annerledes enn lagt til grunn i kommuneproposisjonen for 2024, kunne forslag til vekst i frie inntekter i statsbudsjettet for 2024 ende opp utenfor intervallet på 5,6 - 5,9 mrd. kroner.

I kommuneproposisjonen for 2024 ble det anslått en vekst i kommunesektorens demografikostnader på 4,6 mrd. 2023-kroner. Av dette var 3,8 mrd. kroner knyttet til tjenester som blir finansiert av de frie inntektene, noe som utgjorde 3,9 mrd. 2024-kroner, fordelt med ca. 0,8 mrd. kroner på fylkeskommunene og ca. 3,1 mrd. kroner på kommunene. Videre var det anslått en vekst i kommunesektorens samlede pensjonskostnader på om lag 1,2 mrd. kroner ut over anslått lønnsvekst i 2024.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har oppdatert anslaget for demografikostnader i juni. Det nye anslaget er uendret sammenlignet med kommuneproposisjonen for 2024.

Kommunal- og distriktsdepartementet har laget nytt anslag for veksten i kommunesektorens pensjonskostnader basert på oppdaterte tall fra pensjonsleverandørene. Anslaget viser nå en vekst i de samlede pensjonskostnadene utover anslått lønnsvekst på 2 mrd. kroner. Det er 0,8 mrd. kroner høyere enn anslått i kommuneproposisjonen for 2024.

Regjeringen legger opp til en realvekst i sektorens frie inntekter for 2024 på om lag 6,4 mrd. kroner, noe som tilsvarer en realvekst på 1,3 prosent. Veksten er høyere enn øvre grense i intervallet som ble varslet i kommuneproposisjonen for 2024. Regjeringen mener da at det sikrer at kommunene og fylkeskommunene får dekket de økte kostnadene til demografi og pensjon innenfor denne veksten.

Inntektsveksten er beregnet ut fra inntektsnivået som det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2023. Den samlede kompensasjonen på 3,2 mrd. kroner for økt prisvekst mv, som ble vedtatt i sammenheng med RNB for 2023, er inkludert i nivået.

Ved beregning av realvekst til kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og lønnsvekst (deflator) på 4,3 prosent fra 2023 til 2024.

Regjeringen har foreslått at veksten på om lag 6,4 mrd. kroner fordeles med 5,1 mrd. kroner til kommunene og 1,3 mrd. kroner til fylkeskommunene.

Innenfor kommunenes vekst er 150 mill. kroner begrunnet i satsing på psykisk helse og rus, mens 100 mill. kroner er fordelt til de kommunene som taper mest på modellen for gradert basiskriterium. I tillegg kommer 40 mill. kroner til helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Veksten i frie inntekter til kommunene fra 2023 til 2024 er 4,7 prosent (nominell vekst) på landsbasis. Tvedestrand kommune har en beregnet vekst på 5,9 prosent.

Deflatoren for 2024 er beregnet til 4,3 prosent, der pris- og lønnsveksten utgjør

henholdsvis 3,4 prosent og 4,9 prosent.

Skattøren for 2024 reduseres til 10,95 prosent, som er 0,2 prosentpoeng lavere enn i 2023. Etter dette er det anslått at skatteinntektene utgjør ca. 40 prosent av samlede inntekter i 2024.

Ordningen "særlig ressurskrevende tjenester" skal legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. Tjenestene blir i hovedsak finansiert gjennom de frie inntektene (skatteinntekter og rammetilskudd). Behovet for ressurskrevende tjenester varierer mye mellom kommunene. Det har foreløpig vært vanskelig å finne objektive kriterier som kan fange opp denne variasjonen i kostnader.

Kommunene får refundert deler av utgiftene til tjenester til mennesker som får omfattende helse- og omsorgstjenester. For ressurskrevende tjenester foreslås kompensasjonsgraden uendret på 80 prosent av egne netto lønnsutgifter i 2023. Innslagspunktet foreslås økt fra 1.526.000 kroner til 1.608.000 kroner. Tilskuddsordningen gjelder for tjenestemottakere til og med det året de fyller 67 år. For eldre over 67 år blir deler av utgiftene fanget opp gjennom de ordinære kriteriene i kostnadsnøkkelen for kommunene som ligger til grunn for fordelingen av rammetilskudd til kommunene.

Bevilgningen til særlig ressurskrevende tjenester for kommunene for 2024 er foreslått til 12 983,5 mill. kroner.

Gratis barnehage fra tredje barn i barnehagen, får en helårseffekt i 2024 av endringen i 2023. Rammetilskuddet øker med ytterligere 24 mill. kroner for 2024. (Fordelt etter delkostnadsnøkkel for barnehage)

Maksimal foreldrebetaling i barnehagen var satt til 3.000 kroner per måned fra 1.januar 2023 og foreslås ytterligere redusert til 2.000 kroner fra 1. august. Som kompensasjon blir rammetilskuddet økt med 1 560,1 mill. kroner. (Fordelt etter delkostnadsnøkkel for barnehage)

For kommuner i sentralitetssone 5 og 6 (ikke Tvedestrand kommune) blir den maksimale foreldrebetalingen redusert til 1 500 kroner pr. måned fra 1. august 2024. (Fordelt særskilt).

1.7 Driftsbudsjettet

1.7.1 Hovedoversikt, bevilgningsoversikt drift

Økonomiplanen, årsbudsjettet og årsregnskapet fra og med budsjett- og regnskapsåret 2021 skal inneholde følgende oversikter, jf. budsjett- og regnskapsforskriften av 7. juni 2019 §§ 5-1 og 5-2 og §§ 5-4 til 5-6.

Nedenfor følger skjema bevilgningsoversikt drift, jf. kommunelov og ny forskrift § 5-4. Etter denne forskriften skal regnskap fra 2022 også medtas i tabellen.

2024-2027, 5-4, 1. ledd

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Tvedestrand						
Rammetilskudd	-229 003	-240 233	-262 905	-273 921	-274 423	-274 430
Inntekts- og formuesskatt	-204 798	-186 049	-204 495	-204 495	-204 495	-204 495
Eiendomsskatt	-28 917	-29 000	-31 750	-32 050	-32 050	-34 050
Andre generelle driftsinntekter	-16 963	-25 250	-32 065	-29 845	-29 275	-26 485
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-479 681	-480 532	-531 215	-540 311	-540 243	-539 460
Sum bevilgninger drift, netto	454 135	445 334	489 227	484 522	480 123	478 084
Avskrivninger	35 579	29 909	29 909	29 909	29 909	29 909
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	489 715	475 243	519 136	514 431	510 032	507 993
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	10 034	-5 289	-12 079	-25 880	-30 211	-31 467
Renteinntekter	-4 503	-6 890	-11 230	-11 510	-11 830	-12 290
Utbytter	-7 936	-16 044	-12 118	-12 118	-9 235	-8 235
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	16 853	29 811	42 580	43 900	44 760	44 520
Avdrag på lån	28 255	32 400	34 500	35 850	37 140	37 500
NETTO FINANSUTGIFTER	32 669	39 277	53 732	56 122	60 835	61 495
Motpost avskrivninger	-35 579	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909
NETTO DRIFTSRESULTAT	7 124	4 079	11 744	333	715	119
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	3 816	0	0	0	0	22
Bruk av bundne driftsfond	-12 533	-4 079	-1 744	-580	-439	-369
Avsetninger til disposisjonsfond	4 373	0	0	247	0	228
Bruk av disposisjonsfond	-2 780	0	-10 000	0	-276	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-7 124	-4 079	-11 744	-333	-715	-119

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

KOMMENTARER TIL SENTRALE POSTER I BEVILGNINGSOVERSIKTEN

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er -11,7 mill., - 0,3 mill., -0,7 mill. og - 0,1 mill. kroner for årene 2024-2027. Det betyr netto negativt driftsresultat i perioden 2024-2027 på -1,5 prosent, -0,04 prosent, -0,09 prosent og -0,02 prosent i 2027. Netto driftsresultat måles mot brutto driftsinntekter som vises i tabell i kapittel 1.7.5.

Statlig anbefalt nivå på netto driftsresultat er 1,75 prosent, dvs. noe som ligger langt over kommunens tall.

Korrigert for netto avsetning til bundne fond vil netto driftsresultat bli følgende for perioden 2024-2027: -10 mill. kroner (-1,3 prosent) for 2024, +0,247 mill. kroner (+0,03 prosent) i 2025, -0,276 mill. kroner (-0,04 prosent) for 2026 og +0,228 mill. kroner (+0,03 prosent) for 2027.

Kommunens handlingsregel er "netto driftsresultat korrigert for bundne fond". Måltallet for "større handlingsrom" er netto driftsresultat høyere enn 8 mill. kroner som gir "grønt lys". Moderat handlingsrom ligger i gult område og er mellom 2 og 8 mill. kroner og lite handlingsrom ligger under 2 mill. kroner og ligger i rød sone. Indikatoren ligger i rød sone i alle årene 2024-2027. Det vises til kap. 1.5 for oversikt over finansielle måltall.

Bakgrunnen for at en har valgt "netto driftsresultat korrigert for bundne fond" som handlingsregel er at størrelsen netto driftsresultat omfatter blant annet øremerkede midler som enten avsettes til fond eller brukes av fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvninger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ikke noe med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter størrelsen avsetninger til eller bruk av fond på selvkostområdene. Dersom en korrigerer for denne typen transaksjoner, gir det et mer riktig bilde av utviklingen av kommunens fritt disponible midler.

Skatt og rammetilskudd

Beregningene av skatt og rammetilskudd er gjort med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024. Kommunenes Sentralforbund har utarbeidet en prognosemodell, som er benyttet ved den interne fordelingen kommunene imellom. I modellen er det innarbeidet folketall pr. 1.7.2023 som grunnlag for den faste delen (utgiftsutjevning og innbyggertilskudd) av rammetilskuddet. Inntektsutjevningen skal benytte folketall pr. 1.1.2024, som først er kjent i februar 2024. Det er derfor usikkerhet både til inntektsutjevningen og skatteinntektene.

I budsjettproposisjonen er det lagt til grunn en økning i skatteinntektene for landet på 5,8 prosent. Økningen er målt ut fra anslag på regnskap 2023, angitt i statsbudsjettet for 2024. For 2023 er det forutsatt en reduksjon i skatteinntektene for kommunene på -5,7 prosent fra 2022.

I tallet for rammetilskudd i tabellen ovenfor er inntektsutjevningen inkludert. Samlet skatt og rammetilskudd er 467,4 mill. kroner for 2024. Det er en økning fra opprinnelig budsjett 2023 på 41,1 mill. kroner. Fra 2025 er det forventet økt skatt og rammetilskudd på bakgrunn av grensejusteringen for Røysland krets. I tillegg må tilskudd for skoler nedjusteres. De sistnevnte elementene får en netto økning i rammetilskuddet på 4,5 mill.

kroner fra 2025.

Tvedestrand kommune har fått en økning i skatt og rammetilskudd på 5,9 prosent (nominell vekst) mot gjennomsnitt for kommunene på 4,7 prosent.

Rammetilskuddet består av følgende hovedelementer: innbyggertilskudd (likt beløp for hver innbygger), utgiftsutjevning, saker til særskilt fordeling, skjønnstilskudd og inntektsutjevning.

Anslagene for Tvedestrand kommune bygger på prognosemodellen Prok2304KS. Den er oppdatert med økning i folketall i tråd med befolkningsfremskrivninger inkludert flyktninger fra SSB, med 6.265 innbyggere fra 1.1.2024.

Noe av bakgrunnen for økningen rammetilskuddet for kommunen er økt *innbyggertilskudd*. Både økt antall innbyggere samt økt sats pr innbygger gir økning. Økningen er på ca. 13,6 mill. kroner fra oppdaterte tall for 2023.

En annen faktor er økning i *utgiftsutjevningen*. Her er utgiftsbehovindeksen økt fra 1,0672 til 1,07635. At indeksen er over 1 forteller at kommunen har høyere utgiftsbehov en landssnittet. Økt utgiftsutjevning er om lag 5,6 mill. kroner.

En annen faktor er *saker til særskilt fordeling*, herunder helsestasjon og skolehelsetjeneste og tilskudd pr grunnskole. Sistnevnte reduseres fra 2025 da antall skoler reduseres med tre. Samlet blir økningen for saker til særskilt fordeling på ca. 1,3 mill. kroner fra 2023 til 2024.

Skjønnstilskuddet øker med 0,1 mill. kroner.

Skatt på formue og inntekt får en økning på 11,9 mill. kroner og inntektsutjevning øker med 1,7 mill. kroner fra oppdaterte tall for 2023.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt ble innført i 2017. En har de siste årene vedtatt at eiendomsskatten skal være 4 promille fra 2021 i tråd med makssats vedtatt av Stortinget.

Fritak for eiendomsskatt for boliger som er nyere enn to år foreslås opprettholdt. Fra 2023 er det forutsatt en økning i formuesverdiene på boliger fastsatt av skatteetaten.

Det foreslås å beholde eiendomsskattesats på 4 promille for Tvedestrand kommune fra 2024 og framover for alle årene i økonomiplanperioden. I forbindelse med grensejustering av Røysland krets antar en at det kan bli en økning i eiendomsskatteinntektene på ca. 300.000 kroner fra 2025.

Etter 10 år med eiendomsskatt er det klart for å foreta nytaksering av fritidsboliger. En ser imidlertid ikke for seg at det skal bli gjort i denne økonomiplanperioden. I mellomtiden er det anledning til å foreta såkalt kontorjustering eiendomsskatten. Det vil si at en kan ta et påslag på 10 prosent, noe som er innarbeidet fra 2027 og er estimert til ca. 2 mill. kroner. Anslaget er usikkert.

Budsjettert beløp for eiendomsskatt for 2024 er 31,75 mill. kroner. For 2025 og 2026 er det budsjettert med 32,05 mill. kroner og for 2027 med 34,05 mill. kroner i eiendomsskatt.

Andre generelle driftsinntekter

Staten har ulike ordninger med rentekompensasjon og investeringskompensasjon, der en mottar tilskudd for investeringer. Ordningene med rentekompensasjon følger Husbankens flytende rente.

Kommunene mottar integreringstilskudd de fem første årene ved bosetting av flyktninger. Personer som får familiegjenforening med en som fikk opphold på humanitært grunnlag,

utløser tilskudd i tre år. I inntektsberegningene har en lagt inn det som er kjent til og med 2023, samt 30 nye hvert år fra 2024. Det er lagt inn forutsetninger om at halvparten av disse er voksne. Kommunen har vært i kontakt med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi), men har ennå ikke fått noen indikasjon på hvor mange flyktninger Tvedestrand får anmodning om bosetting av de kommende årene. Posten kan dermed innebære en usikkerhetsfaktor.

Sum bevilgninger drift, netto

Denne linjen viser summen av alle bevilgninger som er gitt i skjema for bevilgningsoversikt drift § 5-4, andre ledd, dvs. summen av rammene til alle sektorene/ansvarsområdene i kommunen (se kapitlet nedenfor).

Renteinntekter og utbytte

Ved beregning av renteinntekter på bankinnskudd har en lagt til grunn en gjennomsnittlig bankbeholdning på 80 mill. kroner for perioden. Beløpet er usikkert, og vil avhenge blant annet av fremdriften i investeringsprosjektene og tidspunkt for låneopptak. Gjennomsnittlig rentesats er satt til hhv. 5,10 prosent, 4,70 prosent, 4,35 prosent og 4,30 prosent i økonomiplanperioden. En har fulgt budsjettrentene til Kommunalbanken.

Andre renteinntekter gjelder i hovedsak renteinntekter fra de som betaler fakturaer fra kommunen for sent.

Utbyttepolitikken for utbytte fra Agder Energi, nå Å Energi, ble revidert i 2018. Utbyttet beregnes med 70 prosent av et beregnet overskudd fra 2 år tidligere. Deretter regnes Tvedestrand aksjonærandel på 0,775 prosent. Utbytte for 2024 blir om lag 8,2 mill. kroner, med overskudd på 1,518 mrd. kroner fra 2022. I tillegg kommer ekstra utbytte vedrørende fusjon med Glitre på om lag 3,9 mill. kroner. Til sammen for 2024 blir utbytte om lag 12,1 mill. kroner. Samme anslaget har en for 2025. Deretter er anslagene tatt ned til 9,2 i 2026 og 8,2 i 2027.

Det er i statsbudsjettet foreslått at grunnrenteskatten på vannkraft skal økes fra 37 prosent til 45 prosent. Dette vil kunne få effekter på overskudd for Å Energi framover. Strømprisene er også en sentral faktor.

Renteinntekter fra formidlingslån er beregnet med utgangspunkt i anslag på flytende rente i Husbanken, kjente låneopptak til og med 2023, samt nye lån på 20 mill. kroner for hvert år 2024-2027.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Det er vanskelig å estimere hvordan rentenivået vil utvikle seg de nærmeste årene, men nivået høsten 2023 er fortsatt stigende, selv om sentralbanken ikke vedtok å heve styringsrenten fra november. I planperioden er det forutsatt et rentenivå på 5,10 prosent i 2024, 4,70 prosent i 2025 og 4,35 prosent i 2026 og 4,30 prosent i 2027. Dette gjelder på lån med flytende rente. På fastrentelånene har en brukt avtalt rentesats. Rentesatsene er fastsatt med utgangspunkt i dagens rentenivå, samt budsjettrenter fra Kommunalbanken.

Ved nye låneopptak har en forutsatt 1/2 års belastning første året. Investeringene reduseres i perioden. Renteutgiftene er svakt stigende i perioden, før en får effekter av reduserte låneopptak i neste periode.

Renteutgifter på formidlingslån er budsjettet 0,7 mill. kroner høyere enn renteinntekter fra formidlingslånene. Årsakene til denne differansen er i hovedsak ulik nedbetalingstid på utlån og innlån, samt at kommunen gjennom årene har **hatt noe tap på formidlingslån**. Det medfører at kommunen selv må dekke deler av renter og avdrag knyttet til lånene i Husbanken. Videre pleier låneopptakene i Husbanken være tidlig i året, mens utlånene skjer løpende. Midler som ikke er disponert står på kommunens konto og genererer

renteinntekter.

Avdrag på lån (egne investeringslån)

Regnskapsforskriftene har bestemmelser om hvor mye kommunene minimum må betale i avdrag de enkelte år. Foreløpige overslag for minimumsavdrag for 2023 er på usikker grunnlag satt til 32,4 mill. kroner. Det er dette nivået som er videreført i perioden.

En har forutsatt 30 års nedbetalingstid på lån for lån opptatt i 2024-2027. Det er videre forutsatt at disse låneopptakene ikke belaster driften i opptaksåret. For 2024-2027 er beregnede avdrag på nye låneopptak tatt med i budsjettert avdragsbeløp.

Overføring til investeringsbudsjettet

Kommunedirektøren tilrår ikke driftsfinansiering av investeringer i planperioden.

Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond

Netto avsetninger gjelder overskudd og underskudd innen VA-sektoren (vann, avløp og feiing) og selvkostfelt innen saksbehandleroppgaver innen plan og byggesak mv.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

I følge selvkostbestemmelsene innen vann og avløp skal kalkulatoriske renter på investeringer beregnes med utgangspunkt i fem års SWAP-rente eller 3- årig statsobligasjonsrente, tillagt 0,5 prosentenhet. I tråd med dette er kalkylerenten anslått til 4,77 prosent, 4,56 prosent, 4,45 prosent og 4,42 prosent for årene 2024-2027. Det er som nevnt knyttet usikkerhet til rentenivået. Avvik fra det forutsatte nivået gir relativt store utslag i selvkostregnskapene for vann og avløp.

Fra 2023 til 2024 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 14,3 prosent, hvor vann øker mest i prosent med 17,5 prosent. I perioden 2022 til 2027 øker samlet gebyr med 5 602 kroner, fra 9 850 kroner i 2022 til 15 452 i 2027, beløpene er inkl. mva. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 9,4 prosent. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 140 kubikkmeter.

Bakgrunnen for endring av gebyrene er beregninger i selvkostmodellene for vann, avløp og feiing. Alle utgifter og inntekter for vann, avløp og feiing er medtatt i samsvar med selvkostforskriften. Selvkostforskriften sier videre at en ikke kan samle opp bundne fond i mer enn 5 år. Det vises til vedlegg bakerst i dokumentet om kommunale gebyrer inn vann, avløp og feiing.

I tillegg til ovennevnte selvkostfelt er det fem selvkostområder innen planarbeid, byggesak (inkl. seksjonering og utslipp og kontroll) samt kart og oppmåling. Her gjelder også forskriftsbestemte regler. Kommunen har hatt eget gebyrregulativ for disse tjenestene. Gebyrene skal følge selvkostberegningene. I løpet av 2023 har en utarbeidet ny forskrift innen disse selvkostområdene i tråd med selvkostregelverket. Forskriften er foreslått gjeldende fra 1.1.2024 og forslag til endelig vedtak settes opp i kommunestyret den 15.11.2023.

Budsjetterte avsetninger og bruk av bundne fond er som følger:

BUNDNE FOND, i kroner	2023	2024	2025	2026
Byggesak og eierseksjonering, F302, avsetning til fond				22 000
Byggesak og eierseksjonering, F302, bruk av fond	- 69 000	- 67 000	- 66 000	

BUNDNE FOND, i kroner	2023	2024	2025	2026
Oppmåling, F303, bruk av fond	-7 000	- 8 000	- 9 000	-11 000
Feiervesen, F338, bruk av fond	- 24 000		-2 000	
Distribusjon av vann, F345, bruk av fond	- 733 000	- 24 000	- 1 000	
Avløpsnett, F353, bruk av fond	-533 000	- 123 000	- 3 000	
Sum	- 1 386 000	- 222 000	- 81 000	11 000

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond

Hensikten med disposisjonsfond er å sikre seg mot uforutsette hendelser og svingninger i inntekter og utgifter. Kommunedirektøren er ikke tilfreds med at en ikke klarer å nå denne målsettingen fullt ut.

Kommunens generelle disposisjonsfond utgjorde 19,7 mill. kroner ved årsslutt 2022.

Etter vedtatte bruk av fond på 150.000 kroner til sommerjobb for ungdom (75.000 kroner) og investeringssøtte til Lyngbohytta (75.000 kroner) er det 19,55 mill. kroner på disposisjonsfondet.

I forslaget til budsjettkontroll for 2. tertial forslås det å redusere bruk av disposisjonsfond med 150.000 kroner samt avsette 694.000 kroner. Dersom forslaget blir vedtatt vil det stå 20,394 mill. kroner på disposisjonsfond ved årsslutt, dersom det ikke blir merforbruk i regnskapet for 2023 som helhet.

Det legges opp til bruk av disposisjonsfond på 10 mill. kroner i 2024. I 2025 og 2027 er det budsjettert med avsetning på hhv. 247.000 og 228.000 kroner. I 2026 er det budsjettert med bruk av 276.000 kroner av disposisjonsfondet.

Disposisjonsfondet vil i slutten av perioden kunne ligge på om lag 10,59 mill. kroner, gitt forutsetningene ovenfor, som er usikre.

Fremført til inndekning senere år (merforbruk)

Kommunene er pliktige til å budsjettere med balanse, både i budsjettåret og økonomiplanperioden.

1.7.2 Hovedoversikt drift, netto fordeling til sektorer

I tabellen som følger vises kommunedirektørens forslag til netto budsjettammer for hver sektor/hvert ansvarsområde. Netto betyr at en har tatt summen av alle utgiftene og trukket fra alle inntekter som hører til sektoren, som for eksempel sykepengerefusjoner, brukerbetaling og tilskudd til særskilte formål som håndteres av den aktuelle enheten.

Endringer i sektorenes rammer fra ett år til et annet kan forklares med endringer i konsekvensjustert budsjett, samt nye driftstiltak. Det vises til de to påfølgende kapitlene.

Nedenfor følger obligatorisk oversikt for netto fordeling til sektorene/ansvarene, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, andre ledd:

Beskrivelse	Regnsk ap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
200 Kommunedirektør, stab og IKT	35 895	39 925	44 041	45 741	45 191	45 741
210 Samfunn og infrastruktur	44 188	37 956	30 347	25 093	22 444	20 845
220 Læring og oppvekst	130 659	138 143	150 912	152 172	152 172	152 172
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	103 068	102 282	108 791	107 310	106 220	105 230
240 Helse, familie og rehabilitering	162 529	145 467	153 408	155 608	155 498	155 498

Beskrivelse	Regnsk ap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
270 Kirke og trossamfunn	4 498	4 611	4 850	4 850	4 850	4 850
280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-27 120	-23 049	-3 122	-6 252	-6 252	-6 252
Sum bevilgninger drift	453 717	445 335	489 227	484 522	480 123	478 084

1.7.3 Videreføring av dagens drift - konsekvensjustert budsjett

I arbeidet med budsjett og økonomiplan har kommunedirektøren sett nærmere på hvilke bindinger som ligger på utgifts- og inntektssiden ved videreføring av eksisterende virksomhet fra 2023 til 2024. Dette betegnes som konsekvensjusterte endringer, og er ikke det samme som fremtidige tiltak. Videre er økonomiske konsekvenser av politiske vedtak fattet i 2023 og tidligere innarbeidet.

Sektorene er i sine rammer for budsjettet for 2024 og økonomiplanperioden kompensert for lønnsoppgjør i 2023. Det er satt av en sentral pott til lønnsoppgjør i 2024, og sektorene vil bli kompensert for dette når oppgjøret er kjent.

Det er i konsekvensjustert ramme kompensert for spesielle demografiendringer. Dette gjelder for eksempel endringer i antall brukere og tjenester som har kommet gjennom året 2023. Disse brukerne får allerede tjenester og bemanning etc. er justert deretter i 2023. I tillegg gjelder det økning i årsverk for utvidelse av avdelinger ved de kommunale barnehagene. Dette i tråd med bemanningsnormer og nedlegging av private barnehager. Skolene er også bemannet opp i tråd med lærertetthet mv.

Når det gjelder nedlagte barnehager: Villa Utsikten, Grotten og Bøklia, er det forutsatt at disse blir solgt innen 31.12.2024. Det ligger derfor inne driftsutgifter til disse ut 2024. Gamle Skriverstua barnehage er vedtatt tatt i bruk som Innbyggernes hus og det er derfor lagt inn budsjettmidler på driftsbudsjettet på 100.000 kroner i 2024.

Det er i konsekvensjustert budsjett forutsatt at de nedlagte skolene Songe og Dypvåg skal selges innen 31.12.2025 og budsjett til drift er nedjustert etter dette. Gamle Tvedestrand barneskole ligger i et område som skal omreguleres til annen bruk. Det kan nok forventes noe tid før området er klarlagt for fremtidig bruk. Det ligger derfor inne noen driftsutgifter også de to siste årene i økonomiplanperioden, men beløpene er nedjusterte. Holt barneskole er foreslått omgjort til ny barnehage og det er derfor innarbeidet driftsutgifter for å ivareta dette.

Når det gjelder NAV og Tvedestrandts andel av det interkommunale samarbeidet er det kompensert med økning i introduksjonsstønad basert på de flyktningene som er kommet hittil og 30 nye hvert år i økonomiplanperioden. Det er også lagt inn økning i stillinger som skal håndtere de nye flyktningene.

For NAV Øst i Agder er det lagt inn brutto utgifter og inntekter for hele samarbeidet. Det er null i nettoutgift.

De viktigste endringene i konsekvensjustert budsjett for 2024 er følgende (endringer fra 2023 til 2024), dvs. før tiltak 2024:

Pensjon

- Pensjonssatsen til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) er redusert fra 21,3 prosent til 16,3 prosent.
- Pensjonssatsen til Statens Pensjonskasse (SPK) er redusert fra 8,8 prosent til 7,8

- prosent.
- Sektorene er samlet sett justert for endringer i KLP og SPK på om lag 16 mill. kroner.
 - Årets premieavvik KLP og SPK («inntekt»), inkl. arbeidsgiveravgift er redusert med 15,6 mill. kroner fra opprinnelig budsjett 2023, til 23,4 mill. kroner.
 - Amortisering av tidligere års premieavvik («utgift») er økt med 6 mill. kroner, til kr. 14 mill. kroner.

Lønnsendringer

- Lønnsoppgjør i 2024 er avsatt med 9 mill. kroner med utgangspunkt i en lønnsvekst på 4,9 % for 2024, som forutsatt i statsbudsjett for 2024.
- Lønnsforhandlinger for 2023 er kompensert i 2024.

Prisjusteringer

- Det er ikke lagt inn generelle prisjusteringer i 2024. Samlet for hele kommunen innebærer dette en realvekstnedgang (kutt) på andre driftsposter.
- Det er imidlertid lagt inn prisjusteringer på brukerbetalinger på helse, familie og rehabilitering. Justeringen harmoniseres mot økte budsjettposter på andre driftskostnader. Det er også foretatt prisjusteringer på matvarer og kjøp og leie av transportmidler i sektor for helse, familie og rehabilitering. I sektor for samfunn og infrastruktur er det prisjustert for noen poster innen bygg og anlegg.

Politiske vedtak og helårsvirkninger av forrige økonomiplan

- Flyttinger av budsjettposter internt i sektorene
- Oppdatering til helårsvirkninger av vedtatte tiltak fra forrige budsjett og økonomiplan.
- Beregningsmodell for tilskudd til private barnehager er oppdatert og konsekvensjustert for budsjettposten tilskudd til private barnehager.
- I og med ny skolestruktur med budsjettering av 75,8 årsverk for ny barneskole inkl. Vestre Sandøya, synes tildelingsmodellen for skoler overflødig og den foreslås å utgå. Dette er også indikert i delrapportene for ny skolestruktur. I og med det kun er tre skoler igjen, synes det mest hensiktsmessig å budsjettere i tråd med antall elever og ny norm for lærertetthet mv.
- I tillegg kommer andre justeringer som gratis SFO for 1. og 2. klassinger, reduksjon i betalingssatser for foreldrebetaling i barnehage, gjesteelever, mv.
- Endringer i tilknytningsgebyr og løpende gebyr innen selvkostfelt vann og avløp er innarbeidet.
- Konsekvensjustering av forrige økonomiplan (inkl. politiske vedtak). Blant annet:
 - Bygg og anlegg: Reduserte budsjetter på skoler og barnehager som legges ned og avhendes i perioden.

Føringer fra statsbudsjettet

- Skatt og rammetilskudd er oppdatert etter stortingsproposisjonen og prognosemodellen til KS. Økes med oppdatert befolkningsfremskrivninger fra 1.1.2024 med 6.265 innbyggere.

Interkommunale ordninger og IKS

- Deflator- og prisjusteringer, i henhold til de enkelte avtalene og noen volumendringer, for blant annet:
 - IKT-Agder med IKT tjenester

- Interkommunal legevakt
- Interkommunalt brannsamarbeid
- Interkommunal krisesenter
- Barnevernssamarbeid øst i Agder
- PPT – pedagogisk psykologisk samarbeid med fire kommuner i østre Agder
- Kulturskolen for fire kommuner i østre Agder
- OFA-samarbeid
- Veilyssamarbeid
- Revisjonen og sekretariat for kontrollutvalg
- Østre Agder sekretariatet mm.

Renter og avdrag på inneværende lån

- Allerede opptatte lån er oppjustert med de siste renteendringene, hhv.: 5,10 prosent, 4,70 prosent, 4,35 prosent og 4,30 prosent for årene 2024-2027.

1.7.4 Driftstiltak sektorene

Nedenfor følger oversiktstabeller over tiltakene det er funnet rom for i sektorene. Beskrivelsene av de ulike tiltakene kommer i den enkelte sektors/ansvar kapittel.

200 – Kommunedirektør, stab, IKT og politisk styring

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørenns forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
20 010 - Ansettelse ny kommunedirektør - økte lønnskostnader i en overgangsperiode (001)	200 000	0	0	0
20 010 - Digital møtestyring (050)	100 000	100 000	100 000	100 000
20 010 - Reduksjon diverse poster politisk ledelse (086)	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
20 030 - Endret frikjøp av hovedtillitsvalgt fra 2. halvår 2024 (052)	50 000	100 000	100 000	100 000
20 030 - Redusere diverse utgifter fellesfunksjoner stab (054)	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
20 030 - Redusere frikjøp hovedverneombud (058)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
20 030 - Vakanser kommunedirektørens staber i 2024 (053)	-900 000	0	0	0

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
20 030 - Videreføre redusert tilskudd personalforeningen (051)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sum tiltak	-790 000	-40 000	-40 000	-40 000

210 – Samfunn og infrastruktur

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
21 010 - Generelt kutt for avdeling Forvaltning og plan (062)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
21 020 - Ferdigstille havneplan inkl. maritim undersøkelse (047)	200 000	500 000	0	0
21 030 - Drift av Badeparken, jf. k-sak 23/91, inkl. økning 0,4 årsverk fra 1.6.2024 (012)	400 000	570 000	570 000	570 000
21 030 - Nesgrenda høydebasseng vann, driftsutgifter (074)	0	60 000	60 000	60 000
21 030 - Oppfølging veiplan (013)	200 000	400 000	400 000	400 000
21 030 - Rassikring av kommunale veier (010)	250 000	250 000	0	0
21 030 - Økt stilling kommunale veier: 0,2 årsverk ingeniør fra 1.6.2024 (006)	100 000	175 000	175 000	175 000
21 030 - Økt årsverk ingeniør VA, 0,4 årsverk (005)	358 000	358 000	358 000	358 000
21 040 - Reduserte strømutfgifter (084)	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
21 040 - Rådhuset, reduserte strømutfgifter (072)	0	-25 000	-25 000	-25 000
21 040 - Skifte lysarmatur, reduserte strømutfgifter (073)	0	-85 000	-85 000	-85 000
21 060 - Redusere tilskudd til Næs	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørenns forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
Jernverksmuseum (070)				
Sum tiltak	550 000	1 250 000	495 000	495 000

220 – Læring og oppvekst

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørenns forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
220 - Flytte sommerferien en uke for barnehage og SFO (031)	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
220 - Kursing av ansatte i mestring av vold og trusler (037)	80 000	30 000	30 000	30 000
220 - Redusere åpningstid/ stenge SFO i jula og i påska (034)	-30 000	-60 000	-60 000	-60 000
220 - Redusere åpningstid/stenge barnehagene i jula og i påska (033)	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum tiltak	-35 000	-165 000	-165 000	-165 000

230 – Velferd, psykisk helse og habilitering

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørenns forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
230 - Brukerbetalinger (025)	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
23 010 - Vikarpool/ grunnbemanning (003)	700 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
23 030 - Økte inntekter TvePro - kantinevirksomhet (024)	-24 000	-25 000	-25 000	-25 000
23 050 - Effektivisering Aktivitet og arbeid/arbeidsglede (028)	-114 000	-114 000	-114 000	-114 000

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
23 050 - Økte inntekter Aktivitet og arbeid (023)	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Sum tiltak	367 000	1 666 000	1 666 000	1 666 000

240 – Helse, familie og rehabilitering

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
24 050 - Styrking grunnbemanning sykehjem - styrking dag/kveld - 4,4 årsverk (016)	1 100 000	3 300 000	3 300 000	3 300 000
24 070 - Interkommunal barnevernsvakt (085)	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
24 070 - Økt inntjening jordmor (083)	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
24 070 - Økt inntjening kommunale leger (022)	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
24 070 - Ny legevakt - økte inventarutgifter legevakt og KØH (088)	75 000	75 000	50 000	50 000
Sum tiltak	795 000	2 995 000	2 970 000	2 970 000

270 – Kirke og trossamfunn

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
27 010 - Redusere overføring til kirkelige formål (069)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum tiltak	- 100 000	-100 000	-100 000	-100 000

280 - Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
280 - Vakanser i 4 sektorer (056)	-800 000	0	0	0
28 010 - Evaluering av omstilling - kutt og effektivisering (netto innsparing) (067)	-2 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
28 010 - Innsatstrappa - praktiske tiltak (068)	80 000	150 000	150 000	150 000
28 010 - Reduksjon i reiseutgifter - fordelt sektorene (082)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sum tiltak	-2 920 000	-6 050 000	-6 050 000	-6 050 000

290 – Frie inntekter, finans og avsetninger

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
29010 - Økt realvekst rammetilskudd i hht prognose	-	-2 000 000	-2 500 000	-2 500 000
29020 - Grensejustering - økte inntekter fra eiendomsskatt	-	-300 000	-300 000	-300 000
29020 - Kontorjustering eiendomsskatt 2027	-	-	-	-2 000 000
29040 - Økte avdrag på nye lån	-	1 350 000	2 640 000	3 000 000
29040 - Økte renter på nye lån, inkl. effekt grønt lån	980 000	2 700 000	3 460 000	3 820 000
29060 - Avsetning til disposisjonsfond	-	247 000	-	228 000
29060 - Bruk av disposisjonsfond	-10 000 000	-	-276 000	-
		-		
		-		
Sum tiltak	-9 020 000	1 997 000	3 024 000	2 248 000

080: 29010 - Økt realvekst rammetilskudd i hht prognose

Det legges inn en økning på ca. 0,3 prosent i realvekstøkning på rammetilskuddet fra 2024, som tar høyde for kompensasjon av demografikostnader i perioden.

Anslagene for befolkningsvekst er usikre i en periode med høyt antall ukrainske flyktninger og prognosen er derfor usikker.

Regjeringen har varslet en omlegging av inntektssystemet for kommunene fra og med 2025, noe

som kan gi ytterligere usikkerhet rundt inntektsanslaget i fremover i perioden.

079: 29020 - Grensejustering - økte inntekter fra eiendomsskatt

I og med Røysland krets blir innlemmet i Tvedestrand kommune fra 2025, vil det kunne medføre økt eiendomsskatt. Det legges til grunn samme anslag som estimert i sak 22/1, 14.02.2023

065: 29020 - Kontorjustering eiendomsskatt 2027

Det foreslås å foreta en såkalt kontorjustering av eiendomsskatten i 2027, før en foretar nytakseringer av eiendommer. Det er i tråd med eiendomsskattelovens § 8 A-4. Kontorjustering. Det kan kun gjøres på eiendommer som ikke har formuesgrunnlag og er et estimert anslag.

078: 29040 - Økte avdrag på nye lån

Det er beregnet 30 års avdragstid på nye låneopptak i 2024-2027. Det er ikke regnet avdrag i opptaksåret. Rentesatser i perioden er satt til: 5,10 prosent, 4,7 prosent, 4,35 prosent og 4,30 prosent. Avdrag på nye lån i perioden blir: 0 kroner, 1,35 mill. kroner, 2,64 mill. kroner og 3 mill. kroner.

077: 29040 - Økte renter på nye lån, inkl. effekt grønt lån

Det er beregnet 30 års avdragstid på nye låneopptak i perioden 2024-2027. Rentesatser i perioden er satt til: 5,10 prosent, 4,70 prosent, 4,35 prosent og 4,30 prosent. Renter for nye lån i perioden blir 0,98 mill. kroner, 2,7 mill. kroner, 3,46 mill. kroner og 3,82 mill. kroner. Det er beregnet en effekt av grønt lån på 0,1 prosentpoeng lavere rente.

087: 29060 - Avsetning til disposisjonsfond

Det er funnet rom for å avsette til disposisjonsfond i 2025 og 2027 på hhv. 247.000 og 228.000 kroner.

063: 29060 - Bruk av disposisjonsfond

For å saldere budsjettet er det behov for bruk av disposisjonsfond på 10 mill. kroner i 2024 og 276.000 kroner i 2026.

1.7.5 Samlede driftsinntekter og - utgifter

Tabellen nedenfor viser "økonomisk oversikt drift" for budsjettperioden. Oversikten er i henhold til ny forskrift § 5-6, jf. ny kommunelov.

2024-2027, Økonomisk oversikt drift, 5-6

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Tvedestrand						
Rammetilskudd	-229 003	-240 233	-262 905	-273 921	-274 423	-274 430
Inntekts- og formuesskatt	-204 798	-186 049	-204 495	-204 495	-204 495	-204 495
Eiendomsskatt	-28 917	-29 000	-31 750	-32 050	-32 050	-34 050
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-16 963	-25 250	-32 065	-29 845	-29 275	-26 485
Overføringer og tilskudd fra andre	-118 887	-136 936	-144 620	-134 500	-131 825	-130 235
Brukerbetalinger	-22 062	-21 852	-21 391	-21 391	-21 391	-21 391
Salgs- og leieinntekter	-58 709	-63 513	-72 047	-75 518	-77 452	-79 051
SUM DRIFTSINNTEKTER	-679 339	-702 833	-769 273	-771 720	-770 911	-770 137
Lønnsutgifter	365 070	382 813	412 091	404 648	401 223	398 963
Sosiale utgifter	85 398	90 627	104 882	105 234	105 170	105 234
Kjøp av varer og tjenester	159 077	146 469	151 331	149 778	148 787	148 953
Overføringer og tilskudd til andre	44 249	47 726	58 981	56 271	55 611	55 611
Avskrivninger	35 579	29 909	29 909	29 909	29 909	29 909
SUM DRIFTSUTGIFTER	689 373	697 544	757 194	745 840	740 700	738 670
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	10 034	-5 289	-12 079	-25 880	-30 211	-31 467
Renteinntekter	-4 503	-6 890	-11 230	-11 510	-11 830	-12 290
Utbytter	-7 936	-16 044	-12 118	-12 118	-9 235	-8 235
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	16 853	29 811	42 580	43 900	44 760	44 520
Avdrag på lån	28 255	32 400	34 500	35 850	37 140	37 500
NETTO FINANSUTGIFTER	32 669	39 277	53 732	56 122	60 835	61 495
Motpost avskrivninger	-35 579	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909
NETTO DRIFTSRESULTAT	7 124	4 079	11 744	333	715	119
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	3 816	0	0	0	0	22
Bruk av bundne driftsfond	-12 533	-4 079	-1 744	-580	-439	-369
Avsetninger til disposisjonsfond	4 373	0	0	247	0	228
Bruk av disposisjonsfond	-2 780	0	-10 000	0	-276	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-7 124	-4 079	-11 744	-333	-715	-119
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Når det gjelder lønnsutgifter og sosiale utgifter ses en ganske stor økning fra 2023 til 2024. Det gjøres oppmerksom på at dette inneholder alle lønnsutgiftene, også inkludert NAV Øst i Agder med ansatte for hele samarbeidet. Dette blåser opp lønnstallene. Utgifter til lønn blir refundert av samarbeidskommunene. Tvedestrand's andel av årsverk er 11,3. Hele samarbeidet har om lag 28,8 årsverk.

Introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad er også medtatt for hele samarbeidet. Det blåser også opp tallene.

Andre forhold ang lønn er økte årsverk i sektorene. Antall årsverk øker med ca. 18,06 fra opprinnelig vedtatte årsverk for 2023.

Når det gjelder endringene fra 2024 til 2025 og utover, er det reduksjoner i introduksjonsstønad til flyktninger som er den største forklaringen

1.7.6 Årsverk

I vedtatt budsjett de siste årene har en hatt følgende årsverk:

År	Årsverk
2016	433,5
2017	450,6
2018	470,8
2019	474,7
2020	491,0
2021	482,3
2022	511,04
2023	553,16
2024	554,93

Årsverk for 2023 er oppdatert med vedtatte tiltak for 2023 gjennom året. Årsverk i 2024 er oppgitt med tall før en regner inn alle tiltak. Økningen er på 1,77 årsverk fra vedtatte tiltak gjennom året 2023.

1.7.7 Likviditet

Kommunen har avtale med Sparebanken Sør om trekkrettigheter (kassakreditt) på 30 mill. kroner. Kassakreditten har vært relativt lite brukt. Kommunen betaler rente til banken kun når trekkrettighetene benyttes.

Kommunens inntekter og utgifter kommer ujevnt gjennom året. Som det fremgår av investeringsbudsjettet har det vært store utgifter og låneopptak i tidligere planperioder, men som i budsjettforslag for perioden 2024-2027 får en stor nedgang. Forløpet av utbetalinger i prosjektene og tidspunkt for låneopptak vil påvirke likviditeten i stor grad. Nedgang i investeringstakten fra 2024 vil innebære lavere låneopptak, noe som også kan

medføre mer anstrengt likviditetssituasjon.

Likviditetsbelastningen fra tidligere års premieavvik må også nevnes. Enkelt sagt betyr dette at kommunen i tråd med statlig regelverk har betalt mer i pensjon til pensjonsselskapene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Dette blir å betrakte som en intern gjeld. "Gjelda" nedbetales over 15 år, ti år eller sju år, avhengig av når avviket oppstod. Hvis de nye premieavvikene er større enn det en "tilbakebetaler" vil interngjelda øke. Ved inngangen til 2023 var denne belastningen på om lag 30,8. mill. kroner, ved inngangen av 2022 var den 25,9 mill. kroner.

På grunn av økt premieavvik vil interngjelden øke framover i tid og gi en mer anstrengt likviditet. Ideelt sett burde en hatt et tilsvarende beløp som akkumulert premieavvik, dvs. 30,8 mill. kroner på disposisjonsfond.

1.8 Investeringsbudsjettet

1.8.1 Samlet oversikt over investeringer med finansiering

Tabellen nedenfor er bevilgningsoversikt investering, jf. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-5 Bevilgningsoversikt investering.

Beløp i hele 1.000 kroner	Regnsk ap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Investeringer i varige driftsmidler	211 505	97 756	63 160	48 483	20 650	18 450
Tilskudd til andres investeringer	2 227	2 400	1 100	2 000	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 311	1 500	3 700	1 600	1 600	1 700
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	215 043	101 656	67 960	52 083	22 250	20 150
Kompensasjon for merverdiavgift	-38 046	-14 350	-7 712	-2 310	-480	0
Tilskudd fra andre	-26 753	-6 660	-11 192	-3 915	-5 485	-1 160
Salg av varige driftsmidler	-13 953	-8 840	-9 170	-7 840	-5 840	-5 840
Salg av finansielle anleggsmidler	-16	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	-250	0	0
Bruk av lån	-142 796	-72 406	-40 486	-38 618	-11 045	-13 750
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-221 564	-102 256	-68 560	-52 933	-22 850	-20 750
Videreutlån	27 513	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-27 513	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	11 398	6 100	5 300	5 750	6 300	6 850
Mottatte avdrag på videreutlån	-9 996	-5 500	-4 700	-5 150	-5 700	-6 250
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	1 402	600	600	600	600	600
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	188	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	4 931	0	0	250	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	5 119	0	0	250	0	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Oversikten viser de totale investeringsutgiftene samt inntektene til investeringene. Tilskudd til andres investeringer gjelder investeringer til kirkelige formål ved Tvedestrand kirkelige fellelsråd.

Videreutlån er lån som for eksempel blir gitt som startlån til bolig, gjerne til nyetablerte familier. Forskriftene sier at avdragene på slike lån skal føres i investeringsregnskapet, i motsetning til avdrag på egne investeringslån som føres i driftsregnskapet. Det er forutsatt

at en tar opp 20,0 mill. kroner i slike lån hvert år i planperioden.

1.8.2 Nærmere om de enkelte investeringsprosjektene

Tabellene under viser bruttoutgifter for investeringsprosjektene i perioden. Investeringsopplegget er utarbeidet med utgangspunkt i forrige økonomiplan, men det kommer alltid nye innspill. Kommunedirektøren har kun lagt inn nye tiltak som anses helt nødvendige. I budsjettprosessen har en også hatt en streng vurdering på hvilke tiltak som haster mest og må prioriteres, dette både av økonomiske og ressursmessige årsaker. Noen av tiltakene fra økonomiplan 2023-2026 er derfor endret i tid, noen er også tatt bort. Dette omtales nærmere under aktuelt prosjekt eller helt mot slutten av dette kapitlet. Det er kun investeringer med bevilgning i 2024-2027 som omtales.

For mange av investeringene er det vanskelig å beregne hvor mye de kommer til å koste. I mange tilfeller må en både detaljplanlegge og ha gjennomført en anbudskonkurranse før en kan gi relativt sikre beløp. Prosjektene detaljerte innhold, prisutvikling i markedet og antall prosjekter i markedet som entreprenørene skal konkurrere om er viktige forhold i denne sammenheng. For prosjekter foreslått i økonomiplanen er det generelt bedre kvalitet på kostnadsanslag for de som er ført opp i 2024 enn de som er ført opp senere i økonomiplanperioden.

Sammenlignet med økonomiplan 2023-2026 er det nå høyere utgifter til prosjekter innen vann- og avløpssektoren. Økende behov på området er meldt tidligere.

Samlet investeringsnivå i 4-års perioden er på 162,4 mill. kroner, hvorav:

- 150,7 mill. kroner til bygg og anlegg, hvorav 65,4 mill. kroner til vann- og avløpssektoren.
- 3,1 mill. kroner i investeringstilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd.
- 8,6 mill. kroner til egenkapitalinnskudd KLP og innskuddskapital i Østre Agder helsehus IKS.

Prosjekt	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
0001	Tvedestrand idrettspark	468	0	0	0	0	0
0002	Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal	370	400	300	300	300	300
0004	IT-investeringer generelt	0	100	0	0	0	0
0005	Utbyggingsavtale Lauvåsen boligfelt AS	509	0	0	0	0	0
0008	Utbyggingsavtale Glastadheia boligfelt III	500	0	0	0	0	0
0009	Ny barneskole, parkering og bussavvikling	9 565	2 575	0	0	0	0
0010	Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering	8 721	800	0	0	0	0
0011	Ny telefonsentral	352	0	0	0	0	0
0012	Utbyggingsavtale trinn 2 Valbergheia II (Sletteneplatået)	900	0	0	0	0	0
0013	Interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser	0	7 000	0	0	0	0
0101	Tvedestrand barneskole, bøker til skolebibliotek	0	300	0	0	0	0
0200	Barnehager, lekeplassutstyr	231	0	0	0	0	0

Prosjekt	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
0300	Ny barneskole, bygning og uteområder	149 756	59 075	1 500	0	0	0
0301	Ny barnehage Bronsbu	16 823	0	0	0	0	0
0302	Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer	2 334	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
0303	Bil vaktmestre	200	400	750	750	750	750
0304	Ei-bil renholdere	0	0	0	350	0	0
0306	Boliger personer med funksjonsnedsettelse Lyngmyr, 8 enheter	604	0	0	0	0	0
0307	Lyngmyr skole, nye vinduer	0	0	0	0	1 400	0
0308	Aktiv rast ved E-18, utstyr	32	0	0	0	0	0
0309	Skoler, lekeplassutstyr	4	0	0	0	0	0
0312	Havna, serviceanlegg	37	0	0	0	0	0
0314	Strannasenteret, kjølerom kjøkken	866	0	0	0	0	0
0315	Avløp internt under bygget på Strannasenteret	38	900	0	0	0	0
0331	Olav Sverres vei, carport	0	0	700	0	0	0
0334	Lyngmyr skole, solskjerming	0	0	0	2 000	0	0
0335	Gamle vgs Lyngmyr, ombygging mv.	250	0	0	0	0	0
0336	Lyngbakken barnehage, oppgradering	1 465	0	0	0	0	0
0342	Stupetårn og bryggepromenade ved Tjenna	765	0	0	0	0	0
0343	Strannasenteret, utnytte overskuddsvarme fra kjølerom	365	0	0	0	0	0
0344	Lyngmyr skole, utvidelse av arbeidsplasser til lærerne	315	0	0	0	0	0
0345	Søsterdalen, brannalarmanlegg	98	0	0	0	0	0
0346	Rådhuset, nytt brannalarmanlegg	0	150	0	0	0	0
0347	Lyngmyrveien 57, nytt brannalarmanlegg	0	250	0	0	0	0
0348	Lyngørsida, rehabilitering av kommunal brygge	20	0	0	0	0	0
0349	Dagsturhytte	0	200	1 500	0	0	0
0350	Gamle sentrum, varmesøkende kamera	7	0	0	0	0	0
0351	Lyngmyrveien 57, vinduer og fasade	0	0	2 500	0	0	0
0352	Kaldtlager på Lyngmyr	0	200	0	2 600	0	0
0353	Baderampe i Tjennaparken	76	0	0	0	0	0
0354	Vestre Sandøya skole, lekeplassutstyr	2	0	0	0	0	0
0355	Lyngmyr skole, varmepumpe	0	2 200	0	0	0	0
0356	Strannasenteret, varmepumpe	0	1 300	0	0	0	0
0357	Verksted og brannstasjon, varmepumpe	0	200	0	0	0	0
0358	Rådhuset, varmepumpe	0	0	110	0	0	0
0359	Barnehage på Holt	0	150	22 300	0	0	0
0360	Strannasenteret, heis	0	900	0	0	0	0
0361	Tvedestrand skole, fjerne modulbygg	0	100	0	0	0	0

Prosjekt	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
0362	Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutg. mv.	0	200	200	200	0	0
0363	Lyngbakken bhg, boder og uteområde	0	250	500	0	0	0
0367	Strannasenteret, SD-anlegg fløyen og sykehjemsavd.	0	0	1 300	0	0	0
0368	Skifte lysarmatur i bygg	0	0	2 000	1 500	0	0
0369	Lyngmyr skole, bom inn til skoleplassen	0	0	100	0	0	0
0370	Lyngmyr skole, kjøling på ventilasjonsanlegg	0	0	800	0	0	0
0371	Brygge langs Nyvei, rive og bygge ny	0	0	0	3 000	0	0
0372	Lademuligheter Søsterdalen	0	0	250	0	0	0
0373	Brannstasjon, oppgradering	0	0	250	0	0	0
0374	Søsterdalen 20, opprusting av uteområde	0	0	0	200	0	0
0375	Tjenestebiler, lade- og parkeringsmuligheter mv.	0	0	200	3 000	1 000	0
0376	Strannasenteret, ombygging garderober mv.	0	0	1 500	0	0	0
0394	Salg av Gjeving skole	204	0	0	0	0	0
0500	Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense	2 167	700	0	0	0	0
0501	Bakkevei og Tangen renseanlegg	485	0	0	0	0	0
0503	Fortau og VA-ledning Lyngmyr-Albukjær	2 576	0	0	0	0	0
0504	Nesgrenda, nytt høydebasseng vann	0	500	8 500	3 000	0	0
0505	Rehabiliteringsplan vann	715	400	0	0	0	0
0506	Rehabiliteringsplan avløp	748	400	0	0	0	0
0510	Lastebil til byrenovasjon, elbil	0	0	800	0	0	0
0511	Parkeringsplass for el-biler med ladestasjoner	27	0	0	0	0	0
0517	Grenstøl-Slotta-Ytre vei; VA-anlegg langs vei	551	0	0	0	0	0
0520	Møllebekken, nedre del	159	0	0	0	0	0
0521	Flomsikring i sentrum	195	0	0	0	0	0
0523	Nor, overføringsledning avløp	0	500	0	0	0	0
0524	Veilys, skifte til LED	0	6 100	2 400	0	0	0
0525	Kommunalteknikk, bil	0	0	700	0	800	0
0528	Slotta, vann- og avløpsnett	0	500	0	300	3 000	0
0529	Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti	1	0	0	0	0	0
0530	Tvedestrand renseanlegg, tømning sivbed	1 462	0	0	0	0	0
0531	Kollåsen, ny hovedvannledning mv.	4 851	1 906	0	0	0	0
0532	Borøya, høydebasseng vann	0	500	0	6 500	0	0
0533	Sandøya, utvidelse sjøledninger avløp	250	0	0	0	0	0
0535	Vannverket, ny utjevningstank	0	0	1 500	0	0	0
0536	Øksenåslia, rehabilitering vann- og avløpsnett	0	0	0	3 500	0	0
0537	Borøya-Sagesund, avløpsledning i sjø	0	500	0	0	0	0
0538	Ruhagen, parkeringsplass	236	0	0	0	0	0
0539	Trafikksikkerhetstiltak FV 411	375	0	0	0	0	0

Prosjekt	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
0540	Hjullaster	0	1 000	0	0	0	0
0541	Vann og avløp, SD-anlegg og el-tavler	0	800	0	0	0	0
0542	Avløpsstasjoner, el-tavler	0	700	0	0	0	0
0543	Bedehusbakken, bytte VA-ledninger	0	1 200	0	0	0	0
0544	Skipperheia, innløpskum/ fordrøyningskum avløp	19	2 000	0	0	0	0
0545	Høyheiveien-Måneveien-Kirkekleiva, VA-ledninger	0	500	6 500	3 000	0	0
0546	Vannverket, ombygging UV-linje	0	800	0	0	0	0
0547	Cederholm, ny pumpestasjon avløp	0	0	2 500	0	0	0
0551	Rehabiliteringsplan vann og avløp	0	0	0	8 000	12 000	15 000
0552	Grenstøl høydebasseng, sikringstiltak	0	0	0	1 800	0	0
0553	Sagesund-Tangen, avløpsledning i sjø	0	0	0	0	0	1 000
0554	Strannasenteret parkeringsplass, utvendig VA	0	0	300	2 000	0	0
0555	Vann og avløp, el-tavler og overvåkningsanlegg	0	0	400	400	400	400
0556	Grenstøl, vannkiosk	0	0	0	300	0	0
0557	Grensejustering Røysland krets, overta kommunal vei	0	0	0	1 933	0	0
0558	Brennvika, kommunal vei mv.	0	0	1 400	1 250	0	0
0559	Grenstøl, flytte bobiltømming	0	0	0	200	0	0
0560	Kaldtlager for grus på Grenstøl	0	0	0	1 000	0	0
0700	Strannasenteret, utstyr	237	100	0	0	0	0
0701	Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren	285	0	0	0	0	0
0750	Velferd, psykisk helse og habilitering, 8-seters bil	0	0	0	400	0	0
0751	Lyngmyrveien 49, inventar og utstyr ansattes areal	292	0	0	0	0	0
0752	Bil til Arbeidsglede	0	0	400	0	0	0
	Sum investeringer i varige driftsmidler	211 505	97 756	63 160	48 483	20 650	18 450

0002 - Tvedestrand næringspark A67, salg av næringsarealer

Næringsarealene i A67 Tvedestrand næringspark ble klare til salg i 2019, og det er solgt mye areal siden da. I økonomiplanen er det forutsatt inntekter på 5 mill. kroner i 2024 og 7 mill. kroner pr. år i 2025-2027. Salget i 2020-2022 var høyere enn dette, mens det pr. slutten av oktober 2023 synes å bli lavere inntekter enn de i 2023 budsjetterte 7 mill. kroner. Kommunedirektøren foreslår å budsjettere noe forsiktig i 2024, blant annet på grunn av usikre økonomiske tider.

Da kommunen kjøpte arealene ble det i flere av kjøpskontraktene lagt inn en klausul om at tidligere grunneier skal få betalt av kommunen 10 kroner (pluss prisjustering) pr. kvadratmeter når arealene ble solgt videre. Videre må en ved noen av salgene ha bistand til kontraktsutforming, oppgjør mv. Med bakgrunn i dette er det lagt inn utgifter på 0,3 mill. kroner hvert år i planperioden.

0300 - Ny barneskole, bygning og uteområder

Ved skolestart 2023 tok kommunen i bruk nye Tvedestrand barneskole. Prosjektet ny barneskole har i kommunens budsjett og regnskap bestått av fire delprosjekter:

- 0300 Ny barneskole, bygning og uteområder
- 0009 Ny barneskole, parkering og bussavvikling
- 0010 Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering
- 0500 Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense

Totalt beløp er 292,4 mill. kroner inklusive merverdiavgift på de prosjekter der merverdiavgiften fremkommer i resultatregnskapet. Dette er regnet ut fra en nettoutgift på 236,9 mill. kroner.

I så store prosjekter som dette påløper det ofte utgifter etter at anlegget er tatt i bruk. Det er derfor avsatt 1,5 mill. kroner til prosjekt 0300 i budsjettet for 2024, det samme som var gjort i økonomiplan 2023-2026. De andre delprosjektene er fullfinansiert. 1,5 mill. kroner i 2024 inngår i kostnadsrammen kommunestyret satte for prosjektet.

Det er flere utendørsanlegg som er berettiget til spillemidler, og i økonomiplan 2023-2026 var det forutsatt 4,0 mill. kroner i slikt tilskudd. Det er mottatt 1,4 mill. kroner i 2023, og for prosjekt 0300 er det lagt inn ytterligere 6,4 mill. kroner i årene 2024-2026, dette samsvarer med søknadsbeløp for resterende anlegg. For Lyngmyrhallen er det lagt inn 2,0 mil. kroner i spillemidler i 2024. En er ikke garantert å få det omsøkte beløpet, og år er også usikkert.

0302 - Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer

Det er enkelte infrastruktureltiltak det vil være behov for å gjennomføre i takt med salg av arealer på Grenstøl. Dette gjelder interne veier, VA-anlegg mv. Kommunestyret har i 2019 lagt til grunn at kommunen gjennomfører slike mindre tiltak for å få en fornuftig struktur på vei- og VA-anlegg i området. Det er satt av en anslagsbevilgning på 1,0 mill. kroner hvert år i planperioden. Det er usikkerhet til hvor store behovene er, det avhenger blant annet av hvilke tomter som blir solgt. Hittil er det foretatt mange investeringer som en har nytte av ved salg av tomter de kommende årene, slik som trafo-stasjoner og tilrettelegging med internveier.

0303 - Bil til vaktmestre

Kommunens vaktmestre er avhengige av biler i sitt daglige virke. Bilene må jevnlig skiftes ut, og det er derfor innarbeidet midler til kjøp av én bil hvert år i planperioden. Årlig beløp er økt sammenlignet med forrige økonomiplan fordi en nå etter regelverket må anskaffe el-biler.

0304 - El-bil renholdere

Renholderne er avhengige av biler i sitt daglige virke. Bilene må skiftes ut i blant, og det er derfor innarbeidet 350 000 kroner til kjøp av en ny el-bil i planperioden.

0307 - Lyngmyr skole, nye vinduer

I 2020 ble vinduene på to av veggene på ungdomsskolen skiftet, men det er også behov for å skifte på de to siste veggene. Sammenlignet med forrige økonomiplan er tiltaket utsatt ett år. Årsaken til utsettelsen er en streng vurdering av hvilke tiltak som haster mest. Skifte av vinduer er et enøk-tiltak.

0331 - Olav Sverres vei, carport

Kommunale tjenestebiler knyttet til aktiviteten i Olav Sverres vei står i dag ikke under tak når de ikke er i bruk. Noen av beboerne i Olav Sverres vei har egne biler, de står heller ikke under tak. Inn mot Lyngmyrveien er det støpt en mur, og en kan der få bygget carporter på en god og rimelig måte. Det tilrås bevilget 0,7 mill. kroner til prosjektet i 2024. Dette er et høyere beløp enn i forrige økonomiplan, det skyldes blant annet at det må legges til rette for lademuligheter for el-biler. Det vises også til omtale under prosjekt 0375.

0334 - Lyngmyr skole, solskjerming

Det er ikke solskjerming på Lyngmyr skole. På sørveggen blir det veldig varmt på dager med solskinn. Solskjerming foreslås etablert for å bedre arbeidsforholdene både for elever og lærere, innenfor en kostnadsramme på 2,0 mill. kroner. Det hadde vært ønskelig å gjennomføre prosjektet tidlig i planperioden, men av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker foreslås det først i 2025. Tiltaket er et viktig HMS-tiltak både for elever og lærere.

0349 - Dagsturhytte

Kommunestyret vedtok i sak 55/2021 å delta i prosjektet Dagsturhytta Agder under forutsetning av at en klarer å få en god plassering av hytta og en god løsning knyttet til drift og ettersyn. Plassering er bestemt til Melåsen, og tomtearbeidene ble påbegynt høsten 2023. Selve hytta blir satt opp i 2024.

I kommunestyresaken fra 2021 er det gitt et eksempel på totale kostnader, anslag på gaver, spillemidler osv. Disse beløpene er innarbeidet i økonomiplan 2024-2027.

0351 - Lyngmyrveien 57, vinduer og fasade

På den gamle videregående skolen i Lyngmyrveien 57 er det behov for å skifte vinduer og rehabilitere fasaden. Noen av vinduene har råteskader og mange er fra da bygget var nytt. Gamle vinduer har dårlig isolasjonsevne. På deler av fasaden faller murpussen av i store flak.

Arbeidene foreslås gjennomført i 2024. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til kostnadsanslaget. Skifte av vinduer er et enøk-tiltak.

0352 - Kaldtlager på Lyngmyr

I økonomiplan 2023-2026 var det lagt inn midler i 2024 til å bygge et kaldtlager på 250 kvm. på Lyngmyr. Lageret var tenkt brukt til noe av utlånssentralens plasskrevende utstyr og til driftsmateriell for kommunal aktivitet i Lyngmyrområdet. Kommunen har store utendørs arealer som skal driftes og vedlikeholdes i Lyngmyr-området, og har i dag ikke noe sted for innendørs lagring av driftsmateriell.

I 2023 kjøpte kommunene Søsterdalen 20, som blant annet inneholder en garasje på rundt 50 kvm. Bygget blir overtatt av kommunen 1.1.2024. Kommunen har ikke hatt befaring i bygget med tanke på hva en bør bruke lokalene til, men lager for utlånssentralens utstyr synes aktuelt. Med bakgrunn i dette er arealet på kaldtlageret på Lyngmyr nå nedjustert til 200 kvm.

Det tas sikte på å vurdere bruken av Søsterdalen 20 og størrelse på det nye kaldtlageret på Lyngmyr i løpet av 2024. Planlegging av kaldtlager forutsettes også gjennomført i 2024, mens bygging utsettes til 2025. På usikkert grunnlag er bevilgningen i 2025 nedjustert til 2,6 mill. kroner. Et lagerbygg som dette er berettiget til spillemidler. For bygg på 200 kvm. er maksimalt beløp 0,9 mill. kroner, og det er innarbeidet i budsjettet.

0358 – Rådhuset, varmepumpe

Kommunedirektøren har fått utarbeidet en vurdering av enøk-tiltak i noen kommunale bygg. Ett av forslagene var å sette inn varmepumpe i stor sal og grønn sal på rådhuset. Konsulenten kommunen har brukt anslo at en varmepumpe vil medføre en innsparing på ca. 24.000 kWh i året. Det er ført opp en bevilgning til prosjektet i 2024.

0359 – Barnehage på Holt

Kommunestyret vedtok i sak 28/2023 at Holt skole skal bygges om til barnehage. Barnehagen skal stå ferdig innen oppstart av barnehageåret som starter i august 2024.

Det ble ikke vedtatt noen kostnadsramme, men i saken ble det antydnet investeringsutgifter på 18 mill. kroner. Kommunestyret har i revidert budsjett for 2023 bevilget 2,0 mill. kroner til planlegging mv. I budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2023 skrev kommunedirektøren at en reviderer det samlede kostnadsanslaget for prosjektet i økonomiplan 2024-2027.

Det er nå tatt en ny gjennomgang av prosjektet med tanke på økonomi. Standarder fra Norsk prisbok er brukt, og da får en høyere kvadratmeterpris enn det som var brukt i kommunestyresaken. Videre er det nå klart at det må settes opp en ny trafo, det er behov for opprusting av uteområdet, og det skal i tråd med kommunalt regelverk avsettes midler til kunstnerisk utsmykning. Den nye beregningen angir en total kostnad på 24,3 mill. kroner, hvorav 22,3 mill. kroner må bevilges i 2024.

Anbudet ble sendt ut i uke 38, med tilbudsfrist i slutten av uke 43. Anbudene kommer inn etter at kommunedirektøren har ferdigstilt denne økonomiplanen. Planen er å skrive kontrakt i år, med byggestart i begynnelsen av januar 2024.

0362 – Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutgifter mv.

Kommunestyret behandlet i sak 72/2023 ad hoc-utvalgets innstilling om avhending av kommunale eiendommer. Flere bygninger ble vedtatt solgt. I tillegg har kommunestyret i sak 66/2023 vedtatt å selge spesialskoletomta.

Det er usikkert når bygningene blir lagt ut for salg, det skyldes blant annet vilkår for salg og behov for reguleringsendringer noen steder. Salgssum er også svært vanskelig å anslå.

I budsjettet for 2023 er det forutsatt salgsinntekter på 3,0 mill. kroner. Det er lite sannsynlig at en vil rekke å selge noen av eiendommene nevnt i sakene 66 og 72 nå i 2023, de vil trolig først bli solgt i 2024. På usikkert grunnlag har kommunedirektøren foreslått salgsinntekter på 5,0 mill. kroner i 2024 og 2,0 mill. kroner i 2025.

Ved salg påløper det utgifter til klargjøring, megler mv., og det er derfor budsjettert med 0,2 mill. kroner i utgifter de samme årene.

0363 – Lyngbakken barnehage, boder og uteområde

Lyngbakken barnehage har meldt inn behov for flere utbedringer, deriblant øvre uteområde og overbygg mellom avdeling Hvitveis og utesov. Det er anslått at det vil koste rundt 1,0 mill. kroner. Kommunedirektøren foreslår bevilget 500.000 kroner i 2024. Opprusting av uteområdet prioriteres, da en i dag blant annet drar inn mye sand mv. som sliter på innendørs golv og øker renholdsbehovet.

0367 – Strannasenteret, SD-anlegg fløyen og sykehjemsavd.

I flere år har kommunen investert i anlegg for sentral driftskontroll (SD-anlegg) i mange kommunale bygg, og i 2024 foreslås det gjort på sykehjemsavdelinger og fløyen på Strannasenteret. Via et SD-anlegg kan en blant annet styre oppvarming i bygget, med forventet redusert strømforbruk. Med tanke på strømsparing foreslås prosjektet gjennomført i 2024.

0368 – Skifte lysarmatur i bygg

EU har vedtatt å fase ut flere typer lysrør som er vanlige å bruke både hjemme og på arbeidsplasser. Lysrørene EU faser ut inneholder kvikksølv. Det er i løpet av 2023 blitt forbudt for leverandørene å sende nærmere definerte lysrørtyper ut på markedet.

For kommunen betyr dette at en må skifte ut lysarmatur i mange bygg, da en etter hvert ikke vil få tak i nye lysrør. Ny armatur og nye lysrør som settes opp vil være LED, og bruke mindre strøm enn det en gjør i dag.

Det tilrås bevilgninger i 2024 og 2025 til dette formålet. Mange bygg omfattes, og en vil starte med utskifting i de bygg der strømsparingen forventes å være størst. Foreløpig er det foretatt enkle beregninger på antall armaturer som må skiftes, det er derfor usikkerhet knyttet til utgiftene.

0369 – Lyngmyr skole, bom inn til skoleplassen

Dagens løsning med manuell bom inn til skolegården på Lyngmyr skole fungerer dårlig. Det er viktig at ingen uten tillatelse kjører inn i skolegården i skoletiden, og det er heller ikke ønskelig på kveldstid og i helger. Ny automatisk bom foreslås anskaffet i 2024.

0370 – Lyngmyr skole, kjøling på ventilasjonsanlegg

I perioden mai/juni og august/september pleier det å være svært varmt i bygget. I juni 2023 var det jevnt 28 grader i mange av klasserommene, langt over det som er forsvarlig i forhold til HMS. Det anbefales derfor kjøling på ventilasjonsanlegget. Tiltaket anses som et viktig HMS-tiltak, så det foreslås gjennomført i 2024.

0371 – Brygge langs Nyvei, rive og bygge ny

Den kommunale brygga langs Nyvei som leies ut til faste båtplasser er i dårlig forfatning. Det foreslås å rive dagens brygge og bygge ny. Prosjektet skulle gjerne vært gjennomført i 2024, men av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker foreslås det ikke gjort før i 2025.

0372 – Lademuligheter Søsterdalen

Vaktmestrene innen bygg og anlegg har pr. høsten 2023 to el-biler, og etter planen vil det bli anskaffet en til i 2024. De lades i garasjeanlegget i Søsterdalen, men fasilitetene er ikke tilfredsstillende. Som omtalt under prosjekt 0375 er kommunene i stor grad pålagt å kjøpe el-biler, og da må en ha tilfredsstillende lademuligheter. I garasjen i Søsterdalen kan en relativt enkelt få installert ladere. Det foreslås bevilget midler til dette i 2024.

0373 – Brannstasjon, oppgradering

Kommunen har ansvar for brannstasjon til biler mv. fra Østre Agder brannvesen. I 2023 mottok kommunen en vernerunderapport med mange mangelpunkter. Enkelte punkter er trolig relativt enkle å utbedre, mens andre er mer omfattende. I første omgang foreslås det å avsette midler til planlegging av nødvendige utbedringer. En må komme tilbake i neste økonomiplan med forslag til konkrete tiltak.

0374 - Søsterdalen 20, opprusting av uteområde

Kommunen har kjøpt bygget Søsterdalen 20, med overtakelse 1.1.2024. I denne forbindelse er det behov for opprusting av uteområde både på denne og kommunens øvrige eiendom i området, det være seg fjellsikring, diverse gravearbeider, asfaltering osv. Sektoren har anslått en utgift på 400.000 kroner og med utførelse i 2024, mens kommunedirektøren foreslår at det bevilges 200.000 kroner i 2025.

0375 – Tjenestebiler, lade- og parkeringsmuligheter mv.

Fra 1.1.2023 ble det offentlige via ny forskrift fra Samferdselsdepartementet pålagt å anskaffe nullutslippskjøretøy ved kjøp eller leasing av nye kjøretøy. Kravet gjelder en stor del av kjøretøyene kommunen bruker i sin virksomhet, men ikke alle. Det er fortsatt under visse forutsetninger lov å kjøpe brukte biler som ikke er nullutslippskjøretøy.

Tvedestrand kommune har ikke lademuligheter til mange tjenestebiler, så det må etableres. Noen steder kan det skje relativt enkelt, mens det andre steder er mer omfattende arbeider som må til. Flere sektorer melder også om et sterkt behov for carporter e.l. til sine tjenestebiler.

I tillegg til konkret etablering av lademuligheter i Søsterdalen (se prosjekt 0372) foreslås det igangsatt et prosjekt der en tar en gjennomgang av hele kommunens tjenesteproduksjon med tanke på behov for lademuligheter, carport osv. I tillegg vet en at det ikke er tilstrekkelig med strømkapasitet i området Lyngmyr og Strannasenteret, så det må etableres en ny trafo også.

Det er grunn til å tro at den foreslåtte gjennomgangen vil medføre forslag om å etablere carporter med lademuligheter mellom Strannasenteret og Tangenveien, der det i dag er parkeringsplasser. Under dette området er det vann- og avløpsledninger inne på kommunal tomt, og de har behov for utskifting. Disse arbeidene må derfor sees i sammenheng. Det forutsettes samkjøring med prosjekt 0554 (se lenger nede i dokumentet).

Det foreslås avsatt kartleggings- og planleggingsmidler til dette prosjektet i 2024, og midler til fysiske arbeider de to neste årene. Foreslått beløp er svært usikkert, så dette må en komme tilbake til i neste økonomiplan.

0376 - Strannasenteret, ombygging garderober mv.

Det er behov for å bedre garderobeløsningen for ansatte, renholdssentralen, lager mv. på Strannasenteret. I 2022-2023 har en arbeidet med å skifte bunnledning avløp under bygget. Da må en blant annet pigge opp golvet. Deler av bunnledningen ligger i dagens garderobeområde.

På Strannasenteret er det et ubrukt og defekt terapibasseng. Dette bør fjernes, og rommet kan brukes til garderober. Slik planene er pr. oktober 2023 vil det også bli omrokking på andre funksjoner i det aktuelle området. Det gjenstår noe detaljplanlegging av tiltaket.

Det foreslås avsatt midler i 2024 til ombyggingen, slik at en får gjort dette snarest etter at utskiftingen av bunnledningen i de aktuelle rommene er fullført.

0504 - Nesgrenda, nytt høydebasseng vann

Kommunestyret vedtok ved behandlingen av økonomiplan 2023-2026 blant annet følgende: «*Investeringene flyttes fra 2025-2026 til 2023-2024. Investering i 2023 på 0,5 mill. kroner og 5,5 mill. kroner i 2024. Det avsettes midler til etablering av høydebasseng til bruk når utbygger og administrasjon er enige om at forholdene ligger til rette for det. Rekkefølgekravene beskrevet i reguleringsplanen forutsettes fulgt opp.*»

Det har tidligere vært stor usikkerhet knyttet til prosjektets kostnader, men dette er nå utarbeidet. Konseptet med tilhørende plassering avdekker behov for oppjustering av ramme, da det også blir behov for å tilpasse eksisterende ledningsnett og styring av påfyllingen fra Liane. Lokasjonen tilsier også at det blir behov for fjellsikringsarbeider rundt tomta. Eksisterende Nesheia trykkøker er besluttet nedlagt, og ny bygges samlokalisert med det nye høydebassenget. Den nye trykkøkeren bygges med reservestrømaggregat slik at Nesheia er sikret med vann i tilfelle strømbryt.

De siste årene har det vært en sterk prisvekst innen området. Samlet er nå prosjektet beregnet å koste 12,0 mill. kroner. 0,5 mill. kroner er bevilget i 2023, mens resterende er innarbeidet i 2024 og 2025.

0510 - Lastebil til byrenovasjon, el-bil

Kommunen bruker en liten lastebil til byrenovasjon mv. Det er behov for en ny i løpet av planperioden, og det planlegges kjøp av el-bil som er spesielt tilpasset bydrift. Det er satt av 0,8 mill. kroner i 2024.

0524 - Veilys, skifte til LED

Tvedestrand er med i et samarbeid angående drift og vedlikehold av veilys. Samarbeidet har også et investeringsprosjekt for å skifte lysarmatur så en kan bruke LED-pærer. Da vil en spare strøm og ha behov for mindre vedlikehold.

Arbeidene i prosjektet ble påbegynt i 2023. Utgiftene viser seg å bli høyere enn det kommunen først fikk informasjon om. Det skyldes blant annet andre nødvendige arbeider enn selve armaturen og lyspærene, som behov for å skifte strømskap. Det er lagt inn 2,4 mill. kroner til prosjektet i 2024-budsjettet.

0525 – Kommunalteknikk, bil

I løpet av planperioden er det behov for å skifte ut to av bilene fagarbeiderne bruker i sitt virke. Bilene må anskaffes og innredes slik at de blir tilrettelagt for arbeidsoppgavene.

0528 - Slotta, vann- og avløpsnett

I forbindelse med arbeidene i Grenstøl-området er det blant annet lagt vannledninger med kapasitet 50 l/s (liter i sekundet) til litt sør for rundkjøringen der genistreken møter Ytre vei. Industriområdet på Slotta får i dag vann fra Glastadheia, der det er kapasitet på maksimalt 10 l/s. Industrivirksomhet krever vanntilførsel på 50 l/s, jf. plan- og bygningsloven. Det er derfor behov for å øke kapasiteten på vanntilførselen til industriområdet på Slotta. En slik vannledning vil også bedre vanntilførselen til boligfeltet på Glastadheia, det legger til rette for mer boligbygging i området, og det sikrer vanntilførselen ved at det blir etablert en ringledning.

På grunn av liten ny aktivitet i området og redusert kapasitet på avdelingen foreslås det å utsette prosjektet. Det tilrås innarbeidet 3,3 mill. kroner til dette i 2025-2026, med planlegging det første året. Beløpet er økt som følge av generell prisvekst. I hovedsak blir det arbeider innen vann som omtalt over, men det vil også bli utført mindre arbeider innen avløp. Det forutsettes 0,5 mill. kroner i anleggsbidrag fra utbygger av næringsområdet. Kommunen vil også ta kontakt med vegvesenet med tanke på etablering av fortau eller gang- og sykkelvei på strekningen, utført i fylkeskommunal regi.

0532 - Borøya, høydebasseng vann

På Borøya er det mye utbygging, noe som blant annet øker vannbehovet. Det må bygges nytt høydebasseng for vann for å øke kapasiteten, dette til erstatning for et gammelt høydebasseng. I økonomiplan 2023-2027 var samlet utgift anslått til 5,5 mill. kroner, hvorav 0,5 mill. kroner ble bevilget i 2023.

Prosjektplanleggingen er startet i 2023. I arbeidet er det fremkommet mer konkrete tall, og det anslås nå en samlet prosjektutgift på 7,0 mill. kroner. Som nevnt tidligere har det vært en betydelig prisvekst innen området de siste årene. I økonomiplan 2023-2026 var prosjektet tenkt gjennomført i 2024. Av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker er prosjektet forskjøvet til 2025, med resterende bevilgning på 6,5 mill. kroner ført opp det året.

0535 - Vannverket, ny utjevningstank

Ved vannverket er det behov for å skifte utjevningstanken for å bedre håndteringen av slam fra renseprosessen på vannverket. En ny tank vil redusere belastningen på avløpsnettet og renseanlegget. Det er usikkerhet knyttet til prosjektets utgift, men det foreslås bevilget 1,5 mill. kroner i 2024.

0536 - Øksenåslia, rehabilitering vann- og avløpsnett

I Øksenåslia har vann- og avløpsnettet behov for rehabilitering. Det er blant annet mye innlekk på avløpsnettet. Med bakgrunn i kunnskap om priser i lignende prosjekter anslås utgiftene til 3,5 mill. kroner. I økonomiplan 2023-2026 var prosjektet innarbeidet i 2024, men det foreslås nå utsatt av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker.

0545 – Høyheiveien-Måneveien-Kirkekleiva, VA-ledninger

I Høyheiveien må VA-ledninger skiftes på grunn av fare for kollaps i rørene og mye innlekksproblemer. I tillegg er det stedvis behov for å separere fellesavløpsledninger i området, noe som vil avlaste renseanlegget betydelig i regnværsperioder. Prosjektplanleggingen har startet i 2023, og man ser at det er fornuftig å se Høyheiveien i sammenheng med Måneveien og Kirkekleiva hvor det også er gamle rør. Prosjektet foreslås derfor å bli utvidet til å omfatte disse områdene også.

I økonomiplan 2023-2026 var samlet utgift anslått til 6,0 mill. kroner. Som følge av utvidelsen i prosjektet er det nå økt til 10,0 mill. kroner. 0,5 mill. kroner ble bevilget i 2023, og resterende foreslås bevilget i 2024-2025.

0547 – Cederholm, ny pumpestasjon avløp

Ved Cederholm på Gjeving er det behov for å bygge en ny pumpestasjon. Det tilrås bevilget 2,5 mill. kroner i 2024.

0551 – Rehabiliteringsplan vann og avløp

Eksisterende prosjekt 0505 rehabiliteringsplan vann og 0506 rehabiliteringsplan avløp foreslås slått sammen til ett prosjekt.

Det er løpende behov for rehabilitering av eksisterende ledningsnett mv. innenfor vann og avløp. Store prosjekter føres opp som egne investeringsprosjekter, men det er også flere mindre tiltak innenfor investering som kan samles under prosjekt rehabiliteringsplan vann og avløp. På grunn av andre store investeringer i 2024 er foreslått bevilgning satt til 0, men det er budsjettert med 8,0 mill. kroner i 2025, 12,0 mill. kroner i 2026, og 15,0 mill. kroner i 2027. Disse «totalsummene» vil bli fordelt ut på konkrete prosjekt når de kommer til utførelse. Behovet innenfor vann og avløp er betydelig høyere enn det som er ført opp i økonomiplanen, men det må tilpasses den faktiske kapasiteten på avdelingen. Høsten 2023 ble arbeidet med revisjon av rehabiliteringsplanen påbegynt.

0552 – Grenstøl høydebasseng, sikringstiltak

Det er avdekket betydelige svakheter ved den fysiske sikkerheten til høydebassenget på Grenstøl. Bassenget har byggeår 1975, en tid da det var andre standarder hva gjelder fysisk sikkerhet på vannforsyningen. Konstruksjonsmessig later bassenget til å være i god stand, men det er behov for økning av sikkerheten og oppgradering av tekniske installasjoner. Det er behov for å oppføre et overbygg for sikring av luke og lufting, tilbakeslagssikre overløpet, fjerne parapet på taket, oppføre gjerde, skifte rørinstallasjoner mm. Det foreslås derfor bevilget 1,8 mill. kroner i 2025.

0553 – Sagesund-Tangen, avløpsledning i sjø

Kapasiteten på avløpsledningen i sjø mellom Sagesund og Tangen er sprengt, dette blant annet som følge av utbygging i området. Videre ventes det fremover stor utbygging med både hytter og hus. Selv om det skal bygges buffertanker på Skipperheia så vil dette ikke alene løse utfordringene, og det må på sikt derfor legges større ledning frem til Tangen. Samtidig skal det sees det på en helhetlig løsning for pumpesystemet tilknyttet flere eksisterende stasjoner i området, og evt. gjøre tiltak for tilpasning på disse. Det foreslås

derfor å starte planleggingen av å oppgradere ledningen i 2027, med utførelse påfølgende år (neste økonomiplan). Foreløpig bevilges det 1,0 mill. kroner i 2027. Forventet totalramme er over 10 mill. kroner.

0554 – Strannasenteret parkeringsplass, utvendig VA

Grunnen i området rundt Strannasenteret har med årene sunket, og VA-ledningene får derfor driftsproblemer. Det er behov for å skifte ut gamle rør slik at forholdene forbedres. Samtidig skal det sees på en helhetlig løsning for området med tanke på bekkekulverten med tilhørende inntak øst for parkeringsplassen. Prosjekt 0554 gjelder hovedledningsnett, men må sees i sammenheng med prosjekt 0375 som blant annet omhandler VA-ledninger på kommunal tomt rundt Strannasenteret. De aktuelle områdene ligger inntil hverandre, og det blir derfor mest rasjonelt å gjennomføre prosjektene samtidig. Det foreslås bevilget 0,3 mill. kroner i 2024 og 2,0 mill. kroner i 2025 til prosjekt 0554.

0555 – Vann og avløp, el-tavler og overvåkningsanlegg

Innen vann- og avløpssektoren må stadig elektriske anlegg el-tavler skiftes og SD-anlegg oppgraderes, da mange av installasjonene står i et korrosivt miljø samt at utviklingen innenfor fagområdet går fort. Det foreslås bevilget 0,4 mill. kroner hvert år i planperioden.

0556 – Grenstøl, vannkiosk

I dag er det utbredt at virksomheter som bruker spylebiler, feiemaskiner o.l. med stort behov for vann, forsyner seg av kommunale hydranter og kummer. Dette vannet regnes per i dag som tap/lekkasje, da det ikke måles. I tillegg er det problematisk med tanke på sikkerhet, da det ikke er tilbakeslagssikring på uttakene. Man ser derfor et behov for å sette opp en vannkiosk med sikring, slik at de som bruker vann betaler for det. Kiosken foreslås plassert på Grenstøl. Det er behov for 0,3 mill. kroner i 2025.

0557 – Grensejustering Røysland krets, overta kommunal vei

Kommunestyret har vedtatt grensejustering mot Risør med virkning fra 1.1.2025. Deler av Røyslandsveien skal da overtas av Tvedestrand kommune, og overtakelsessummen er fastsatt til 1.933.000 kroner. Beløpet må bevilges i 2025.

0558 – Brennvika, kommunal vei mv.

Kommunestyret vedtok i sak 65/2023 en utbyggingsavtale for Brennvika. Avtalen gjelder delvis hovedledningsnett for vann og avløp inne i byggefeltet, og dels utbyggers bidrag til opprusting av kommunal vei inn til det nye byggefeltet.

Delen som gjelder inne i byggefeltet er utbygger byggherre for, og kommunen vil etter utbyggingsavtalen overta anlegget når det er ferdig. Det vil bli opprettet som eget prosjekt senere.

Opprusting av den kommunale Borøykilveien er et prosjekt i kommunal regi, med anleggsbidrag fra utbygger av boligfeltet. På deler av den kommunale veien er det også overvannsproblematikk. Dette haster det med å få løst, og midler til utbedring av den delen av veien foreslås bevilget i 2024. Den del av veien som er nærmest det nye byggefeltet foreslås utbedret i 2025. Det vil trolig også samsvare bedre med utbyggingstakten for boligfeltet. Samlet kommunal utgift er anslått til 2.650.000 kroner. I tråd med utbyggingsavtalen er det budsjettert med anleggsbidrag på 755.000 kroner i 2025. Beløpet i anleggsbidrag kan endres som følge av indeksregulering.

0559 – Grenstøl, flytte bobiltømming

For noen år tilbake ble det etablert bobiltømming på ei tomt i Øygardsdalen på Grenstøl. Da var det meningen at private aktører samme sted skulle bygge anlegg for vinteropplag av bobil mv. Opprinnelig plan var å plassere bobiltømmingen ved krysset Kloppemyrveien og Østre Grenstøl.

De private aktørene har gått bort fra sine planer, så samlokalisering som tiltenkt blir det ikke noe av. Det foreslås derfor å flytte bobiltømmingen til opprinnelig planlagt tomt. Der er det lettere tilgjengelig og en vil frigjøre areal i Øygardsdalen. Det tilrås bevilget 200.000 kroner i 2025.

0560 – Kaldtlager for grus på Grenstøl

Kommunen har behov for et kaldtlager til oppbevaring av grus til strøing mv. Dette kan plasseres på samme tomt som en foreslår å flytte bobiltømmingen til. Det foreslås avsatt 1,0 mill. kroner til dette i 2025.

0750 - Velferd, psykisk helse og habilitering, 8-seters bil

I budsjettet for 2020 ble det bevilget 0,6 mill. kroner til kjøp av en 8-seters bil i sektor for Velferd, psykisk helse og habilitering. Det har ikke vært mulig å få kjøpt en bil for den prisen. Det anslås at en må betale ytterligere rundt 0,4 mill. kroner. I 2020 er den bilen en har i dag påkostet, og sektoren melder at de da kan bruke den noen år til. Det foreslås derfor bevilget de resterende midlene i 2025, ett år senere enn i forrige økonomiplan.

0752 – Bil til Arbeidsglede

Arbeidsglede er avhengig av en bil for å få utført sine oppdrag. Bilen som nå brukes er så dårlig at den må skiftes ut tidlig i 2024. Det tas sikte på å kjøpe en bruktbil, og det foreslås bevilget 0,4 mill. kroner.

Tilskudd til andres investeringer

Prosjekt	Tilskudd til andres investeringer (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
0800	Dypvåg kirke universell adkomst	17	0	0	0	0	0
0801	Holt kirke, reparasjon av tak og tårn	1 333	2 000	0	0	0	0
0802	Brannforebyggende tiltak 4 kirker	663	0	0	0	0	0
0803	Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.	213	400	1 000	2 000	0	0
0809	Sittegressklipper til gravplassene	0	0	100	0	0	0
	Sum tilskudd til andres investeringer	2 227	2 400	1 100	2 000	0	0

0803 - Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.

I tidligere økonomiplaner er det bevilget noe midler til Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv. Tidligere bevilgninger er brukt til å få utarbeidet en tilstandsrapport, skanne kirka og foreta grundigere undersøkelser. Den første tilstandsrapporten antydte arbeider for over 10 mill. kroner eksklusive merverdiavgift, der noe hastet og noe burde gjøres i et noe lengre perspektiv. Fellesrådet mottok den nye rapporten i midten av oktober 2023. Rapporten viser at tilstanden på kirka er bedre enn forventet. Det er likevel et stort behov for utbedringer.

Fellesrådet har i forbindelse med sitt økonomiplanvedtak bedt om tilskudd på 2,0 mill. kroner i 2024 og 2025 til dette prosjektet. Kommunedirektøren foreslår at det i denne økonomiplanen legges inn 1,0 mill. kroner og 2,0 mill. kroner de to årene.

I 2024 har fellesrådet i første omgang planer om ytterligere skanning av kirka for å undersøke om det har skjedd endringer. Videre planlegges det noen mindre tiltak som takrennenedløp for å hindre utvasking av masser i grunnen. Kommunedirektøren legger til grunn at fellesrådet om nødvendig kan bruke av 2024-bevilgningen til videre undersøkelser og mindre bygningsmessige arbeider. Det forutsettes lagt fram egen sak for kommunestyret før større bygningsmessige arbeider påbegynnes.

0809 - Sittegressklipper til gravplassene

Kirkelig fellesråd har ansvaret for klipping av gress på mange gravplasser. Sittegressklipperen de har i dag er så dårlig at det haster med å kjøpe ny. Det tilrås bevilget midler til dette i 2024, ett år tidligere enn i økonomiplan 2023-2026.

Andre investeringer, investeringer i aksjer og andeler

Prosjekt	Investeringer i aksjer og andeler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
0013	Interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser	0	0	2 200	0	0	0
0900	Egenkapitalinnskudd KLP	1 311	1 500	1 500	1 600	1 600	1 700
	Sum investeringer i aksjer og andeler	1 311	1 500	3 700	1 600	1 600	1 700

0013 - Interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser

Tvedestrand er med i det interkommunale samarbeidet rundt legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser, der Arendal er vertskommune. Disse funksjonene trenger nye lokaler, og byggingen er godt i gang. Det var lagt til grunn at alle deltakende kommuner skulle være medeiere i bygget, og at en da skulle betale en engangssum for selve bygningen. I kommunens investeringsbudsjett for 2023 var det lagt inn på en artskonto som innebar at investeringen kom i gruppen «Investering i varige driftsmidler».

Det er senere bestemt at det skal opprettes et interkommunalt selskap som eier bygget, og Tvedestrand er medeier der. Kommunens bidrag skal da være innskuddskapital i selskapet, og da må det føres på en artskonto som tilhører gruppen «Investeringer i aksjer og andeler». Selskapets navn er Østre Agder helsehus IKS.

I økonomiplan 2023-2026 var det lagt inn 7,0 mill. kroner i 2023 og 1,7 mill. kroner i 2024. Informasjon mottatt seint i oktober 2023 tyder på at det må bevilges ytterligere 0,5 mill. kroner i 2024. Det tilrås derfor avsatt 2,2 mill. kroner i 2024.

Høsten 2023 er det også kommet signaler fra Østre Agder-samarbeidet om at utgifter til kjøp av tomt ikke er med i budsjettet. Om det er med i de sist mottatte beløpene er ikke kjent.

0900 - Egenkapitalinnskudd KLP

Hvert år må kommunen betale egenkapitalinnskudd til KLP. Det er satt av 1,5 mill. kroner i 2024, 1,6 mill. kroner i 2025-2026 og 1,7 mill. kroner i 2027.

Formidlingslån

Prosjekt 0902 Formidlingslån (beløp i 1 000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Utlån til innbyggere i kommunen	27 513	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Ordinære avdrag på lån, betalt til Husbanken	5 892	6 100	5 300	5 750	6 300	6 850

Prosjekt 0902 Formidlingslån (beløp i 1 000 kroner)	Regnsk ap 2022	Budsj tt 2023	Budsj tt 2024	Budsj tt 2025	Budsj tt 2026	Budsj tt 2027
Ekstraordinære avdrag på lån, betalt til Husbanken	5 506	0	0	0	0	0
Avsetning til bundet investeringsfond (pga. ekstraordinære avdrag fra innbyggere i kommunen)	187	0	0	0	0	0
Sum utgifter	39 099	26 100	25 300	25 750	26 300	26 850
Bruk av lån til videreutlån (lån i Husbanken)	-27 513	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Mottatte ordinære avdrag på utlån, fra innbyggere i kommunen	-4 220	-5 500	-4 700	-5 150	-5 700	-6 250
Mottatte ekstraordinære avdrag på utlån, fra innbyggere i kommunen	-5 776	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-37 509	-25 500	-24 700	-25 150	-25 700	-26 250
Nettoutgift	1 590	600	600	600	600	600

0902 – Formidlingslån

I økonomiplan 2023-2026 var det forutsatt 20 mill. kroner i låneopptak formidlingslån hvert år. Det er videreført i denne økonomiplanen, også i 2027.

Avdrag kommunen betaler til Husbanken og avdrag kommunen mottar fra våre lånekunder føres også i investeringsregnskapet. Som følge av noen tap, tidsforskyvninger mellom innlån og utlån mv. bruker det kommunen betaler til Husbanken å være et høyere beløp enn det en mottar fra lånekundene. Det betyr at kommunen selv må dekke utbetalinger til avdrag. Differansen varierer fra år til år.

Det er Intrum AS som håndterer det bankmessige i forbindelse med utlånene. Det anslås at kommunen må dekke 0,6 mill. kroner selv hvert år i planperioden. Det er usikkerhet knyttet til beregningene.

Utbyggingsavtaler

For mange år siden ble det inngått utbyggingsavtaler knyttet til boligfelt både på Glastadheia og Lauvåsen, begge inngått etter anleggsbidragsmetoden. Det innebærer at kommunen mottar fakturaer fra entreprenør og anleggsbidrag fra utbygger fortløpende. Begge prosjektene er innarbeidet i revidert budsjett 2023, og vil bli overført til nye budsjettår inntil de er fullført.

Kommunestyret har de siste årene godkjent utbyggingsavtaler etter justeringsmetoden. Det innebærer at utbygger er byggherre, og at kommunen overtar anlegget først når det er ferdig og godkjent. Det er også først på dette tidspunktet at anlegget skal føres i kommunens investeringsregnskap. Investeringsutgifter og -inntekter er like store, så nettobeløpet er 0 kroner.

I de nyeste avtalene er det ikke angitt forventet totalsum eller hvilket år anlegget skal overtas av kommunen. Prosjektene er derfor ikke ført opp i investeringsbudsjettet i denne økonomiplanen. Siden nettobeløpet i investeringene er lik 0 kroner må en komme tilbake i tertialrapportene med budsjettjusteringer når det blir aktuelt.

Nedenfor følger en oversikt over inngåtte utbyggingsavtaler etter justeringsmetoden, der kommunen ikke har overtatt anleggene enda:

- Tangenheia, vedtatt i kommunestyret 22.3.2022 i sak 15. Avtalepart er 899 246 152 Tangenheia AS.

- Skuggevik, vedtatt i kommunestyret 21.3.2023 i sak 27. Avtalepart er 980 377 075 Capnova AS.
- Brennvika, sluttbehandling i kommunestyret 20.6.2023 i sak 65. Avtalepart er 925 621 471 Brennvika Eiendom AS.

Kommunestyret vedtok 16.2.2021 i sak 10 å godkjenne en utbyggingsavtale for en del av Svabukta. Det var knyttet noen forbehold til vedtaket. Pr. utgangen av oktober 2023 er det fortsatt uavklarte forhold i saken, så det er ikke signert noen avtale. Avtalepart er 921 070 314 Rueness Eiendom AS.

Teknikk-, plan- og naturutvalget vedtok 13.6.2023 i sak 27 å legge ut på høring en utbyggingsavtale for Dalhei vest. Avtalepart er 925 700 983 Gjeving Vest AS. Kommunestyret har ikke behandlet avtalen pr. utgangen av oktober 2023.

Mulige investeringsprosjekter i 2024-2027

I denne økonomiplanen er det innarbeidet bevilgninger til mange investeringsprosjekter. Gjennom den administrative budsjettprosessen høsten 2023 har flere behov og mulige prosjekter vært nevnt, uten at bevilgninger gis. Dette skyldes blant annet at det er behov for å vurdere og utrede mer, men ikke minst at kommunens økonomiske evne til investeringer i årene fremover er sterkt begrenset. Videre er det utfordringer på kapasiteten til å planlegge og følge opp investeringsprosjekter. Kommunedirektøren ønsker likevel å nevne noen prosjekter, slik at kommunestyret er forberedt på at prosjekter, hvis mulig, kan bli vurdert i kommende økonomiplaner.

Dypvåg skole ligger på en festetomt. Kommunestyret vedtok i sak 72/2023 å selge skolen, men vedtok også at kommunen ønsker å eie idrettsplassen. Det må inngås forhandlinger med Opplysningsvesenets fond (eier av tomta) om pris på dette. Forslaget til eventuell kjøpsavtale skal legges fram for kommunestyret, og i den saken må bevilgning og finansiering vedtas.

I økonomiplan 2023-2026 var det omtalt at det er behov for å skifte vinduer i Lyngmyrhallen. Dette var ikke en del av det opprinnelige barneskoleprosjektet, der rehabilitering av Lyngmyrhallen inngikk. Kommunedirektøren håpet at det var nok midler i barneskoleprosjektet til å dekke utgiftene til skifte av vinduer i Lyngmyrhallen også. Dette er ikke avklart enda, så en må muligens komme tilbake til dette i senere økonomiplaner.

Kommunen kjøpte et parkeringsareal mv. i sentrum i 2023. Parkeringsplassene er i dag utleid til privatpersoner, og kommunen må tre inn i gjeldende leieavtaler. På sikt kan det bli aktuelt med tiltak på det kjøpte området, men det er foreløpig ingen konkrete planer.

EU har ute på høring et direktiv knyttet til avløpssektoren. Forslaget innebærer svært strenge krav i forbindelse med utslipp, og det vil kunne påvirke investeringsbehovet for kommunen. EU tar sikte på at det nye direktivet er vedtatt før det er nytt EU-valg i juni 2024. EU-regelverket må deretter implementeres i norsk regelverk.

Som tidligere nevnt har kommunen kjøpt Søsterdalen 20, med overtakelse 1.1.2024. Det er foreslått en bevilgning til opprusting av uteområdet, men det kan også være behov for arbeider innendørs. Det må en komme tilbake til senere.

I denne økonomiplanen er det lagt inn midler til kjøp av noen biler. Kommunedirektøren har også vurdert om en burde anskaffe en tjenestebil som kan brukes av ansatte på kommunehuset mv. når de reiser på møter osv. Det er ikke lagt inn midler til dette i budsjettet, en må først ta en gjennomgang av reiseutgifter for bruk av ansattes privatbiler og vurdere hva som er rimeligst for kommunen. I tillegg vil det tas en gjennomgang av biler og maskinpark for å se om noe kan selges og om det er behov for andre biler eller

maskiner. Avdeling for Kommunalteknikk har blant annet spilt inn behov for en hjulgraver med henger og et nytt årsverk knyttet til arbeid på vei. Siden kommunedirektøren ikke har funnet rom for et nytt årsverk har en heller ikke lagt inn ny maskin.

Bevilgninger fra økonomiplan 2023-2026 som er tatt bort

Det er gjort endringer på flere av investeringsprosjektene som var ført opp i vedtatt økonomiplan 2023-2026, se omtale på flere av prosjektene over. I tillegg er det noen bevilgninger som er fjernet:

- 0364 Strannasenteret, varmebasseng. I forbindelse med den politiske behandlingen av økonomiplan 2023-2026 ble det vedtatt å avsette 1,5 mill. kroner i 2024 til å oppgradere varmebassenget på Strannasenteret. Kommunedirektøren hadde ikke dette tiltaket med i sitt budsjettforslag. Som omtalt tidligere i kapitlet er bassenget ute av drift. Sektorene for Helse, familie og rehabilitering og sektor for Samfunn og infrastruktur mener at en ikke bør prioritere å rehabilitere dette bassenget. Revmatikerforeningen var tidligere brukere av varmebassenget. De benytter nå bassenget på Lyngmyr skole, og er fornøyde med det. Det tilrås derfor å fjerne tiltaket fra økonomiplanen.
- 0537 Borøya-Sagesund, avløpsledning i sjø. Prosjektet foreslås å utgå i denne omgang, da det etter nærmere undersøkelser viser seg at det er større behov for å oppgradere avløpsledningen i sjø mellom Sagesund og Tangen (se prosjekt 0553 over).

Investeringsinntekter

Sum investeringsinntekter (beløp i hele 1 000 kroner)	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer	-7 712	-2 310	-480	0
- Merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer	-7 712	-2 310	-480	0
Tilskudd fra andre	-11 192	-3 915	-5 485	-1 160
- 0001 Tvedestrand idrettspark, spillemidler	-5 900	0	0	0
- 0010 Lyngmyrhallen rehabilitering, spillemidler	-2 000	0	0	0
- 0300 Ny barneskole, spillemidler	-2 000	-2 000	-2 400	0
- 0352 Kaldtlager på Lyngmyr, spillemidler	0	0	-900	0
- 0528 Slotta vann- og avløpsnett, anleggsbidrag	0	0	-500	0
- 0349 Dagsturhytte, spillemidler	0	0	-525	0
- 0349 Dagsturhytte, tilskudd fra AFK og SR-bank	-462	0	0	0
- 0558 Brennvika, kommunal vei mv.	0	-755	0	0
- 0002 Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal (anleggsbidrag VA)	-830	-1 160	-1 160	-1 160
Salg av varige driftsmidler	-9 170	-7 840	-5 840	-5 840
- 0002 Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal	-4 170	-5 840	-5 840	-5 840
- 0362 Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutg. mv.	-5 000	-2 000	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	-250	0	0
- 0908 JC Motio AS, tilbakebetaling ansvarlig lån	0	-250	0	0
Bruk av lån	-40 486	-38 618	-11 045	-13 750
- 0901 Investeringslån	-40 486	-38 618	-11 045	-13 750

Sum investeringsinntekter (beløp i hele 1 000 kroner)	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Sum investeringsinntekter	-68 560	-52 933	-22 850	-20 750

Flere av inntektene er omtalt under aktuelt prosjekt tidligere i dette kapitlet. Nedenfor omtales kun de inntekter som ikke er omtalt tidligere.

Merverdiavgiftskompensasjon er beregnet ut fra bevilgningene til de prosjektene der en er berettiget til slik kompensasjon.

Totalt har en fått tilsagn om 31,6 mill. kroner i spillemidler til 0001 Tvedestrand idrettspark. Til og med 2023 er det utbetalt 19,8 mill. kroner, da gjenstår det 5,9 mill. kroner. Det forutsettes at en mottar disse i 2024.

I 2015 fikk Agder Kunstfagskole AS (da: SørDans AS) et ansvarlig lån på 250.000 kroner. Kommunestyrets vedtak da lånet ble innvilget innebærer at selskapet skal betale tilbake pengene senest i 2025. Agder Kunstfagskole AS søkte om ettergivelse av lånet i 2022. Kommunestyret behandlet saken i september 2022, sak 65. Kommunestyret avsto søknaden, men vedtok også at en var innstilt på å behandle en slik søknad på nytt innen utgangen av avtaleperioden. I 2023 ble lånet transportert til nyopprettet selskap JC Motio AS, etter godkjenning av kommunen. Kommunedirektøren har lagt inn tilbakebetaling av lån og tilhørende avsetning til ubundet investeringsfond; aksjer og andeler i 2025, jf. gjeldende kommunestyrevedtak.

Med utgangspunkt i investeringsutgifter, merverdiavgiftskompensasjon, salgsinntekter, tilskudd mv. som fremkommer i tabellen over beregner en hvor mye en må lånefinansiere hvert år. Beløpene fremkommer i tabellen.

1.8.3 Utvikling av lånegjeld

Tabellen under viser budsjettert samlet lånegjeld (investeringslån og formidlingslån) ved utgangen av hvert år i planperioden, samt lånegjeld pr. innbygger. En har brukt innbyggertallet 31.12.2022 for 2022, det var 6 184. For årene fremover har en brukt innbyggertall 1.7.2023, det vil si 6 231 personer.

Samlet lånegjeld	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	946,2	988,4	1 009,1	1 026,1	1 013,7	1 003,1
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	153 007	158 625	161 945	164 676	162 687	160 986

Investeringslånene må kommunen betjene selv. Formidlingslånene betjenes i stor grad ved innbetaling fra kommunens "lånekunder". Dersom en deler den samlede låneportefølje i investeringslån og formidlingslån har en følgende bilde:

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	768,0	800,4	806,4	809,1	783,1	759,3
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	124 190	128 453	129 414	129 858	125 670	121 859
Formidlingslån:						

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	178,2	188,0	202,7	217,0	230,7	243,8
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	28 817	30 172	32 531	34 818	37 017	39 127

I planperioden (2024-2027) øker samlet gjeld med 14,7 mill. kroner. Dette fordeler seg med en reduksjon på 41,1 mill. kroner på investeringslån og en økning på 55,8 mill. kroner på formidlingslån. Den økende lånegjelden gjør kommunen mer eksponert for risiko.

Når det gjelder økende lånegjeld knyttet til formidlingslån innebærer det også et risikoelement, da kommunen selv må dekke store deler av eventuelle tap.

2 Kommunedirektør, stab og IKT (200)

2.1 Driftsbudsjettet

2.1.1 Driftstiltak i sektorene

2024-2027 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
20 010 - Ansettelse ny kommunedirektør - økte lønnskostnader i en overgangsperiode (001)	200 000	0	0	0
20 010 - Digital møtestyring (050)	100 000	100 000	100 000	100 000
20 010 - Reduksjon diverse poster politisk ledelse (086)	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
20 030 - Endret frikjøp av hovedtillitsvalgt fra 2. halvår 2024 (052)	50 000	100 000	100 000	100 000
20 030 - Redusere diverse utgifter fellesfunksjoner stab (054)	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
20 030 - Redusere frikjøp hovedverneombud (058)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
20 030 - Vakanser kommunedirektørens staber i 2024 (053)	-900 000	0	0	0
20 030 - Videreføre redusert tilskudd personalforeningen (051)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sum tiltak	-790 000	-40 000	-40 000	-40 000

001: 20010 - Ansettelse ny kommunedirektør - økte lønnskostnader i en overgangsperiode

Det skal ansettes ny kommunedirektør. Det vil påløpe ekstra lønnskostnader i en overgangsfase.

050: 20010 - Digital møtestyring

Dette systemet ivaretar følgende; møteinnkalling med automatisk innkalling av vara, digital votering, forslagsstilling, tid- og talestyring, rapporter og lister, autogenerated undertekst og

bokmerker.

De nye EU kravene for offentlige virksomheter, sier at videoopptak (ikke direktesendinger) fra politiske møter må tekstes. Frist for å ivareta EU kravene er 01.01.2024.

086: 20010 - Reduksjon diverse poster politisk ledelse

Redusere budsjettpostene læring/kurs med kr. 10.000 og utgifter og godtgjørelser til reise, diett, bil mv. med kr. 10.000,-. Tiltaket er på 20.000 kroner til sammen.

052: 20030 - Endret frikjøp av hovedtillitsvalgt fra 2. halvår 2024

Hovedavtalen del B §3-3 og Hovedtariffavtalen kap. 3.5 fastsetter minimums frikjøp for hovedtillitsvalgte. Fra andre halvår 2024 må frikjøpsressurs økes med 0,11 årsverk i henhold til minimumsfrikjøpsressurs (fra 82,6 prosent til 94 prosent)

054: 20030 - Redusere diverse utgifter fellesfunksjoner stab

Redusere utgifter til serviceavtaler og vedlikehold av maskiner kr. 50.000,-. Redusere utgifter til matvarer kr. 20.000,-. Til sammen en reduksjon på 70.000 kroner.

058: 20030 - Redusere frikjøp hovedverneombud

Hovedverneombud har en frikjøpsressurs på 0,2 årsverk, tilsvarende 1 arbeidsdag i uka. Det foreslås reduksjon med 0,1 årsverk. Permisjon med lønn til møter som arbeidsgiver kaller inn til som finner sted utenfor fastsatt avsatt tid til frikjøp for hovedverneombud kommer i tillegg til frikjøpsressursen.

053: 20030 - Vakanser kommunedirektørens staber i 2024

Økonomi og personal- og organisasjonsavdelingen vil i 2024 komme til å ha vakanser i sine staber. Det er vurdert at det ikke vil være hensiktsmessig med opplæring av vikarer i ikke fastsatt tidsperspektiv for vakansene i de ulike stillingene, og det vil derfor bli redusert bemanning inntil flere forhold er avklart. Dette vil medføre redusert kapasitet til å utføre alle arbeidsoppgaver med krevende prioriteringer.

051: 20030 - Videreføre redusert tilskudd personalforeningen

Det har i flere år vært reduserte midler til personalforeningens arbeid med tiltak for ansatte i Tvedestrand kommune som bl.a. skal skape trivsel. Tiltaket innebærer begrensede ressurser til tiltak for ansatte som skaper trivsel og en faktor for bedre arbeidsmiljø. Det foreslås reduksjon med 50.000 kroner. Etter dette vil det være 44.000 kroner igjen på dette budsjettet.

2.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Kommunedirektørens staber:

- Personal- og organisasjonsavdelingen har ansvar for blant annet følgende områder: HR, lønn, service- og dokumentsender, politisk sekretariat, valg, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud, bedriftshelsetjeneste, beredskap, samfunnsplanlegging, informasjonssikkerhet, salgs- og skjenkebevillinger, læringer, rådgivning mot sektor- og avdelingsledere m.m.
- Økonomiavdelingen har ansvar for blant annet følgende områder: budsjett - og økonomiplanarbeid, regnskap, rapportering, fakturering, innfordring,

eiendomsskattekontor, innkjøpskoordinator, finans, rådgivning mot sektor- og avdelingsledere m.m.

I tillegg hører følgende oppgaver til ansvar kommunedirektør, stab, politisk ledelse og IKT:

- IKT-utgifter for hele kommunen med IKT Agder IKS.
- Politiske styringsorgan, revisjon og kontrollorgan.

2.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

2.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2024-2027 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
200 Kommunedirektør, stab og IKT	35 895	39 925	44 041	45 741	45 191	45 741

I kommunedirektørens budsjett er det innarbeidet endringer i blant annet:

- Økte utgifter til IKT-Agder IKS: 3,9 mill. kroner
- Reduksjon andre IKT-utgifter, printere: 500.000 kroner
- Økt møtegodtgjørelse politikere: 200.000 kroner
- Innføring av Livsløpsutvalget og økte faste godtgjørelser: 500.000
- Økte utgifter Aust-Agder arkivet: 80.000 kroner

Endringer i lønnsutgifter, inkl. helårsvirkning av vakanser i 2023.

Forslag til endringer i tiltak er også inkludert i budsjett for 2024.

2.2.1.2 Årsverk

2024-2027 - Stillingsprosent inkl. avd.

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2023	Stillingsprosent gjeldende 2024	Differanse
200 Kommunedirektør, stab og IKT	1 988	2 033	45
20 010 Kommunedirektør	220	220	0
20 020 Økonomiavdelingen	560	600	40
20 030 Personal- og organisasjonsavdelingen	1 208	1 213	5

Ansvarsområdet har 20,33 årsverk. Det er en økning på 0,4 årsverk på økonomi og 0,05 årsverk på frikjøp hovedtillitsvalgt fra 2023 til 2024, jf. vedtatte tiltak i 2023.

2.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Politiske styringsorgan og kontrollutvalg m.m.

Ordfører 1 årsverk og varaordfører 0,2 årsverk. Ellers utgifter til drift av politisk virksomhet og alle utvalg, samt kontrollutvalg og revisjon.

Fellesutgifter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

Frikjøp hovedtillitsvalgte for fire fagforbund; Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Norsk Sykepleieforbund og Delta, samt hovedverneombud, totalt 1,93 (etter foreslåtte tiltak: 1,83, dvs. reduksjon 0,1 årsverk hovedverneombud) årsverk. Diverse fellesutgifter, kontingenter diverse organisasjoner som KS, Østre Agder m.fl., advokatutgifter, felles interkommunalt personvernombud, felles interkommunal innkjøpsordning (OFA), felles interkommunal e-helse koordinator, salgs- og skjenkekontroller m.m.

IKT-utgifter hele kommunen med IKT Agder IKS

De fleste IKT-utgiftene går gjennom IKT Agder, som drift, lisenser, leie av PC-er, investeringer i nye IKT-systemer m.m., som utgjør om lag 15,6 mill. kroner.

Stab Økonomi

Staben har 6 årsverk. Hovedaktiviteter: Regnskap, innfordring, innkjøpsrådgivning, økonomiplan, budsjett, eiendomsskattekontor, tertialrapport og årsberetning, veiledning og bistand til enheter/sektorer, vederlagsberegninger, fakturering.

Stab personal og organisasjonsutvikling

Staben har 10,2 årsverk. Hovedaktiviteter: Lønn, fravær, pensjon, veiledning og bistand på lønns- og personalområdet. IA-arbeid, personalreglement, veiledning og støtte til ledere og ansatte. Arkiv, post, sentralbord- og ekspedisjon, valg, politisk sekretariat, beredskap, informasjonssikkerhet, bevilgninger, vigslar.

2.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	4,5 %	
	Sykefravær, korttid	1,7 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

2.2.4 Fokusområder

Kommunedirektørnivå inkl. stabene:

- Det skal gjøres en evaluering av utviklings- og omstillingsprosjektet som ble iverksatt 1.1.2021. Det må forutsettes at evalueringen medfører organisatoriske endringer og innsparinger fra 2024, som økes utover 2025-2027.
- Systematisk arbeid med internkontroll og avvikssystem, samt innkjøp, beredskap og

sikkerhet.

- Systematisk og målrettet arbeid for reduksjon av sykefravær i hele kommunen. SJEKK!
- Stabene skal sammen med sektorene bidra til god samhandling for å kunne gi råd, veiledning, opplæring og gjensidig informasjon på en effektiv måte. SJEKK!
- Følge opp IKT-prosjekter i organisasjonen (porteføljestyling), og delta aktivt i styringen av det interkommunale selskapet IKT-Agder IKS.

3 Samfunn og infrastruktur (210)

3.1 Driftsbudsjettet

3.1.1 Driftstiltak i sektorene

2024-2027 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
21 010 - Generelt kutt for avdeling Forvaltning og plan (062)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
21 020 - Ferdigstille havneplan inkl. maritim undersøkelse (047)	200 000	500 000	0	0
21 030 - Drift av Badeparken, jf. k-sak 23/91, inkl. økning 0,4 årsverk fra 1.6.2024 (012)	400 000	570 000	570 000	570 000
21 030 - Nesgrenda høydebasseng vann, driftsutgifter (074)	0	60 000	60 000	60 000
21 030 - Oppfølging veiplan (013)	200 000	400 000	400 000	400 000
21 030 - Rassikring av kommunale veier (010)	250 000	250 000	0	0
21 030 - Økt stilling kommunale veier: 0,2 årsverk ingeniør fra 1.6.2024 (006)	100 000	175 000	175 000	175 000
21 030 - Økt årsverk ingeniør VA, 0,4 årsverk (005)	358 000	358 000	358 000	358 000
21 040 - Reduserte strømutfgifter (084)	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
21 040 - Rådhuset, reduserte strømutfgifter (072)	0	-25 000	-25 000	-25 000
21 040 - Skifte lysarmatur, reduserte strømutfgifter (073)	0	-85 000	-85 000	-85 000
21 060 - Redusere tilskudd til Næs Jernverksmuseum (070)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sum tiltak	550 000	1 250 000	495 000	495 000

062: 21010 - Generelt kutt for avdeling for Forvaltning og plan.

Generelt kutt for avdeling for Forvaltning og plan. Det er mulig å redusere antall lisenser og andre poster på avdeling Forvaltning og plan med 50.000 kroner.

047: 21020 - Ferdigstille havneplan inkl. maritim undersøkelse

Ferdigstille havneplanen: konsulentoppdrag, inkl. maritim undersøkelse medfører utgift på 500.000 - 750.000 kroner. Undersøkelsen må gjøres før reguleringsplanen kan tas til endelig behandling.

012: 21030 - Drift av Badeparken, jf. k-sak 23/91, inkl. økning 0,4 årsverk fra 1.6.2024

Kommunestyret gjorde i sak 23/91 vedtak om Tvedestrand badepark: Fremtidig drift og organisering. Dette vedtaket var ikke presis på ressursbehov.

Her er antatt økte, årlige behov:

1. Økning med 0,4 årsverk (jf. ressursbehov tidligere leder av Badeparken) - fra 1.6.2024
2. Økning ekstrahjelp strandverter: 115.000 (opprinnelig for lavt budsjett)
3. Økning materialer utomhus: 100.000 (årlig)

Kommunalteknikk overtar driften av badeparken i 2024. Det er behov for driftsmidler til reparering av elementer, drift av båt samt generelt vedlikehold.

Administrasjon av strandvertene og søknad om tilskudd, samt søknad om midler til nye elementer foreslås lagt til Frivilligsentralen.

074: 21030 - Nesgrenda høydebasseng vann, driftsutgifter

I investeringsbudsjettet er det lagt inn midler til å bygge et nytt høydebasseng for vann på Nesheia, anlegget skal være ferdig i 2025. Det vil påløpe utgifter til drift av bassenget, det er på usikkert grunnlag anslått til 60.000 kroner i året.

Det nye høydebassenget legger til rette for utbygging av nytt planlagt boligfelt på Nesheia. Kommunen er ikke kjent med konkret år boligfeltet vil bli utviklet, så det er foreløpig ikke lagt inn inntekter fra nye tilkoblinger innen vann og avløp.

013: 21030 - Oppfølging veiplan

Kommunalteknikk fikk utarbeidet en veiplan i 2022. Denne planen viser et årlig behov for veivedlikehold i størrelse 8,2 mill. Kommunens veibudsjett er 5,2 mill. Differanse viser hva som mangler 3,0 mill. for å holde en normal standard på kommunale veier. I dag er det et stort etterslep på grunn av minimalt vedlikehold på de kommunale veiene. Dette skyldes både mangel på budsjett og kapasitet (mannskaper). Nye brøyteavtaler, mer ekstremvær og større vedlikeholdsbehov vil påvirke veistandarden negativt. For å få en mulighet til noe utbedringer av kommunale veier så foreslås det å styrke budsjettet med inntil kr. 400.000,- per år i perioden.

010: 21030 - Rassikring av kommunale veier

Kommunalteknikk har fått flere meldinger om mulig rasfare, og etter utrasing av steinmasser på Rørkilveien, ble geolog kontaktet for å få utarbeidet en rapport for rasfare på denne strekningen. Denne rapporten viser behov for rassikring på Rørkil og Måneveien. Kostnadene for utbedring er anslås inntil 750.000,-. Samtidig vil det være behov for oppfølging av flere rasutsatte strekninger som en følge av mer ekstremvær. Dette er tiltak som trykker trafikkavviklingen på kommunale veier og områder, og kan medføre ulykker dersom det ikke bli gjort.

006: 21030 - Økt stilling kommunale veier: 0,2 årsverk ingeniør fra 1.6.2024

Denne stillingen må ses i sammenheng med Badeparken: Fremtidig drift og organisering, jf. k-sak 23/91. Badeparken foreslås i eget tiltaket økt med 0,4 årsverk i tråd med k-saken.

Dersom økning av stilling Badeparken kan ses i sammenheng med økt behov for stilling på vei (0,6 årsverk ingeniør), kan dette løses ved å øke vei med 0,2 årsverk. (En har vakant 0,4 årsverk fra før på kommunale veier, som sammen med 0,6 årsverk, kan gi 1 årsverk).

0,2 årsverk fra 1.6.2024:

Effektiviteten på avdelingen er i dag svært svekket og ytterligere svekket ved at en ingeniør i 40 % stilling på vei har sluttet. Tidligere var dette en full stilling i kommunen, men denne ble redusert med 60 %. Alle disse oppgavene krever minimum bachelor utdanning for å få en faglige riktig oppfølging. Mange av oppgavene krever også egne kurs og godkjenninger som ikke dekkes opp av vanlig fagarbeider.

Alle oppgaver ligger i dag på avdelingsleder. Det betyr at kapasiteten for oppfølging av saksbehandling innenfor vei, parkering, trafikk sikringstiltak, gravemeldinger, brøyteavtaler, veilys m.m. er presset. Her er det et etterslep som også påvirker behandlingstiden for byggesak, som venter på avklaringer og vedtak for å komme videre med saksbehandlingen. Byggesak klarer derfor ikke fristene og inntekter forsvinner. Avdelingen har stort behov for en slik stilling for å kunne øke kapasiteten på avdelingen og kunne levere bedre tjenester for innbyggerne.

005: 21030 - Økt årsverk ingeniør VA, 0,4 årsverk

Det er behov for å øke årsverk på VA med 0,4 årsverk til en full stilling. Økningen på 0,4 årsverk gjelder den delen som tidligere har vært dekket av veidrift. Behovet for stillingen er stor, da det er mange prosjekter innen vann og avløp i økonomiplanperioden. Økningen til 1,0 årsverk vil blant annet styrke arbeidet med overvannsproblematikk. Økningen dekkes over bundne VA-fond.

073: 21040 - Skifte lysarmatur, reduserte strømuttergifter

I investeringsbudsjettet er det lagt inn midler til å skifte lysarmatur i en del kommunale bygg. Ny armatur vil ha LED, og strømforbruket vil da gå ned. Med utgangspunkt i strømprisene i oktober 2023 anslås årlig innsparing til 85.000 kroner fra 2025. Lysstoffrør skal utfases og produseres ikke lenger.

084: 21040 - Reduserte strømuttergifter

Det er forventet reduksjon i strømuttergifter basert på prognoser. Det legges til grunn at også Enøk tiltak og utskifting til LED-lys vil påvirke dette.

Strømuttergiftene i økonomiplanperioden er etter tiltak budsjettet med: 11 mill. kroner i 2024 og 8,9 mill. kroner i 2025, samt 8,8 mill. kroner for hvert av årene 2026 og 2027.-

072: 21040 - Rådhuset, reduserte strømuttergifter

I investeringsbudsjettet foreslås det installert varmepumpe på Rådhuset i 2024. Strømforbruket ventes da å bli redusert. Med utgangspunkt i strømprisene i oktober 2023 anslås årlig innsparing til 25.000 kroner.

070: 21060 - Redusere tilskudd til Næs Jernverksmuseum

Det foreslås å redusere tilskudd til Næs Jernverksmuseum med 50.000 kroner.

3.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Sektoren for samfunn og infrastruktur har ansvar for følgende arbeidsområder:

Avdeling for forvaltning; Plansak, byggesak, kart/GIS og oppmåling, Landbruk, Miljø og naturressursforvaltning, separate utslippsanlegg, Næring, Kultur, Bibliotek og Frivilligsentral. Utlånsentral.

Avdeling for Kulturskole: Kulturskolen Øst i Agder, samarbeid for 4 kommuner, musikk, dans, kunst, teater

Avdeling for Kommunalteknikk: Veg, Vann, Vannverk, Avløp og renseanlegg, Parker og off. lekeplasser, Maskin/Verksted, Skjærgårdstjeneste, Badepark.

Avdeling for Bygg og Anlegg: Eiendom og Bygningsdrift, vaktmestertjenester for kommunale bygg og for boligstiftelsen, Havn og Havneanlegg

Avdeling for Renhold: Renhold og innemiljø

3.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

3.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2024-2027 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
210 Samfunn og infrastruktur	44 188	37 956	30 347	25 093	22 444	20 845

Sektoren består av mange ulike fagområder og er forberedt på innsats i 2024 som angitt i budsjett.

Plan- og forvaltning: Tilskudd til Furøya er indeksregulert og øker med 140.000 til 540.000. Midler til gapahuker som fritt kan søkes på har en ramme på 170.000 for 2024. Det er opprettet ny byggesaksstilling. For plan- byggesaker og oppmålingssaker vil ny gebyrforskrift og endringer tre i kraft fra 1. januar 2024. Målet er at gebyrene skal bli mer riktige og presise i forhold til selvkostprinsippet.

Kommunalteknikk: Nye parkeringsinntekter er innarbeidet i budsjettet, og noe reduksjon i strømutgifter er forventet i 2024. Økning på veivedlikehold er tatt med fra 2025, her er også Røysland tatt med som følge av grensejustering med Risør Kommune fra 1. januar 2025. Vedlikeholdstiltak for rehabilitering av kommunens VA-nett vil fortsette i 2024. Det er også innarbeidet økninger på inntekter fra VA, både løpende gebyrer og tilknytningsavgifter med bakgrunn i selvkostberegninger. Badeparken flyttes til kommunalteknikk og stillingsprosent er økt som følge av dette.

Bygg- og anlegg: Forventninger om reduserte strømkostnader og forsikringspremier for 2024 er innarbeidet og baserer seg på mottatte prognoser. Det er tatt med driftsutgifter for nedstengte kommunale bygg fram til avhending er utført. Skolene forventes avhendet innen 31. desember 2025. Det er lagt inn økte inntekter på Idrettsparken i budsjettperioden. Driftsutgifter for Innbyggernes hus er tatt inn for 2024.

Renhold: Årsverk for 2024 er innarbeidet med nye arealer i henhold til ny barneskole og nedstengte eldre skoler.

Kulturrådgiver/Innbyggertorg/Bibliotek/Frivillighetssentralen: Samarbeid settes i fokus og er fra 2024 forventet å gi et godt og framtidsrettet tilbud til innbyggere, utøvende kunstnere, idrettslag og med fokus på økning av antall frivillige. Det er stort fokus på innsatstrappa i arbeidet. Endringer i 2024 er tatt inn i budsjett., der badeparken flyttes til Kommunalteknikk.

Kulturskolen Øst i Agder: Samarbeidet med Vegårshei, Risør og Gjerstad kommune fortsetter. Opptak skjer 2 ganger pr år. Det er fokus på å øke inntaket i 2024 og fortsette det gode samarbeidet.

3.2.1.2 Årsverk

2024-2027 - Stillingsprosent inkl. avd.

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2023	Stillingsprosent gjeldende 2024	Differanse
210 Samfunn og infrastruktur	6 768	6 781	13
21 010 Samfunn og infrastruktur, sektorleder	100	100	0
21 020 Forvaltning og plan	900	1 080	180
21 030 Kommunalteknikk	1 550	1 550	0
21 040 Bygg og anlegg	1 385	1 385	0
21 050 Renhold	1 427	1 340	-87
21 060 Bibliotek, kultur og frivilligsentral	320	320	0
21 080 Kulturskolen	871	871	0
21 090 Samfunn og infrastruktur, investering	215	135	-80

Forvaltning og plan: Stillingsprosjenter økt med 1,8 stilling. 1 stilling er ny byggesaksbehandler (k-styre vedtak) og 0,8 planstilling som har vært vakant og tidligere satt opp i prosjektledelse.

Renhold: Stillingsprosent på renhold er redusert fra 14,27 til 13,4 som følge av nedlagte barneskoler og ny bemanningsplan. Endringer -1,12 og økt med 0,25 for ny barnehage i Holt, tilsammen 13,4.

Arbeid med investeringsprosjekter: Redusert fra 2,15 til 1,35 stilling (prosjektledelse). Det er forventet at 1,35 stillinger føres i investeringsregnskapene.

Totalt for sektoren er det en økning på 0,13 årsverk før foreslåtte tiltak.

3.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

For oversikt over sektorens ulike budsjetttiltak for perioden 2024-2027 vises det til tiltakslisten som følger budsjett. Med stramme rammer for perioden nevnes det at fokus relateres til eventuelle risikoutsatte følger.

Kommunale veier

Veivedlikehold og rassikring får høyt fokus. Brøyteavtaler og økning av vakttillegg likeså.

Dette er arbeid som er utfordrende med små rammer til vedlikehold.

Vei og gatelys

Gatelys legges om til LED og slutføres etter planen i 2024. Videre drift av ca. 1400 kommunale veily.

Park, grøntareal, lekeområder, badeplasser og badepark

Vedlikehold og opprydding, samt følge opp områdene. Kommunalteknikk overtar badeparken og må derfor styrke årsverk for 2024..

Skjærgårdspark

Drift av skjærgårdsrenovasjon, oppfølging av friluftsområder i samarbeid med Statens Naturoppsyn. Kontrolloppgaver for politiet, og oppdrag for Flødevigen med tanke på fiskereservat og Raet nasjonalpark.

Parkering

Kontroll av kommunale parkeringsplasser fordelt på Sentrum, Lyngmyr, Borøy og Gjeving, samt oppfølging av klager og skilting av alle områdene. Flere parkeringsplasser i Lyngmyrområdet er blitt avgiftsbelagt i 2023 og krever oppfølging videre i 2024.

Vannforsyning og ledningsnett

Vannforsyningen består av et vannverk og 3 høydebasseng inkl. 10 pumpestasjoner for vann. Det er behov for jevnlig lekkasjesøk spesielt i forbindelse med mange sjøledninger, og oppfølging av skjøter. Vannkvaliteten i kommunen er god, og anlegget kan enkelt kobles sammen med Krok våg vannverk i en krisesituasjon. Ved realisering av nye boligområder vil det være fokus på tilstrekkelig vannforsyning og brannvann, herunder Nes og Borøy i budsjettperioden..

Avløp og avløpsnett

Kommunen har et renseanlegg på Gjeving og et renseanlegg på Tangen. I tillegg er det 78 pumpestasjoner for avløp som transporterer avløpsvannet fram til renseanleggene. Ledningsnettet i kommunen har stor variasjon i kvalitet, og har mye fremmedvann fra taknedløp og overvann. Dette er sterkt økende med større regnintensitet. Det resulterer i mye overløp i perioder med mye nedbør. Rehabilitering av avløpsnettet er viktig satsningsområde fremover. Den økonomiske situasjonen framover vil styre forholdet til rehabilitering av nettet. For nyanlegg vil man ta dette opp i utbyggingsavtaler når nye planområder skal realiseres. I tillegg legges det mer fokus på gode tekniske planer for alle tiltak i tidlig fase og før byggesakene og plansakene kan behandles. (byggesaker og regulering).

Plan og oppmåling/byggesaksforvaltning

I 2024 vil revisjon av kommuneplanens arealdel bli ferdigstilt. Interkommunal reguleringsplan for ny E18 Dørdal – Tvedestrand blir lagt fram på nyåret 2024. Flere andre planoppgaver følger. Lage ny planstrategi, og behandle private planforslag.

Behandling av private planforslag, byggesaker og kart/oppmålingsforretninger er basert på selvkostprinsipp. Kostnader over tid dekkes av gebyrinntekter. Byggesaksavdelingen ble styrket med ny saksbehandler med juridisk kompetanse fra august 2023. Gebyrinntektene i 2024 er forventet å bli høyere enn i 2023. Det skal innføres ny gebyrforskrift og betalingssatser etter selvkostprinsippene.

Bygningsdrift

Tjenesten består i drift og vedlikehold av ca. 38.000 m² bygningsmasse. Utflyttede skoler vil bli avhendet i 2024 og 2025. Ny barneskole ble tatt i bruk i 2023.

Ny barnehage og skole vil medføre ny bemanningsplan tilpasset driften.

Havner og farleder

Tjenester for utleie av båtplasser og drift av havner har etterslep på havnefasiliteter, Planlegging er tatt inn i budsjett. Noe driftsmidler til nødvendige reparasjoner er avsatt.

Renhold

Tjenesten består i renhold og innemiljøtiltak for kommunens bygningsmasse, og i perioder også renhold av gjestetoaletter og off. toaletter. I tillegg gjøres det renhold i bygg som leies av kommunen til kommunale tjenester.

I renholdsavdelingen har det vært vakant årsverk siden 2019. Denne vakansen videreført frem til ny skole- og barnehagestruktur er iverksatt, og avdelingen har i 2024 redusert årsverk.

Havn og brygger

Budsjettet omfatter drift av kommunale brygger, samt gjestehavn og 130 utleieplasser. Det tas avgift fra godsleveranser til Hagefjord, Gjeving og Dypvåg brygger. Satser for leie blir økt for 2024. Det må gjøres omfattende investeringer i havna som følge av slitasje og manglende vedlikehold.

Boligkontor og boligstiftelse

Samarbeidet fortsetter som før i 2024. (Avgjort i vedtak 2023).

Kulturskolen Øst i Agder

Interkommunal kulturskole for 4 kommuner. Fagområdene er kunst, musikk, dans og teater. Kulturskolens samfunnsoppdrag er forankret i Opplæringsloven. Billetinntekter på forestillinger føres i prosjekt og skal være et nullsumspill. Inntektene skal dekke utgifter til kostymer, ekstrahjelp, leie og lys/lyd.

Investeringsprosjekter, jfr. investeringsbudsjett

Mange av sektorens ansatte har vært engasjert som prosjektledere og prosjektdeltakere til kommunens mange investeringsprosjekter i 2023. Sektoren rigger nytt team i 2024 innenfor områdene arealplanlegging, miljøforvaltning, bygning- og havnedriftsledelse, samt øvrig saksbehandling innenfor enhetens mange fagfelt.

3.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	6 %	
	Sykefravær, korttid	1,1 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

3.2.4 Fokusområder

- Effektiv økonomi og ressursstyring, få ned restanser.
- Overføre driftsansvaret for badeparken fra Frivilligsentralen til avd. for Kommunalteknikk
- Fokus på godt arbeidsmiljø og fornøye brukere/innbyggere
- Være en aktiv sektor i forhold til evaluering av tidligere omorganisering
- Sørge for et godt arbeidsmiljø og ta vare på "gamle" og nye ansatte

4 Læring og oppvekst (220)

4.1 Driftsbudsjettet

4.1.1 Driftstiltak i sektorene

2024-2027 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
220 - Flytte sommerferien en uke for barnehage og SFO (031)	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
220 - Kursing av ansatte i mestring av vold og trusler (037)	80 000	30 000	30 000	30 000
220 - Redusere åpningstid/ stenge SFO i jula og i påska (034)	-30 000	-60 000	-60 000	-60 000
220 - Redusere åpningstid/stenge barnehagene i jula og i påska (033)	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum tiltak	-35 000	-165 000	-165 000	-165 000

T031: 220 - Flytte sommerferien en uke for barnehage og SFO

Det foreslås å flytte ferien for barnehager og SFO en uke utover i året. (Sak til kommunestyret i november inkl. endring av vedtektene).

Det antas at man kan spare 35 000 kroner på årsbasis grunnet mindreforbruk knyttet til ferievikarer. Det er mulig å ta ut ferie og avspasering for en del ansatte før ferien. Etter ferien starter det nye barn i barnehage og SFO og behovet for bemanning er større grunnet tilvenning. Alle ansatte må derfor være på jobb etter ferien og det vil ikke være mulig å ta ut ferie og avspasering. Dersom sak om ferieflytting vedtas i kommunestyret i november, kan tiltaket iverksettes fra og med sommeren 2024 og det vil kunne gi full effekt fra og med 2024.

037: 220 - Kursing av ansatte i mestring av vold og trusler

Dette er et forebyggende tiltak rettet mot ansatte i barnehager og skoler. Ansatte blir stadig oftere utsatt for vold og trusler i arbeidshverdagen, dette kan føre til emosjonelle belastninger for den enkelte. Det er behov for å styrke de ansattes kompetanse på feltet. Det kan vises til sak fra AMU 22/39 der det anbefales at sektor for læring og oppvekst bør vurdere å tilføres kompetanse innen feltet.

I tillegg til å gi opplæring til personalene i barnehager og skoler, ønsker en å kurse 3 ansatte som kan være nøkkelpersoner/kursholdere i sektoren for fremtiden.

Kostnad for selve kursingen vil kunne beløpe seg til ca. 140 000 kroner. Årlig kostnad etter det første året vil beløpe seg til ca. 30 000 kroner til lisenser og oppfriskningskurs for våre

kursholdere.

Tiltaket settes noe lavere enn behovet, grunnet muligheter til å søke OU-midler for 2024, dette vil kunne svare seg til ca. 50.000 kroner.

034: 220 - Redusere åpningstid/ stenge SFO i jula og i påska

Dette vil kreve en vedtaksendring. Vedtektene kan ikke endres midt i skoleåret og må gjelde

fra nytt skoleår høsten 2024. Dette vil ikke gi like store inntekter som for barnehagene, da det ikke er like mange ansatte på SFO som i alle de kommunale barnehagene. Dersom 15 ansatte får ta ut 2 feriedager/avspaseringsdager i jula vil dette kunne bety 30 arbeidsdager. Noen av disse dagene ville en antakelig løst uten vikar og en kan anslå at en besparelse på rundt 15 arbeidsdager vil være realistisk. Dette vil kunne utgjøre omtrent 30 000 kroner. Dersom en også gjør den samme øvelsen for påsken og beregner 2 fridager vil man kanskje kunne doble besparelsen til anslagsvis 60 000 kroner.

033: 220 - Redusere åpningstid/stenge barnehagene i jula og i påska

Dette krever en vedtaksendring. Vedtekter kan ikke endres midt i barnehageåret, slik at for 2024 vil dette eventuelt bli gjeldende kun for jula. Ved å stenge barnehagene i jula og i påska kan ansatte ta ut ferie og avspasering, noe som vil gi besparelser ift vikar ellers i året. Dersom 30 ansatte får ta ut 2 feriedager/avspaseringsdager i jula vil dette kunne bety 60 arbeidsdager. Noen av disse dagene ville en antakelig løst uten vikar, men at en kunne ha en besparelse på rundt 30 arbeidsdager vil være realistisk. Dette vil kunne utgjøre omtrent 50 000 kroner. Dersom en også gjør den samme øvelsen for påsken og beregner 2 fridager her også vil man på årsbasis kunne doble besparelsen til anslagsvis 100 000 kroner. Besparelsen fordeles og tas hos de kommunale barnehagene.

4.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

I sektor for læring og oppvekst driftes de tre kommunale barnehagene: Lyngbakken barnehage som ligger i sentrum, Bronsbu barnehage som ligger i sentrum og Grotten barnehage som ligger i Holt. I tillegg er det tre private barnehager i Tvedestrand: Knatten barnehage på Gjeving, Vestre Sandøya barnehage og Blåbærskogen naturbarnehage som ligger på Glastadheia.

Sektoren har ansvaret for tilskudd til private barnehager, barnehageopptak, er tilsynsmyndighet og skal sørge for spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn.

Sektoren har ansvaret for skolene i Tvedestrand: Tvedestrand barneskole med Vestre Sandøya skole og Lyngmyr skole. Barneskolen drifter SFO fra 1.-4 trinn. Det er også en mestringsbase ved Tvedestrand barneskole og en forsterket skoleavdeling ved Lyngmyr skole.

Sektoren har ansvaret for skoleskyss, voksenopplæring, Leirskolen AS, drift av oppvekstkontoret, rådgivning innen oppvekst samt ledelse og administrasjon av sektoren.

Sektor for læring og oppvekst favner barnet fra før det fyller 1 år til det går ut av 10. klasse på ungdomsskolen. En felles oppvekstsektor gjør samarbeidet mellom barnehage og skole enda tetter og bedre. Alle overgangene, der barn er mest sårbare, skal bli bedre ivaretatt.

Mange av satsingene for barn og unge i Tvedestrand kommune omfatter både barnehage og skole, det å få jobbe felles med disse satsingene er en stor styrke.

Sektoren preges fremdeles av omorganisering, ny barneskole er tatt i bruk og er inne i sitt første driftsår. Det jobbes med ny barnehage i Holt. Kulturarbeid er et viktig og stort arbeid i både barnehage og skole.

4.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

4.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2024-2027 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
220 Læring og oppvekst	130 659	138 143	150 912	152 172	152 172	152 172

Sektoren har hatt mye fokus på omorganisering og kulturbygging de siste årene. Ny barnehage på Bronsbu og ny barneskole er i drift. Det jobbes med ny barnehage i Holt. Det er tatt høyde for dette i budsjett, men nye årsverk knyttet til barnehage i Holt er med på å øke driftsbudsjett for 2024. Det er lovpålagt for en kommune å ha nok barnehageplasser til de barna som har rett på plass.

I budsjett ser man en økning fra 2023 til 2024, dette skyldes en rekke faktorer. De største postene er omtalt under:

Når det gjelder reduksjoner på utgiftssiden/økte inntekter er det i hovedsak tilskudd til private barnehager som har gått ned med omlag 1,1 million kroner.

Økte utgifter/reduerte inntekter er i hovedsak knyttet til årsverk i kommunale barnehager og ved Lyngmyr skole, økte utgifter til lønn, gjesteelever (skole), gjestebarn (bhg), økning i skoleskyss og ellers andre økte driftsutgifter.

For 2024 ser en at kostnadene til **gjesteelever** og **gjestebarn** kan se ut til å bli på omlag 1,85 millioner kroner høyere enn for fjoråret.

Skoleskyss økes med ca. 940 000 kroner sammenliknet med i fjor.

Økte lønnsutgifter knyttet til kommunale barnehager, spesialpedagogiske tiltak barnehage, økt bemanning ved Sandøya skole og ved Lyngmyr skole (lønnsoppgjør, omgjøring av stillinger og økt antall stillinger) svarer seg til ca. 8,75 millioner kroner.

Dersom det kommer flere **flyktninger** til barnehage og skole bør det tilføres sektoren midler, slik at disse blir ivaretatt og får den språkopplæringen de har krav på.

Usikkerhet for sektorens budsjetter fremover er i stor grad knyttet til flyktninger, gjesteelever, gjestebarn og tilskudd til private barnehager.

Skolene:

Sektorens særlige utfordringer ligger i at det er en høy andel av **spesialundervisning** i skolene. Det jobbes med dette på den nye barneskolen og på ungdomsskolen. Det satses på inkluderende praksis og to-lærersystem i norsk, matematikk og engelsk.

Tvedestrand barneskole startet opp drift i august 2023. 2024 vil være første året med full virkning knyttet til regnskap og budsjett. Det er beregnet 72,8 årsverk ved skolen, dette skal fylle alle oppgaver knyttet til ordinær undervisning, tilpasset opplæring/to-lærer,

spesialundervisning, drift av mestringsbase, SFO og ellers alle administrative oppgaver. Nærmere beskrivelse av dette ligger i budsjett og økonomiplan for 2023, samt i delrapport 3, gruppe 5 av omstillings- og utviklingsprosjektet for Tvedestrand kommune.

Vestre Sandøya skole har fått økt bemanning tilsvarende 0,8 årsverk. Dette med begrunnelse i tidligere tildelingsmodell. Det er 16 elever ved skolen, fordelt utover 4 klassetrinn, dette har ført til at en har økt lærerressursen på 0,4 stilling til 2 hele lærerstilling. Videre er det et ekstra behov knyttet til SFO, her er det nå 16 elever som benytter seg av tilbudet. Det er økt med 0,4 assistentstilling. Til sammen utgjør bemanningen på Vestre Sandøya skole 3 hele stillinger.

Lyngmyr skole fikk etter vedtak i første tertial 2023 tilført ekstra ressurser fra høsten 2023 grunnet store grupper og økning i antall vedtak knyttet til spesialundervisning (K-sak 23/54). Det er lagt om til to-lærersystem i norsk, matematikk og engelsk ved skolen. En har tro på at tiltaket virker.

Barnehagene:

Det jobbes godt i barnehagene med inkluderende praksis, slik at man kan få til en dreining over til almennpedagogiske tiltak som skal treffe flere barn i barnehagen. Det samarbeides mellom barnehager, spesialpedagogiske tjenester og PPT om dette.

Sektoren hadde tilsyn etter barnehagelovens § 37 i 2023, her måtte det en omlegging av praksis til. Dette fikk konsekvenser i at spesialpedagogiske tjenester måtte økes med et halvt årsverk og i tillegg ble to assistentstillinger omgjort til to vernepleierstillinger. Dette for å løse vedtak med innhold av både helse og spesialpedagogikk

I **Bronsbu og Lyngbakken** barnehage driftes det nå med henholdsvis 108 og 112 plasser. Begge barnehager er godkjent for 117 plasser hver. Det er ikke tatt høyde for disse 14 ekstra plassene i budsjett.

Ny barnehage i Holt godkjennes for 60 nye plasser i tillegg til de allerede godkjente 18 plassene på SFO- avdelingen på Holt. Til sammen vil dette utgjøre 78 plasser fra august 2024. Det er tatt høyde for midler til 72 av disse plassene i budsjett. 72 plasser er det samme som 4 ordinære avdelinger.

Blåbærskogen barnehage utvider sin drift og venter på godkjenning av 14 ekstra plasser. Det er tatt høyde for økonomi til disse 14 nye plassene i budsjett fra og med høsten 2024.

Det ser ut til at det fremdeles vil være en del ledig kapasitet i barnehagene på **Sandøya og på Gjeving**.

Oppvekstkontoret er bemannet med 2,5 stilling. Det er barnehagemyndighet, rådgiver oppvekst og sektorleder.

4.2.1.2 Årsverk

2024-2027 - Stillingsprosent inkl. avd.

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2023	Stillingsprosent gjeldende 2024	Differanse
220 Læring og oppvekst	16 720	17 598	878
22 010 Læring og oppvekst, ledelse og administrasjon	250	250	0
22 020 Lyngbakken barnehage	2 190	2 190	0
22 025 Bronsbu barnehage	2 110	2 140	30
22 030 Grotten barnehage	870	1 307	437
22 040 Lyngmyr skole	3 024	3 260	236
22 045 Tvedestrand barneskole	3 311	7 571	4 260
22 050 Tvedestrand og Vestre Sandøya skole	2 221	0	-2 221
22 055 Holt skole	615	0	-615
22 060 Dypvåg skole	704	0	-704
22 065 Songe skole	595	0	-595
22 080 Læring og oppvekst, fellesoppgaver	830	880	50

Årsverk er i tråd med budsjett. Tilpasninger til ny barneskole er iverksatt. Det er nå 72,8 årsverk ved Tvedestrand barneskole. I tillegg har Vestre Sandøya skole fått økt sine årsverk med 0,8 til 3 årsverk. Til sammen har skolen 75,8 årsverk.

Lyngmyr skole fikk et tillegg på 0,3 årsverk ved nytt år 2023 i tillegg til at det ble konsekvensjustert med 2,1 årsverk fra august på grunn av store grupper og behov for ressurser knyttet til spesialundervisning. Totalt har Lyngmyr skole nå 32,6 årsverk.

Holt barnehage har en økning i årsverk for neste budsjettår, dette som følge av ny og utvidet barnehagedrift på Holt. Fra august 2024 vil det være behov for 14 årsverk knyttet til drift av 4 avdelinger med 72 barnehageplasser.

Spesialpedagogiske tiltak barnehage fikk økt sine årsverk med 0,5. Dette for å løse lovpålagte oppgaver i forbindelse med §§ 31 og 37 i lov om barnehager (vedtak spesialpedagogiske hjelp og vedtak om behov for ekstra tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne).

Årsverk etter konsekvensjusteringer er som vist i oversikten, men det er noe forskyvning mellom vår og høst. Det totale tallet for hele året er beregnet til ca. 176 årsverk. Tallet er beregnet på 175 årsverk vår og 177 årsverk høst. Ved utgangen av desember 2024 vil det altså ligge an til at det er 177 årsverk i sektoren. Dette har med utvidelse av barnehage i Holt å gjøre.

4.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Barnehager

Tabellen under viser godkjente plasser i barnehagene i Tvedestrand pr. 1.1.24. Fra høsten 2024 åpner ny barnehage i Holt, noe som kan se ut til å gi 18 ekstra plasser. Det planlegges også for nye plasser i Blåbærskogen naturbarnehage (privat), dette vil kunne gi 14 ekstra plasser.

For å se på utvikling er det i tabellen tatt med tall for de 4 siste årene. Det har i et par år vært en nedgang i antall godkjente barnehageplasser, men dette er nå på vei opp igjen. Det er fullt i de fleste av barnehagene våre pr 15. desember 24. Det er ledig kapasitet på Gjeving og på Sandøya.

Godkjente plasser	2021	2022	2023	2024 vår	2024 høst
kommunale barnehager	260	261	276	280 (+14*)	298 (+14*)
Ordinære private barnehager	124	124	84	84	98*
Private familiebarnehager	10	10	5	0	0
Totalt	394	395	365	364 (+14*)	396 (+14*)

(Merknad til tabellen over: *14 plasser til sammen- godkjente, men ikke tatt i bruk i Bronsbu- og Lyngbakken barnehager.)

Framskrevet tall pr 15. desember forteller oss at 249 barn i alderen 1-6 år har barnehageplass i Tvedestrand kommune. Disse fordeles mellom 3 kommunale og 3 private barnehager. Barn i alderen 3-6 år bruker en barnehageplass, mens barn i alderen 0-2 år bruker 2 barnehageplasser.

Tallene er hentet fra Vigilo og er kvalitetssjekket med barnehagemyndighet.

Aldersfordeling, barn pr. 1. november	Barn under 3 år	Barn over 3 år
Kommunale barnehager	81	121
Private barnehager	13	34
Totalt	94	155

Skolene

Nøkkeltall for Tvedestrandsskolen, kilde budsjett 2024 basert på GSI og innrapportering fra skolene oktober 2023

Tvedestrandsskolen	Antall elever	SFO elever	Antall enkeltvedtak	Skyss
Lyngmyr	247	0	52	157
Tvedestrand	427	138	63*	255
Vestre Sandøya	16	16	*Sees i sammenheng med	0

Tvedestrandsskolen	Antall elever	SFO elever	Antall enkeltvedtak	Skyss
			Tvedestrand barneskole	
Totalt	690	154	115	412

4.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere:	Brukerundersøkelse barnehage, resultat 1-5	4,5	
	Brukerundersøkelse barnehage, svarprosent	minst 65 %	
barn, foreldre, elever, foresatte	Nasjonale prøver	over nasjonalt nivå	
	Grunnskolepoeng	over 40 (karakter 4)	
	Elevundersøkelsen	Mål: 0-toleranse for mobbing. Større tilfredshet fra elevene og motivasjon og opplevet støtte fra lærere	
	Foreldreundersøkelsen	Skal gjenspeile elevundersøkelsen	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	7,5 %	
	Sykefravær, barnehage	9,0 %	
	Sykefravær, skole	6,0 %	
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Det har vært høyt sykefravær i sektoren de siste årene, det kan se ut til at tallene nå er på vei ned. Det er satt opp ulikt mål for sykefravær innen skole og barnehage. Det er allikevel et mål at totalt sykefravær i sektoren skal ned på 7,5 %.

Sykefraværet i sektor kan sees i sammenheng med omstilling i både barnehager og skole. Det ser også ut til at koronasituasjonen som har vært, fremdeles har innvirkning på sykefraværet.

4.2.4 Fokusområder

Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis: Dette er en nasjonal satsing som alle kommuner skal være en del av. Tvedestrand jobber sammen med de andre syv kommunene i Østre Agder- samarbeidet. Lyngmyr skole og nesten alle barnehagene deltar for tiden i ordningen. Det er fokus på inkluderende praksis i det spesialpedagogiske arbeidet. Dette fordrer godt samarbeid med lokal pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) Det blir nødvendig å se nøye på organisering av

spesialundervisning i barnehage og skole. Hvordan kan man vri fokus over til mer allmennpedagogisk tilrettelegging i barnehage og tilpasset opplæring i skolen? Satsingen kan sees i sammenheng med **"innsatstrappa"**. Tvedestrand barneskole og Vestre Sandøya skole blir med inn i ordningen fra høsten 24.

BTS- Bedre Tverrfaglig Samhandling, er et satsingsområde i Tvedestrand. Alle som jobber i laget rundt barn, ungdom og familier må jobbe etter felles prinsipper. Det må samhandles på tvers av tjenester og sektorer. Samhandlingen skal være systematisk og den skal være kjent av alle som jobber i Tvedestrand kommune. Bedre Tverrfaglig Samhandling (BTS) er også viktig for å klare å gjennomføre kommunens vedtatte **Forebyggende plan**.

"Innsatstrappa" henger sammen med denne satsingen, der tidlig innsats er et førende prinsipp.

REKOMP- Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage; satsingsområder er Bærekraftig utvikling, Digital praksis, flerkulturelle barn (språk) og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Alle våre kommunale barnehager og to av de private barnehagene deltar i ordningen.

DEKOMP- Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen; satsingsområder: Fagfornyelsen; vurdering og elevmedvirkning. Analysekompetanse. Samarbeid med UiA i disse satsinger. Lyngmyr deltar i denne satsingen.

Elevens skolemiljø (9A), ulike satsinger: DEMBRA - (Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme) På Lyngmyr er dette en videreføring av satsingen som går på skolemiljø gjennom oppfølgingsordningen. Det er vedtatt en felles handlingsplan for trygt og godt miljø, denne jobbes det med å implementere i alle skoler. Videre jobbes det med en felles felles handlingsplan for **skolenærvær** i Tvedestrandsskolen.

"HMS i skolen", arbeid med vold og trusler i skolen. Dette er et arbeid som også har overføringsverdi til barnehage. Det arbeides med plan, risikovurdering og tiltak.

Ny opplæringslov fra høsten 2024, her ventes det en del endringer og presiseringer som kommunen må hensynta og implementere.

Nasjonalt arbeides det med endringer og fornying i **lov om barnehager**, her er det blant annet forslag om endringer i tilskuddsordning for private barnehager.

Lesing: Det satses på lesing og leseglede i oppvekstsektoren. Skolene har fått **tilskudd til skolebibliotek** og det jobbes med en skolebiblioteksplan. Videre deltar kommunen inn i **READ Agder**, pulje 6. Alle 4. og 5. -åringer og alle 1. og 2. klassinger i Tvedestrand får være med på denne satsingen. Det skal leses både hjemme og ute i barnehager og skoler. Barna får utdelt en lesebag med bøker til låns og sammen skal det lese dialogisk både hjemme og i skoler og barnehager. Det er opprettet styringsgruppe og prosjektet settes i gang våren 2024.

5 Velferd, psykisk helse og habilitering (230)

5.1 Driftsbudsjettet

5.1.1 Driftstiltak i sektorene

2024-2027 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
230 - Brukerbetalinger (025)	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
23 010 - Vikarpool/ grunnbemanning (003)	700 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
23 030 - Økte inntekter TvePro - kantinevirksomhet (024)	-24 000	-25 000	-25 000	-25 000
23 050 - Effektivisering Aktivitet og arbeid/arbeidsglede (028)	-114 000	-114 000	-114 000	-114 000
23 050 - Økte inntekter Aktivitet og arbeid (023)	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Sum tiltak	367 000	1 666 000	1 666 000	1 666 000

025: 230 - Brukerbetalinger

Praktisk bistand er i utgangpunktet en betalingstjeneste i henhold til gjeldende regelverk. En gjennomgang viser at det ikke er iverksatt egenandelsbetaling på noen brukere som kommer innunder regelverket og dette effektueres i 2024.

003: 23010 - Vikarpool/ grunnbemanning

Sektoren har i 2023 og også tidligere år hatt et betydelig merforbruk på ekstravakter, overtid samt bruk av bemanningsbyrå. Dette skyldes flere faktorer, endrede brukerbehov, for lav grunnbemanning, få vikarer, rekrutteringsutfordringer, høyt sykefravær og mange ledige helgestillinger. Dekning av disse helgestillingene er vanskelig og medfører ofte forskjøvet vakt, overtid og bruk av for lav kompetanse i forhold til bemanningsplanene. Vi ser behov for å øke noen helgestillinger og sikre rett kompetanse og mindre belastning på de øvrige ansatte. Dette vil og medføre styrking i sommeravviklingen, og på sikt mindre bruk av overtidsutbetalinger og bruk av bemanningsbyrå. En økning vil gi rett kompetanse for utføring av tvangsvedtak på tvang og makt, også ved fravær, samt færre dispensasjonssøknader på kompetansekrav til Statsforvalteren. En økning vil også medføre økt kontinuitet for brukere og redusere ventelister. Økningen må ses på som et tiltak for å få ned et overforbruk vi har sett over år i tjenester med døgndrift.

Behovet er en styrking på 5 årsverk tilsvarende ca kr. 4.000.000,- for å få effekten

beskrevet over. Kommunedirektøren finner dessverre ikke rom for hele denne økningen i budsjett- og økonomiplanen.

Tiltaket er ment å iverksettes fra 1/9-24 og tilsvarer ikke behovet fullt ut. Arbeidet med grunnbemanningen/vikarpool vil starte tidligere for blant annet styrkning av bemanningen i forhold til bl.a. daglig drift, fravær og ferieavvikling. Det legges inn en redusert økning fra 01.09.2024.

024: 23030 - Økte inntekter TvePro - kantinevirksomhet

TvePro ønsker å starte en liten kantine på kommunehuset en dag i uka. Det er håp om at dette kan gi en liten inntjening på ca. 25 000 kroner pr. år.

028: 23050 - Effektivisering Aktivitet og arbeid/arbeidsglede

Tjenesten kan effektiviseres med 0,2 årsverk ved å sees i sammenheng med Dalene gård. En vil likevel kunne opprettholde et godt nok tilbud.

023: 23050 - Økte inntekter Aktivitet og arbeid

Det foreslås inntektsøkning ved bl.a. mer salg av ved og økt salg av plasser på Dalene gård og Arbeidsglede til andre kommuner.

5.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Interkommunalt NAV kontor med økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor og voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogram og attføringsbedrifter.

Dagsenter, med aktivitet og arbeidstrening for alle brukergrupper i alle aldre, Arbeidsglede og fritidsklubb for ungdom.

Voksenopplæring for personer med funksjonsnedsettelse, botilbud med døgnbemanning og boveiledning, avlastningstilbud for barn og unge med funksjonsnedsettelser i institusjon og som familieavlastning.

Oppfølging av personer med rus og avhengighetsproblematikk, psykisk helse med døgnbemannet botilbud, forsterket omsorg, mestringskurs, lavterskeltilbud, drop-in tilbud og ungdomskontakt.

BPA, omsorgslønn, støttekontakter, koordinator/barnekoordinator og individuell plan for alle brukergrupper og alle aldre.

5.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

5.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2024-2027 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	103 068	102 282	108 791	107 310	106 220	105 230

Budsjettet for sektoren har økt i hovedsak på bakgrunn av endrede brukerbehov og som følge av bosetting av flyktninger. Det er også justert i forhold til nye satser for lønn og klp.

Habilitering

Budsjettet for omsorgsstønad er konsekvensjustert opp til nivået som tilsvarer antall vedtakstimer som pr. tiden er i drift. Det er lagt inn budsjett for husleie fra boligstiftelsen som det tidligere ikke har vært rett budsjett for etter etableringen på Lauvlandsveien.

Olav Sverres vei og Lyngmyrveien 49

I disse to avdelingene er det gjort endringer på bakgrunn av endrede brukerbehov og endrede forutsetninger for refusjon fra staten for ordningen særlig ressurskrevende tjenester. Det har ført til at budsjettet i Olav Sverres vei er redusert og det er økt i Lyngmyrveien 49.

Aktivitet og arbeidstreningstilbudet

Budsjettet for støttekontakter er justert opp til nivået som tilsvarer det antall vedtakstimer som pr. tiden er i drift. Budsjettet for leie av Dalene gård er indeksregulert.

NAV Øst i Agder

Avdelingen har fått økt antall årsverk for mottak av flere flykninger i samarbeidskommunene, og økt budsjett til eksempelvis økonomisk sosialhjelp til flykninger og til tolketjenester som var underbudsjettet. Videre er det gjort tilpasninger til forventet antall brukere på kvalifiseringsprogrammet og en mindre reduksjon av sosialhjelpsbudsjettet.

Psykisk helse og livsmestring

Avdelingen har fått budsjettet justert etter prisøkning for BPA fra privat leverandør. Det er også gjort justeringer på forventet refusjon fra staten for særlig ressurskrevende tjenester i forhold til oppdaterte vedtak.

Forsterket omsorg har fått en økning i sitt budsjett på 0,86 årsverk i samråd med St. Olavs Hospital. Dette refunderes i sin helhet til kommunen.

5.2.1.2 Årsverk

2024-2027 - Stillingsprosent inkl. avd.

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2023	Stillingsprosent gjeldende 2024	Differanse
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	13 326	14 160	834
23 010 Velferd, psykisk helse og habilitering, ledelse og administr	140	360	220
23 020 Bolig Olav Sverres vei	2 621	2 404	-217
23 025 Bolig Lyngmyrveien 49	1 858	2 172	314
23 030 Habilitering	2 604	2 718	114
23 040 Psykisk helse og livsmestring	1 840	1 778	-62
23 045 Forsterket omsorg	1 089	1 175	86
23 050 Aktivitet og arbeidstrening	684	673	-11

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2023	Stillingsprosent gjeldende 2024	Differanse
23 070 NAV Øst i Agder	2 490	2 880	390

Forklaring til årsverksoversikten over:

I 2023 var årsverkene til turnus- og vikaransvarlig og tildeling lagt til avdelingene, da flere har delte stillinger som også innebærer arbeid i driften. Fra 2024 er dette samlet i ett ansvar som kalles ledelse og administrasjon sammen med sektorleder. Dette forklarer økningen i dette ansvaret og reduksjonen eksempelvis i psykisk helse.

Økningen i årsverk i Lyngmyrveien 49 og Habilitering er på bakgrunn av økte vedtak og endrede behov i 2023. Reduksjonen i Olav Sverres vei er knyttet til flytting av beboer med høyt enkeltvedtak.

Økningen i Forsterket omsorg er etter avtale med St. Olavs hospital.

I tillegg til årsverkene over driftes det også 1 årsverk som prosjektstilling som Familekoordinator i NAV Øst i Agder og 2 årsverk i prosjektstilling som i sin helhet faktureres Gjerstad kommune.

I sektoren er det 144,6 årsverk i drift inkludert prosjektstillinger.

5.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Avdeling habilitering

Avdelingen har totalt 47 brukere med til sammen 918 vedtakstimer pr. uke.

Avlastning og oppfølging barn og unge. Avlastningstilbud for barn og unge har nå en jevn og stabil grunnbemanning som møter de behov som er gjeldende. Vi ser at denne grunnbemanningen gir oss robusthet, og at vi gjennom 2024 derfor ikke estimerer økning i bemanningsbehov her. Det estimeres for 8 barn/unge i kommunal avlastningsbolig og i særlig ressurskrevende tjeneste i privat hjem med til sammen 252 timer pr. uke. I tillegg estimeres for avlastning i private hjem med 3 barn/unge og 30 vedtakstimer pr. uke. Estimat for avlastningsbehov barn og unge er på usikkert grunnlag da behov kan endres raskt.

Boveiledning og base distrikt. Boveiledning er ambulerende tjenester i praktisk bistand, opplæring og helsehjelp gitt til hjemmeboende. Estimater her inkluderer særlig ressurskrevende tjeneste for base distrikt. Det estimeres 16 brukere og 370 vedtakstimer pr uke. I dette er 273 timer under ordningen særlig ressurskrevende tjeneste.

BPA. Tjenesten brukerstyrt personlig assistanse har 2 brukere med til sammen 76 vedtakstimer pr. uke. Tjenesten kan velges gitt fra kommunal eller privat aktør, hvor pr. tiden gitt som kommunal tjeneste. Det estimeres for 2024 et stabilt tjenestetilbud.

Dagtilbud TvePro. TvePro er et lavterskeltilbud for personer som helt eller delvis ikke kan benytte ordinær tilrettelagt arbeidstilbud (VTA). Enkelte benytter TvePro i påvente av VTA-plass. TvePro bemannes med 1 årsverk. I tillegg er 0,1 årsverk satt av til voksenopplæring gjennom dagtilbud fra TvePro.

Estimat for 2024: 8 brukere og 140 vedtakstimer pr. uke.

Omsorgsstønad. Gjennom 2023 viser trenden noe økt behov innen omsorgsstønad, hvor vi estimerer for 2024 50 timer pr. uke fordelt på 9-10 mottakere.

Avdelingen har som resten av kommunen rekrutteringsutfordringer og høyt sykefravær.

Det brukes mye tid å finne vikarer med rett kompetanse og det betales ut for mye i overtid og forskjøvet vakt. Det må jobbes med nærværarbeid og robust bemanning for å hindre overtidsutbetalinger og sikre rett kompetanse.

Lyngmyrveien 49

Lyngmyrveien 49 er samlokaliserte boliger med døgnbemanning for personer med ulike funksjonsnedsettelse som mottar praktisk bistand, opplæring og helsehjelp etter kommunal helse og omsorgstjenestelov. Avdelingen har 8 beboere, inkludert 1 i barnebolig, med samlede vedtakstimer på 566,21 timer pr. uke. 3 av beboerne er under ordningen særlig ressurskrevende tjenester og utgjør ca. 441 timer av de samlede vedtakstimene. Det har vært mange endringer i behov og økning av vedtakstimer i 2023. Dette har gjort bemanningen utfordrende og det brukes mye tid på å finne vikarer og det betales ut for mye overtid. Det forventes at dette er utfordrende også i 2024 og at det videre kan bli endringer i brukers behov. Det er nødvendig å få på plass stabil bemanning og riktig buk av vikarer via vikarpool/økt grunnbemanning som beskrevet over i tiltak. Det må videre jobbes med nærværarbeid for å hindre det store sykefraværet.

Olav Sverres vei

Olav Sverres vei er samlokaliserte boliger med døgnbemanning hvor det bor 12 personer med ulike funksjonsnedsettelse og spredt alder som mottar praktisk bistand, opplæring og helsehjelp etter kommunal helse og omsorgstjenestelov. 4 beboere i denne avdelingen er inn under ordningen særlig ressurskrevende tjenester. For 2024 estimeres 760 timer pr. uke. Dette er om lag på samme nivå som 3. tertial 2023. Det er vanskelig å forutse om beboeren kan få endringer i sine behov, men flertallet her har hatt stabile behov, så det kan forventes at dette kan vedvare i 2024. Som i Lyngmyrveien 49 har det også her vært utfordringer i forhold til rekruttering, sykefravær og høye overtidsutbetalinger. Det må jobbes på samme måte her som beskrevet over for Lyngmyrveien 49.

Aktivitet og arbeidstreningstilbudet

Aktivitetsavdelingen og Huskestua har henholdsvis 32 og 17 brukere. Dette utgjør til sammen 144 vedtakstimer. Det jobbes i samarbeid med hukommelsesteamet med å rekruttere personer med demens tidligere i sykdomsfasen. Det har etter sommeren vært en økning i innsøking på Huskestua, og det forventes en ytterligere økning i løpet av 2024. Vi har pr. november 2 personer på venteliste. Det har ikke tidligere vært venteliste her. Befolkningen i Tvedestrand er eldre enn gjennomsnittet i Norge. Sammen med økning i forventet levealder i Norge medfører dette at antall personer med demens forventes mer enn dobles fra 2020 til 2050. Demenskart utarbeidet av Aldring og helse viser at demensandelen i Tvedestrand i 2025 vil øke med 12,67%.

Marthaloftet dagsenter har 16 brukere. Innsøking gjenspeiler ikke det store trykket som er på psykisk helse, men gir et godt tilbud til flere brukere på et lavere trinn. Målet er å gi enda flere tjenester på et lavere innsatstrinn som dagtilbud. Hovedvekten av brukerne er fra 30 år og oppover.

Dalene gård har hatt størst innsøking i antall søknader i 2023 med 33 brukere. Brukerne har ulike problemstillinger og alder og gruppa inkluderer 10 barn og ungdom fra barneskole, ungdomsskolen og videregående skole, hvorav 4 betaler for plass fra andre kommuner. Det forventes samme pågang i 2024, spesielt fra psykisk helse og skolene.

Arbeidsglede Tvedestrand har fått henvist 10 personer fra NAV pr. november 2023. Få personer er i hovedmålgruppen for tiltaket, ungdom under 30 år med aktivitetsplikt. Det henvises flest personer med innvandrerbakgrunn som trenger arbeidstrening. Brukerne

har sammensatte utfordringer og en krevende vei til arbeidslivet knyttet til språk og psykisk helse. Tjenesten har hatt kapasitet til å ta inn andre personer, eks. personer som dropper ut av kvalifiseringsprogrammet, eksempelvis flyktninger. Det samarbeides med ungdomsskolen rundt enkeltelever som har behov for mer varierte opplegg enn skolen kan tilby, ved å legge til rette for aktiviteter. Ansatte har nå jevnlig samarbeid med NAV og Arbeidsglede er blitt mer kjent og det forventes lik eller en liten økning i antall henvisninger i 2024.

Fritidsklubben har besøk av mellom 30 til 40 ungdommer hver klubbkveld. Dette er svært gledelig. Det er søkt og innvilget midler fra Bufdir til en utvidelse av klubben med en ekstra dag og til å ansette en ekstra person. Tilbudet ble økt fra to til tre dager fra mars og en ny ansatt var på plass fra august og fortsetter utover i 2024. Det samarbeides med ungdomspresten og ungdomskontakten i kommunen. I høst har ungdommen fått tilbud om et gratis måltid i uken med varm mat. Dette har vært svært populært og vil fortsette i 2024. Det forventes samme pågang i 2024.

Som følge av lavt besøkstall i skolens ferier, foreslåes det å holde noe stengt, 4 uker i juli måned når personalet avvikler ferie.

Støttekontakter. 44 personer har innvilget støttekontakt, med til sammen 139 vedtakstimer. Det forventes noe økning i 2024 på bakgrunn av at dette er lave trinn i innsatstrappa.

NAV Øst i Agder

Målet for NAV Øst i Agder er å redusere antall som lever av økonomisk sosialhjelp, både over og under 30 år. Det jobbes for å få ned utbetalingene, men vi ser at økte levekostnader til strøm, mat og bensin påvirker utbetalingene, noe som også kan være gjeldende i 2024. For å få ned utbetalingen jobbes det med avklaring av arbeidsevne, avklare rett til andre ytelser, arbeidsrettet aktivitet og økonomisk råd og veiledning.

Det har vært en nedgang i antall deltakere i Kvalifiseringsprogrammet de siste årene. Det beregnes at nivået på antall deltakere vil holde seg slik det er nå er i 2024. Det er beregnet i snitt 3 deltakere i Kvalifiseringsprogrammet hele året i 2024. De vil starte på ulikt tidspunkt i løpet av året.

Kommunen har i 2023 vedtak om bosetting av 45 flyktninger. Anmodning for 2024 er ikke kommet enda, men kommunen har spilt inn til IMDI at vi kan ta imot 30 flyktninger. Det vil fremmes egen sak for kommunestyret for bosetting av flyktninger når anmodningen kommer.

Økonomisk sosialhjelp: Det er usikkert hvor mye prisøkning vil påvirke utbetalingene på sosialhjelp. NAV jobber forebyggende ved at alle veiledere skal gi økonomisk råd og veiledning. Vi har økt veiledertetthet på ungdom under 30 år for å sikre tett oppfølging. Vi bruker statlige virkemidler ut mot ordinært arbeids- og næringsliv for å bidra til å øke brukeres jobbmuligheter.

Økonomisk sosialhjelp flyktning: Det forventes noe økning i utbetaling av økonomisk sosialhjelp flyktning grunnet fortsatt høyt mottak av flyktninger i 2024, samt for flyktninger som er ferdig i kort introduksjonsprogram og ikke er i jobb eller i tiltak.

Økonomisk sosialhjelp er anslagsbudsjett og beregningene kan slå feil.

Psykisk helse og livsmestring

Aktivitetsnivået i avdelingen er økende. Det er flere som søker tjenester, både psykisk helse og rus og avhengighet. Det er mange unge under 30 år.

Tilbake i 2022 hadde psykisk helse 77 brukere med 212,55 vedtakstimer pr. uke, og rus og

psykiatri 36 brukere med 51,44 timer pr. uke. Totalt i 2022 113 brukere med vedtak på til sammen 263,99 timer. Pr. november 2023 har psykisk helse 139 brukere med 307,3 timer pr. uke og rus og psykiatri 45 brukere med 62,16 timer pr. uke. Totalt 184 brukere med 369,46 timer vedtak pr. uke.

Vår utfordring er at vi fremdeles opplever en økning i innsøking til tjenesten illustrert ved rapportene i Profil med nye tjenester. I 2022 var det 44 nye saker og til nå i 2023 har vi hele 76 nye saker. Det er ut i fra dette rimelig å anslå at det også i 2024 også vil komme et betydelig antall nye søknader.

Brukergruppens behov varierer, fra brukere med behov for særlig ressurskrevende tjenester, brukere med behov for langvarig og tett oppfølging, til den største gruppen med lettere til moderat psykisk uhelse som trenger oppfølging i tidsavgrensede perioder. Vi har og en gruppe brukere med behov for rask oppfølging i krevende livssituasjoner.

Gruppen brukere som har behov for tjenester fra psykisk helse og livsmestring har i de senere årene blitt mer dominert av unge under 30 år. I rus og psykiatri har tendensen vært at brukergruppens gjennomsnitts alder har blitt eldre, men i de siste månedene har vi hatt innsøking av flere unge med både psykisk uhelse og samtidig rusbruk.

Vi jobber med å møte denne utviklingen ved å styrke ressursene våre med økt Tankevirus tilbud og ved at ungdomskontakten arbeider med råd og veiledning på arenaer hvor ungdom møtes. Avdelingen deltar i BTS arbeidet, på uro kurs og har samhandling med skole og helsestasjon. Det forebyggende arbeidet er bedre systematisert via felles tiltak nå enn tidligere og dette arbeidet fortsetter i 2024.

Tjenesten har ventelister pt på 9 brukere som har ventet mer enn 4 uker på igangsettelse av tjenesten. Alle på venteliste er over 30 år. Med så mange nye vedtak som skal iverksettes, høyt sykefravær og rekrutteringsutfordringer har bemanningssituasjonen vært vanskelig. Vi jobber med sektorens fokusområder med nærværarbeid og sykeoppfølging. Det er utfordrende å møte behovene for primærkontakter med høyt langtidsfravær blant fast ansatte terapeuter. Det er utfordrende å skaffe vikarer som har kompetanse til å møte behovene til brukergruppene. Her håper vi også å redusere bruk av vikarer og overtid ved hjelp av vikarpool/økt grunnbemannings ressurs. Dette vil gi økt stabilitet på tjenestene som ytes i og med at tjenestene vil gis av fast ansatte ved primærkontaktens fravær.

Vi har fokus på å gi tjenester på lavest mulig nivå i innsatstrappa og vil bruke ressursene våre til å gi flere lavterskel kurs og drop-in i 2024. Kurs som KID eller KIB (kurs i mestring av depresjon og belastning) tilbys minst 2 ganger pr. år. Eller også når vi har nok interesserte deltakere via tildelingskontorets vurderinger av saker, eller via samarbeid med andre kommuner øst i Agder for et felles kurs som kan avholdes enten her eller i annen kommune. Tankevirus gis som gruppetilbud ved behov og som individuelt tilbud ved behov til ungdom. Vi har også mulighet for å tilby hasjavvenningskurs. Dette kan gis i gruppe, men tilbys oftest som individuell oppfølging.

Forsterket omsorg

Det er foretatt en økning i personalressursene på 0,86 årsverk i samråd med St. Olavs hospital, avdeling for sentral fagenhet for tvungen omsorg fra 2024. Denne økningen skal fungere som vikarpool/økt grunnbemanning på samme måte som det er tenkt i resten av sektoren og vil også bli brukt inn mot psykisk helse ved behov. Det forventes stabil drift i 2024.

5.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score	Forbedret svarprosent og like eller høyere score fra forrige undersøkelse	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	9 %	
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Det planlegges brukerundersøkelse i 3. tertial i 2024. Hovedmålet er forbedret svarprosent fra forrige undersøkelse, da den var svært lav. Det er vanskelig å få inn svar fra undersøkelsen og det er utfordrende å treffe alle de ulike brukergruppene våre med tilpassede undersøkelser.

I 2023 har sykefraværet vært høyt, men er redusert noe fra 2022 slik det ser ut hittil i år. Det er en klar målsetning å redusere sykefraværet mer, både langtids og korttidsfraværet. Det forventes likevel at sykefraværet vil være over snittet i kommunen.

Ved stabil drift er det målsetting med budsjettavvik på inntil +/- 0,5 %.

5.2.4 Fokusområder

Sektoren har følgende fokusområder for 2024:

1. Fokus på nærværarbeid og reduksjon i sykefraværet.
2. Oppnå målsetningen i samarbeids og vertskommune avtalen NAV Øst i Agder med bedre kostnadseffektivitet for kommunene og samfunnet som helhet.
3. Forankring av Innsatstrappa og arbeid med bærekraftige tjenester til innbyggerne.

6 Helse, familie og rehabilitering (240)

6.1 Driftsbudsjettet

6.1.1 Driftstiltak i sektorene

2024-2027 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
24 050 - Styrking grunnbemanning sykehjem - styrking dag/kveld - 4,4 årsverk (016)	1 100 000	3 300 000	3 300 000	3 300 000
24 070 - Interkommunal barnevernsvakt (085)	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
24 070 - Økt inntjening jordmor (083)	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
24 070 - Økt inntjening kommunale leger (022)	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
24 070 - Ny legevakt - økte inventarutgifter legevakt og KØH (088)	75 000	75 000	50 000	50 000
Sum tiltak	795 000	2 995 000	2 970 000	2 970 000

016: 24050 - Styrking grunnbemanning sykehjem - styrking dag/ kveld - 4,4 årsverk

Sektoren har hatt et betydelig merforbruk på overtid og ekstravakter samt bruk av bemanningsbyrå. Dette gjelder i hovedsak sykehjemmet, hvor det i flere år er meldt om for lav grunnbemanning. Dette skyldes flere faktorer. I hovedsak skyldes det forandring i pasientgruppen, hvor kompleksiteten i behandlingen og pasientenes behov for mer hjelp i måltider og pleie er økt betraktelig. Grunnbemanningen i dag dekker heller ikke behovet i forhold til terminalpleie og palliativ behandling eller utfordringer knyttet til ressurskrevende brukere.

I tillegg har sykehjemmet flere ledige helgestillinger. Mangel på helsepersonell medfører større belastning på faste ansatte som igjen kan medføre høyere sykefravær. Det er sjeldent rom for å dekke fravær innenfor grunnbemanning.

Sektoren har problemer med rekruttering av kvalifisert helsepersonell. Det er blant annet meget vanskelig å rekruttere noen i små deltidsstillinger som helgestillinger. Vi ser behov for å øke noen helgestillinger og sikre rett kompetanse og mindre belastning på de øvrige ansatte. En økning i grunnbemanning vil medføre enklere avvikling av sommeren da det blir flere personer å spille på. Forhåpentligvis vil dette bidra til mindre behov for bruk av bemanningsbyrå. I tillegg vil en økt grunnbemanning bidra til mer kontinuitet i arbeidet med pasientene.

Kommunedirektøren finner dessverre ikke rom for hele denne økningen i budsjett- og økonomiplanen. Tiltaket er ment å iverksettes fra 1/9-24 og tilsvarer ikke behovet fullt ut. Arbeidet med grunnbemanningen vil starte tidligere for blant annet å dekke opp styrkning av bemanningen i forhold til bl.a. daglig drift, fravær og ferieavvikling.

Behovet er egentlig styrking med 6 årsverk tilsvarende ca. kr. 4.800.000,-.

085: 24070 - Interkommunal barnevernsvakt

Interkommunal barnevernsvakt er besluttet at skal slås sammen med Kristiansand og gir reduksjon i utgiftene.

083: 24070 - Økt inntjening jordmor

I 2024 er det i budsjettet lagt inn inntjening til jordmor. Inntjeningen er basert på tidligere år.

022: 24070 - Økt inntjening kommunale leger

I prognosen for inntjeningsgrunnlaget til kommunale fastleger i 2024 er det en økning på inntjening tilsvarende kr. 250.000,-. Dette er ut i fra takstgrunnlag for året. Det presiseres at det er noe usikkerhet knyttet til inntjeningsgrunnlaget.

088: 24070- Ny legevakt - økte inventarutgifter legevakt og KØH

Informasjon om dette kom fra Arendal kommune etter saldering av budsjettet var ferdig.

Beløp legevakt: 53.000 og KØH: 22.000, samlet 75.000 kroner.

6.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Helse, familie og rehabilitering

Sektor for helse, familie og rehabilitering omfatter mye av helsearbeidet i kommunen fra tjenester til gravide, barn, voksne og eldre. Sektoren har blant annet ansvar for helsestasjon, jordmor, kommuneoverlege, kommunepsykolog, fastleger, fysioterapi, tildelingskontor samt tjenester rettet mot eldre som hjemmesykepleie og sykehjem. Innenfor rehabilitering er det tjenester som fysioterapi, ergoterapi, tjenester relatert til personer med demens og deres pårørende, hverdagsrehabilitering, velferdsteknologi, hjelpemidler og kreftkoordinator. Interkommunalt samarbeid er også under denne sektoren som blant annet barnevern, krisesenter, legevakt.

Sektoren har siden mars 2020 hatt ansvar for koordinering av og delvis utførelse arbeidet relatert til Covid-19. Det er usikkert hvordan denne tjenesten vil være i 2024.

6.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

6.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2024-2027 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
240 Helse, familie og rehabilitering	162 529	145 467	153 408	155 608	155 498	155 498

Sektoren har et bredt ansvarsområde med tjenester som til tider er uforutsigbare i form av store variasjoner både på ikke lovpålagte og lovpålagte tjenester, samt vedtakstimer i hjemmetjenesten og antall ressurskrevende brukere.

De største forandringene på budsjettet fra 2023 til 2024 er lønnskompensasjon. Dette utgjør for hele sektoren ca kr. 3,2 mill. justert i forhold til KLP. Det er også en økning i utgifter til interkommunale tjenester med ca kr. 2,5 mill. som i hovedsak gjelder barnevern.

Økningen i forslag til tiltak for 2024 er samlet, med pluss og minustiltak, i underkant av kr. 800 000,-. Innsparingstiltak skyldes primært økt inntjening på jordmor og fastleger. Det er lagt økt grunnbemanning på sykehjemmet fra 1/9-23, men ikke tilsvarende meldt behov.

Utgifter til lønn er en stor del av driftsbudsjettet. I store deler 2023 hadde sektoren problemer med rekruttering av kvalifisert personell, spesielt i vikariater og helgestillinger. I tillegg har grunnbemanningen på sykehjemmet vært for lav. Dette har medført merkostnader knyttet til overtid, bruk av ekstravakter og vikarbyrå. Brukerne innen hjemmesykepleien og sykehjemmet har forandret seg over tid. Mange har behov for betydelig mer tjenester og kompleksiteten i tjenestene er økt. Det har på sykehjemmet til tider ikke vært bemanning nok til å ivareta nødvendig omsorg og pleie, som hjelp til måltider, terminalpleie og palliativ behandling og ressurskrevende brukere.

Det blir viktig i 2024 å arbeide med å få besatt vakante stillinger samt oppgavefordeling slik at man får utnyttet kompetansen på best mulig måte. Det blir fokus på økt grunnbemanning på sykehjemmet. Det arbeides kontinuerlig med reduksjon av sykefraværet.

Pga. et meget stramt budsjett og merforbruk sliter sektoren til tider med å prioritere arbeidet med ikke lovpålagte tjenester. Minimale ressurser til fysioterapi/ergoterapi, hjelpemidler, velferdsteknologi m.m. gir mindre rom for satsning på forebyggende arbeid.

Antall fødsler har økt i kommunen i 2022 og 2023, sammenlignet med de tidligere årene. Kommunen har også fått flere barnefamilier som har flyttet til kommunen inkludert flere flyktningfamilier. Dette medfører flere gravide som skal følges opp av jordmor og flere barn og unge som skal følges opp i helsestasjonen jf veiledere. Helsestasjonen har ikke fått økt sin grunnbemanning som tilsvarer denne økningen av barnefamilier i kommunen.

6.2.1.2 Årsverk

2024-2027 - Stillingsprosent inkl. avd.

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2023	Stillingsprosent gjeldende 2024	Differanse
240 Helse, familie og rehabilitering	14 885	14 921	36
24 010 Helse, fam. og rehab., ledelse og administrasjon	440	490	50
24 020 Tildeling og rehabilitering	1 430	1 410	-20
24 030 Hjemmeh. tj., omsorgsboliger	1 422	1 423	1
24 035 Hjemmeh. tj., sentrum vest og Holt	100	100	0

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2023	Stillingsprosent gjeldende 2024	Differanse
24 040 Hjemmeb. tj., sentrum øst og Dypvåg	132	100	-32
24 041 Hjemmeb. tj., lønn og brukerbetalinger	4 958	4 990	32
24 050 Sykehjem avdeling 1	2 047	2 113	66
24 055 Sykehjem avdeling 2	1 577	1 577	0
24 060 Sykehjem avdeling 3	1 214	1 213	-1
24 070 Helse og familie	1 565	1 505	-60

Sektoren har totalt sett en differanse i årsverk på 0,36 før foreslåtte tiltak. Dette innebærer små justeringer på de forskjellige avdelingene.

Inkludert i årsverkene er en 50% stilling på psykolog som refunderes av Gjerstad kommune og en 40% stilling på rådgiver som midlertidig refunderes av Østre Agder samarbeidet i forbindelse med prosjekt relatert til bærekraftige tjenester- innsatstrappen.

I avdeling helse og familie er årsverk justert minus 1 årsverk for turnuslege, samt økning av fastlegestilling på Tjenna legekantor med 40%.

Sykehjemmet fikk en økning i budsjettet i 2023 for å ansette assistenter på avdelingene.

6.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Sektor for helse, familie og rehabilitering har over lengre tid hatt fokus på at hjemmeboende som har behov for tjenester høyere i innsatstrappen, skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Dette blant annet ved systematisk å jobbe med å komme tidlig inn med trygging, trening og tilrettelegging når det oppstår en utfordring knyttet til sykdom eller et funksjonstap. Dette gjennom fokus på vurdering og tildeling av tjenester, tidlig innsats, sikring av gode pasientforløp og overganger blant annet gjennom innsats. Tjenester på de høyeste trinn i trappen har over år allerede blitt venstreforskjøvet. Tidligere ville for eksempel beboere som pr. nå bor i omsorgsboligene hatt sykehjemsplass. Beboere som tidligere ville hatt omsorgsbolig er nå så langt som mulig hjemmeboende i egen bolig med tjenester der.

Administrasjonen.

Kommuneoverlege i 60% stilling og kommunepsykolog i 50% stilling ligger under sektorens administrasjon i tillegg 1,9 årsverk knyttet til turnus og innleie.

Kommunepsykologstillingen 100% ble besatt 1/6-23. Dette er i samarbeid med Gjerstad kommune som har 50% av stillingen.

Kommuneoverlege og kommunepsykolog har primært oppgaver på systemnivå.

Hjemmetjenester - 3 avdelinger'

Hjemmetjenesten består av 2 utesoner/avdelinger og en sone knyttet til omsorgsboligene.

Hjemmetjenester			
Tjeneste	Resultat i snitt 2023	Forventet resultat i snitt 2024	Budsjetterte tjenestetimer 2024
Hjemmesykepleie	ca 750	810	Inntil 810 tjenestetimer
Hjemmehjelp	ca 95	110	110

Tjenestetimer i hjemmetjenesten varierer til tider mye. På det meste har det variert med tilsvarende 10 årsverk i 2023. I 2023 har det vært stort fokus på tildeling av tjenestetimer og det ser ut til være noe mer stabilt og på et lavere nivå. Det er viktig med en bemanning som rommer noe økning/reduksjon av timer samtidig som tjenesten håndterer noe sykefravær.

Sykehjem (3 avdelinger) og omsorgsboliger.

Sykehjemmet består av tre avdelinger hvor en er øremerket for personer med demens. For øvrig har sykehjemmet både langtidsplasser, korttidsplasser og avlastningsplasser.

Sykehjem og omsorgsboliger					
Tjeneste	Plasser	Gjennomsnittlig belegg - 2.tertial 2023	Gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling - 2.tertial 2023	Gjennomsnittlig belegg - Måltall 2024	Gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling - Måltall 2024
Sykehjem	46	94 %	91 %	98 %	95 %
Omsorgsboliger	45	95 %	95 %	98 %	98 %

Det har i 2023 vært noe mindre etterspørsel etter omsorgsboliger og det er ikke lengre venteliste på dette. I perioder har det vært opp til flere ledige omsorgsboliger.

Etterspørsel på sykehjemsplasser variere også til tider mye, men for det meste er det tilnærmet fullt belegg. Det er inngått avtale med Arendal kommune om eventuelt kjøp av sykehjemsplasser dersom vi har ledig kapasitet.

Pasientgruppen på sykehjemmet har forandret seg betraktelig de siste årene. Pasientene er jevnt over sykere og krever stor grad av omsorg og pleie. Kompleksiteten i behandlingen er stor.

Det er en markant økning i korttidsopphold på sykehjemmet og antall langtidsopphold er forholdsvis stabilt. Langtidsoppholdene har kortere varighet enn tidligere. Det er et jevnt stort behov for avlastning.

Avdeling for tildeling og rehabilitering

Avdelingen vil i 2024 fortsatt ha fokus på å bidra til at målet med innsatstrappa; forebygge mer og reparere mindre. Spesielt fokus vil være på innbyggere med tjenester på trappens midterste og nedre del. Flest mulig innbyggere skal kunne være lengst mulig på et lavt trinn i trappen, men også jobbe for at forebyggende tjenester kan redusere eller utsette behovet for omfattende og inngripende tjenester. Fokus er på tidlig innsats, forebygging og mestringstiltak for å utsette eller redusere behov for mer omfattende og kostnadsdrivende tjenestetilbud.

Oppgaver	Måltall 2023 - Antall brukere
Treningstilbud for ansatte i Tvedestrand Kommune	40/30
Frisklivssentral	20
Gruppetilbud 1; lavterskeltilbud eldre med varierende grad av funksjonsnedsettelse	100

Oppgaver	Måltall 2023 - Antall brukere
Gruppetilbud 2; trening for personer med kroniske lungelidelser	10
Individuell fysioterapi, undersøkelse og behandling hjemmeboende personer	10
Fysioterapi til personer med korttidsopphold oppfølging/vurdering på sykehjem	15
Fysioterapi til personer med behov for rehabiliteringsopphold på sykehjem	20
Fysioterapi til langtidsbeboere på sykehjem	8
Fysioterapi under 18 år	
- Kontroller (4mnd) på helsestasjonen	50/40
- Ekstra oppfølging av kontroller/henvisninger på helsestasjonen	5
- Barn med ukentlig oppfølging	6
- Skolebarn med jevnlig oppfølging på Strannasenteret	3
- Barn med jevnlig oppfølging i barnehage	8
- Barn som har blitt testet/vurdert på skole	4
- Hjelpemiddel-vurdering, formidling og oppfølging	8

E-helse og Velferdsteknologi

Sektoren vil fortsette å ha fokus på bruk av E-helse og velferdsteknologi (VFT).

KS prosjekt «*Tørn- Måltrett bruk av velferdsteknologi i oppgavedeling*», avsluttes november 2023. Prosjektet har vært rettet mot hjemmebaserte tjenester med fokus på digital hjemmeoppfølging og elektronisk medisineringsstøtte. Så langt viser erfaringene i prosjektet, og ved arbeid med implementering over tid i kommunen, at det å rekruttere de riktige brukere til bruk av velferdsteknologiske løsningene er utfordrende. Brukere av sektorens tjenester er ofte marginale i forhold til helse og funksjon, og viser seg for dårlige fungerende til at VFT vil ha noen gevinst (for bruker/ selv og for tjenestene). Veldig mange brukere høyere i innsatstrappa har derfor tjenester som ikke kan erstattes av velferdsteknologi. I 2024 vil avdelingen og sektoren se spesielt på resultatet av prosjektet og erfaringer, for å se hvordan E-helse og VFT kan tas i bruk laver i innsatstrappa. En dreining mot tidligere innsats, før innbygger får andre tjenester, kan for eksempel være å rekruttere personer med tidlig kognitiv svikt/demens til å sette i gang med for eksempel multidosedispenser og digital dosett.

Den økende andelen av eldre frem mot 2060, og det lave antallet yrkesaktive, vil by på utfordringer knyttet til både bemanning og finansiering dersom man skal ivareta dagens tilbud innen helse- og omsorgstjenestene. Demografiutviklingen betyr både en økning i antall eldre og en reduksjon i antallet i arbeidsfør alder – samtidig. E-helse og velferdsteknologi, som en del av det kommunale tjenestetilbudet, skal være et av flere tiltak for å møte dagens og morgensdagens helse og omsorgsutfordringer.

Nyby

Sektoren har i 2023 arbeidet med oppstart av Nyby - en plattform for samarbeid med frivillige og andre. En pilot startes i løpet av november. Sektoren samarbeider tett med frivillighetssentralen.

Oppgaver	Måltall 2024 - Antall brukere
Treningstilbud for ansatte i Tvedestrand Kommune	30
Frisklivssentral	20
Gruppetilbud 1; lavterskeltilbud eldre med varierende grad av funksjonsnedsettelse	100
Gruppetilbud 2; trening for personer med kroniske lungelidelser	10
Individuell fysioterapi, undersøkelse og behandling hjemmeboende personer	10
Fysioterapi til personer med korttidsopphold oppfølging/vurdering på sykehjem	15
Fysioterapi til personer med behov for rehabiliteringsopphold på sykehjem	20
Fysioterapi til langtidsbeboere på sykehjem	8
Fysioterapi under 18 år	
- Kontroller (4mnd) på helsestasjonen	40
- Ekstra oppfølging av kontroller/henvisninger på helsestasjonen	
- Barn med ukentlig oppfølging	6
- Skolebarn med jevnlig oppfølging på Strannasenteret	3
- Barn med jevnlig oppfølging i barnehage	8
- Barn som har blitt testet/vurdert på skole	4
- Hjelpemiddel-vurdering, formidling og oppfølging	8

Fysioterapeut i innsatsteam hverdagsrehabilitering gir i tillegg også fysioterapi til brukere som ellers ville fått individuell fysioterapi. Dette registreres ikke her.

Oppgaver	Måltall 2024; antall brukere
Innsatsteam hverdagsrehabilitering	80, inkludert sammensatte vurderinger/oppfølging rehabilitering samt kort oppfølging
Aktive brukere med utlånte hjelpemidler fra NAV Hjelpemiddelsentral	300 aktive brukere
Helsefremmende hjemmebesøk/samling	20
Syn - hørselskontakt	70
KOLS kontakt	15
Kreftkoordinator	30-35
Pårørendeskole	
Pårørendekafè	
Koordinator/individuell plan	7
Tverrfaglig tildelingstjeneste	400

Avdeling Helse og familie

Pr. 1. oktober	2024 (tall fra høsten 2023)	2023/tall fra høsten
Helsestasjon og jordmortjeneste:		
Årsverk helsesykepleier/ jordmor / lege / merkantil	5,5/1,0/0,4/0,6	5,5/1,0/0,4/0,6
Antall fødsler pr. 1. oktober / hele året	43 (prognose ved årsslutt er 57)	41/46
Tjenna Legekontor		
Årsverk: Fastleger / legesekretær	3,40/3,15	3,00/3,15

Pr. 1. oktober	2024 (tall fra høsten 2023)	2023/tall fra høsten
LIS 1 (Turnuslege)	Fordeles i februar 2024	1,0
Pr. 1. juli (tall fra 2022 og 2023)	2024	2023
Interkommunal barneverntjenestetall for Tvedestrand		
Antall meldinger	62	38
Antall barn i hjelpetiltak	30	41
Antall barn under omsorg	14	15

Antall fødsler har økt i kommunen i 2022 og 2023, sammenlignet med de tidligere årene. Kommunen har også fått flere barnefamilier som har flyttet til kommunen og da også flere flyktningfamilier. Dette medfører flere gravide som skal følges opp av jordmor og flere barn og unge som skal følges opp i helsestasjonen jf veiledere. Helsestasjonen har ikke fått økt sin grunnbemanning som tilsvarer denne økningen av barnefamilier i kommunen.

Helsestasjonen gjennomfører kartleggingssamtaler med alle flyktninger når de kommer til kommunen, fra 0 til 100 år. Disse kartlegging samtalene er ikke i helsestasjonsprogrammet, men gjøres som en «ekstra oppgave» i tjenesten. Grunnet økningen av antall flyktninger som kommer til kommunen er det en betydelig meroppgave med hensyn til kartleggingssamtaler som helsestasjonen nå gjennomfører enn hva det er bemannet for i ordinær drift. Kommunen har også inngått avtale med privat fastlege om å gi legeundersøkelse til flyktninger som kommer til kommunen. Dette er da ikke legehjelp som fastlege men tilbud om legeundersøkelse i jf. veileder som blant annet innebærer å gjennomføre legeundersøkelse etter kartleggingssamtalen. Av denne grunn har avdelingen fått tilført midler i regnskapsåret med hensyn å kunne ivareta dette tilbudet. Tilføring av ekstra ressurser til dette arbeidet vil det også være behov for i 2024 også, som i 2022 og i 2023.

Antall konsultasjoner i helsestasjonen er et gjennomsnitt pr. år. Oppfølging utover det som er lovpålagt er behovsprøvd og det er ca. 25 % som får ytterligere oppfølging.

Det er en betydelig økning i oppfølging av helsepsykepleier både i helsestasjonen, i skolehelsetjenesten og i jordmortjenesten, til barn, unge, familier og gravide, som har ekstra behov, sammenlignet med tidligere år. Erfaring har vist at dette er et tidskrevende og kompetansekrevenende arbeid.

Avdeling helse og familie har i samråd kommunedirektør og aktuelle sektorledere som ivaretar tilbud til barn og unge har, fått tilskudd fra Bufdir for perioden fra desember 2020 til desember 2022. Planen er nå ferdig. Målsettingen var å utvikle/forankre en samarbeidsmodell i kommunen for å kunne systematisk identifisere og følge opp utsatte barn.

Covid 19- vaksinerer.

Sektoren har ansvar for koordinering av videre vaksinerer. Det er ikke kjent hvor mye ressurser det vil bli behov for i 2023.

6.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål 2024	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse	Gjennomføres i 2024	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	

Fokusområder	Indikator	Mål 2024	Resultat
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	9,0%	
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Det er et mål å gjennomføre brukerundersøkelse i 2024. Formen på undersøkelsen vil variere i forhold til brukergruppen. Det tilstrebes å gjennomføre "hva er viktig for deg dagen" som også gir signaler om hva som på hva som er bra og hva som kan forbedres.

Det arbeides kontinuerlig å gjennomføre medarbeidersamtaler.

Sykefraværsprosenten ligger over målet for 2023, opp mot 12% i perioder. Sektoren vil ha fokus på tett oppfølging av langtidssykemeldte i samarbeid med HR. Sektoren har som mål å redusere fraværet med 2%. En styrking av grunnbemanningen siste halvår kan bidra til redusert sykefravær.

Sektoren har som mål å komme i budsjettbalanse i 2024, men budsjettet er i utgangspunktet meget stramt. En viktig faktor er å få økt grunnbemanning på sykehjemmet samt å få besatt alle stillinger slik at behovet for overtid og vikarbyrå avtar. Det er flere usikkerhetsfaktorer i sektorens budsjett relatert til tjenester som er lovpålagt og som kan variere i stor grad, samt antall ressurskrevende brukere.

6.2.4 Fokusområder

- **Bærekraftig utvikling - innsatstrappen;** Sektoren har kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet, og å gi tjenester på lavest mulig omsorgsnivå.
- **Rekruttering/heltidskultur:** Det arbeides kontinuerlig med økning av deltidsstillinger. Det arbeides kontinuerlig med arbeidsmiljøet. Sektoren vil også ha fokus på oppgavefordeling og spissing av kompetanse i de forskjellige faggrupper.
- **Styrking av grunnbemanning på sykehjemmet:** Sektoren vil ha som mål å få til en økt grunnbemanning på sykehjemmet for å gi bedre kontinuitet i tjenesten, mindre belastning på ansatte, økt antall heltidsstillinger, reduksjon av overtid og bruk av vikarbyrå samt reduksjon i sykefraværet.
- **Anskaffelse og implementering av velferdsteknologi samt digitalisering av tjenesten. Faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser:** Sektoren arbeider kontinuerlig med fokus på velferdsteknologi. Sektoren deltar i et prosjekt i regi av KS hvor det arbeides systematisk med oppgavefordeling og bruk av velferdsteknologi samt utvikling av Nyby-plattformen.
- **Tverrfaglig samarbeid med kommunens enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier** – Sektoren skal videre med å utvikle og implementere kommunens systematisk samhandling modell (BTS) i samsvar med oppvekstreformen og forebyggende plan for barn og unge samt aktuelle lovkrav slik at barna får trygge og gode tjenester.

7 Kirke og trossamfunn (270)

7.1 Driftsbudsjettet

7.1.1 Driftstiltak i sektorene

2024-2027 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
27 010 - Redusere overføring til kirkelige formål (069)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum tiltak	- 100 000	-100 000	-100 000	-100 000

069: 27010 - Redusere overføring til kirkelige formål

Fellesrådet er kompensert med deflator på 4,3 prosent i konsekvensjustert budsjett for 2024. I tillegg er det også kompensert for deflatorøkning fra 3,7 prosent til 4,5 prosent i 2023.

Fra dette nivået foreslås et effektiviseringskrav på 100.000 kroner i hele perioden.

7.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Tilskuddet til Tvedestrand kirkelig fellesråd går til å dekke de utgiftene som fellesrådet har ansvaret for etter kirkeloven. Det gjelder blant annet:

- Kirkelig administrasjon
- Kirker (bygninger og kirkelige handlinger utenom prestens lønnsutgifter)
- Kirkegårder

Tilskuddet til andre tros- og livssynssamfunn som tidligere har blitt fordelt fra kommunen, er fra 2021 overført til staten.

7.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

7.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2024-2027 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
270 Kirke og trossamfunn	4 498	4 611	4 850	4 850	4 850	4 850

Netto utgifter inneholder tilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd, inkl. ungdomsprest.

Tilskudd til fellesrådet utgjør 4.750.000 kroner årlig for årene 2024-2027. I tillegg kommer 50.000 kroner hvert år i særskilt tilskudd til ungdomsprest.

Det ligger også inne tilskudd til Kirkens bymisjon i hele perioden.

8 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik (280)

8.1 Driftsbudsjettet

8.1.1 Driftstiltak i sektorene

2024-2027 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 - drift, Kommunedirektørens forslag	2 024	2 025	2 026	2 027
280 - Vakanser i 4 sektorer (056)	-800 000	0	0	0
28 010 - Evaluering av omstilling - kutt og effektivisering (netto innsparing) (067)	-2 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
28 010 - Innsatstrappa - praktiske tiltak (068)	80 000	150 000	150 000	150 000
28 010 - Reduksjon i reiseutgifter - fordelt sektorene (082)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sum tiltak	-2 920 000	-6 050 000	-6 050 000	-6 050 000

056: 280 - Vakanser i 4 sektorer

I forbindelse med ansettelser for personer som slutter i stillinger, kan det i noen tilfeller bli en tidsperiode der stillingen står vakant før en får inn neste ansatt. I andre tilfeller er det også mulig å la stillingen stå ledig en periode før en ansetter neste.

Det er beregnet at tiltaket kan utgjøre en innsparing på om lag 800.000 kroner for 2024.

067: 28010 - Evaluering av omstilling - kutt og effektivisering (netto innsparing)

Det skal gjøres en evaluering av utviklings- og omstillingsprosjektets om ble iverksatt 1.1.2021. Det må forutsettes at evalueringen medfører organisatoriske endringer og innsparinger fra 2024, som økes utover 2025-2027. Disposisjonsfondet vil sannsynligvis kunne bli tømt i løpet 2024/2025 dersom en fortsetter med dagens driftsnivå.

068: 28010 - Innsatstrappa - praktiske tiltak

I forbindelse med innføringen av Innsatstrappa settes det av en pott til ulike tiltak i kommunen. Arbeidsgruppa vil i sitt arbeid kunne få i oppdrag å komme med forslag til ulike tiltak av ledergruppa/styringsgruppa. Det settes av 80.000 kroner i 2024 og 150.000 kroner i årene 2025-2027. Jf. k-sak 23/54, tertialrapport 1 settes det av en andel på inntil 30 prosent av ovennevnte beløp slikt at kommunen, lag og foreninger kan søke på flere prosjekter og drift til aktiviteter for barn og unge.

Det legges i tillegg opp til at frivilligsentral og kulturrådgiver er aktive søkere på midler til dette formålet.

082: 28010 - Reduksjon i reiseutgifter - fordelt sektorene

Det foreslås å redusere reiseutgifter/kjøregodtgjørelse til møter, kurs, opplæring etc. med 200.000 kroner i hele økonomiplanperioden. Beløpet skal fordeles på sektorer og ansvar.

8.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Ansvar 280 er et ansvarsområde for føring av enkelte fellesutgifter og budsjettering av avsetninger mv. Kommunedirektøren har ansvar for å følge opp dette ansvarsområdet. Nedenfor spesifiseres og omtales de ulike bevilgningene på ansvarsområdet.

8.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

8.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2024-2027 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-27 120	-23 049	-3 122	-6 252	-6 252	-6 252

I tabellen nedenfor har en tatt inn informasjon om de enkelte postene under dette ansvaret. Beskrivelser følger under tabellen.

Art	Beskrivelse	Regnsk ap 2022	Budsje tt 2023	Budsje tt 2024	Budsje tt 2025	Budsje tt 2026	Budsje tt 2027
	1601110 Pensjon og premieavvik, drift						
109000	Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikr. ordn.	-19 562	0	0	0	0	0
109010	Premieavvik SPK - pensjon	453	-714	-465	-465	-465	-465
109011	Premieavvik KLP - pensjon	-11 326	-33 715	-20 073	-20 073	-20 073	-20 073
109020	Amort. premieavvik SPK	251	258	378	378	378	378
109021	Amort. premieavvik KLP	6 330	6 771	11 916	11 916	11 916	11 916
109900	Arbeidsgiveravgift	-4 291	-4 854	-2 896	-2 896	-2 896	-2 896
109903	Arb.g.avg. av amortisering tidl. års premieavvik	928	991	1 733	1 733	1 733	1 733
118501	Personforsikring	2	0	0	0	0	0
119506	Kontingenter	17	0	0	0	0	0
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	15	0	0	0	0	0
		-27 185	-31 263	-9 407	-9 407	-9 407	-9 407
	1601111 Tap på fordringer, drift						
147001	Tap på fordringer	2	50	50	50	50	50
147002	Avsetning tap på fordringer	21	0	0	0	0	0

Art	Beskrivelse	Regnsk ap 2022	Budsj tt 2023	Budsj tt 2024	Budsj tt 2025	Budsj tt 2026	Budsj tt 2027
		23	50	50	50	50	50
	1601115 Tilskudd og fellesutgifter						
118501	Personforsikring	173	150	150	150	150	150
140000	Overføring til staten	9	0	0	0	0	0
147000	Overføring til andre (private)	5	5	5	5	5	5
175000	Refusjon fra kommuner	48	0	0	0	0	0
177000	Refusjon fra andre (private)	-87	0	0	0	0	0
188000	Overføring fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern	-105	0	0	0	0	0
		42	155	155	155	155	155
	1601116 Avsatt til lønnsoppgjør						
101010	Lønnsoppgjør neste år	0	6 600	9 000	9 000	9 000	9 000
		0	6 600	9 000	9 000	9 000	9 000
	1601117 Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost						
		0	0	0	0	0	0
	1601118 Utviklings- og omstillingsprosjekter						
101000	Fast lønn	0	1 380	-2 800	-6 000	-6 000	-6 000
102000	Vikarlønn	0	-73	0	0	0	0
109002	Arb.givers andel KLP - pensjon	0	278	0	0	0	0
109900	Arbeidsgiveravgift	0	223	0	0	0	0
116001	Kilometergodtgjørelse - opplysningspliktig	0	-100	-200	-200	-200	-200
127001	Konsulenttjenester	0	1	80	150	150	150
171000	Sykelønnsrefusjon	0	-300	0	0	0	0
		0	1 409	-2 920	-6 050	-6 050	-6 050

Lønnsavsetningsposten

Ved beregning av lønnsavsetningsposten for 2024 har en i utgangspunktet benyttet statsbudsjettets forutsetninger om en årslønnsvekst på 4,9 prosent. En har beregnet kostnaden fra 1.5.2024, det er forutsatt inkludert overheng og lønnsглиdning. Avsetningen til lønnsavsetningsposten er beregnet til 9 mill. kroner og beregnet lønnsvekst fra 1.5.2024 er på 2,86 prosent.

Pensjon og premieavvik

I midten av september 2023 mottok kommunen brev fra KLP med anslag på hva en må innbetale i pensjonspremie i 2024. Prognosene viser en reduksjon sammenlignet med det som er innarbeidet i budsjett 2023. Da var det lagt inn en premiesats på 21,3 prosent. Prognosen for 2024 er 16,3 prosent.

En har også mottatt informasjon fra Statens Pensjonskasse (SPK) med prognoser for 2024. Beregningene for dette området viser at premiebelastningen reduseres fra 8,8 prosent i 2023 til 7,8 prosent i 2024.

De senere årene har en sett store endringer gjennom året i KLPs anslag på

innbetalingsbeløp fra kommunene og årets premieavvik. Det er derfor grunn til å presisere at det er stor usikkerhet på området.

Premieavviket for KLP og SPK er beregnet til 23,4 mill. kroner i for hvert år i perioden, beløpet er inkludert arbeidsgiveravgift.

Bokførte premieavvik skal senere kostnadsføres med enn lik andel over flere år. Til og med 2010 har dette vært fordelt over 15 år, mens det fra 2011 ble endret til ti år. Fra 2014-avviket skal en benytte sju år. Amortisering av tidligere års premieavvik er beregnet med utgangspunkt i informasjon pr. september 2023. Det er usikkerhet også på dette området, siden premieavvikene for 2023 ikke blir kjent før i januar 2024. Amortisering av tidligere års premieavvik er satt til 14 mill. kroner for hvert år i perioden inkl. arbeidsgiveravgift.

Premieavvik er definert som differanse mellom innbetalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad.

Personforsikring

Det er satt av 150 000 kroner hvert år til personforsikring.

Overføring til private

Overføring til private gjelder innsamlingsaksjonen.

Tap på fordringer

Det er avsatt 50 000 kroner til avsetning til tap på fordringer hvert år i økonomiplanperioden.

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost (tiltak)

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost ble foreslått tatt ut fra 2023. Dette er ikke en lovpålagt bevilgning. Denne posten er fremdeles ute også i 2024.

Det vises for øvrig til kommentarene under foreslått tiltak ovenfor.

Utviklings- og omstillingsprosjekter

Dette avsnittet inneholder tiltak som er foreslått for sektorene. Det er ulike utviklings- og omstillingsprosjekter som er omtalt under tiltaksoversikten ovenfor.

9 Vedlegg

AVGIFTER, BETALINGSSATSER OG GEBYRER			
Beløp i kroner	Sats 2023	Sats 2024	Endringstidspunkt/ gjelder fra
Vann, kloakk, feiing og slam:			
Vannavgift, ekskl. mva.	3 920	4 606	01.01.2024
Kloakkavgift, ekskl. mva.	5 040	5 646	01.01.2024
Feieavgift pr. pipeløp, ekskl. mva.	270	296	01.01.2024
Slamavgift, ekskl. mva.			Faktureres direkte fra RTA AS
Renovasjonsavgift, ekskl. mva.			Faktureres direkte fra RTA AS
SFO:			
Foreldrebetaling SFO, 1. klasse - gratis kjernetid, 11 t	0	0	01.01.2024
Foreldrebetaling SFO, 2. klasse - gratis kjernetid, 11 t	0	0	01.01.2024
Foreldrebetaling SFO, 1. og 2. klasse - 12 t og mer i 11 mnd	600	600	01.01.2024
Foreldrebetaling SFO, 0-11 timer i 11 mnd, 3. og 4. klasse	2100	2100	01.01.2024
Foreldrebetaling SFO 12 timer og mer i 11 mnd, 3. og 4. klasse	2700	2700	01.01.2024
Kostpenger SFO pr mnd uavhengig av opphold	190	190	01.01.2024
Dagsats SFO	250	250	01.01.2024
Barnehager:			
Foreldrebetaling barnehage, full plass	3 000		01.01.2024
Foreldrebetaling barnehage, full plass		2 000	01.08.2024
Kostpenger barnehage, full plass	360		01.01.2024
Parkering:			
Parkeringsavgift, pris pr. time	25 kr. 1.6.-31.8., ellers 10 kr.	25 kr. 1.6.-31.8., ellers 10 kr.	01.01.2024
Parkeringsavgift, pris pr. time for Tjennaparken	25 kr. 20.6.-20.8., ellers 20 kr. Per dag	25 kr. 20.6.-20.8., ellers 20 kr. Per dag	01.01.2024
Parkeringsavgift, pris pr. time for Bakkeskåt	25 kr. 20.6.-20.8., ellers 20 kr. Per dag	25 kr. 20.6.-20.8., ellers 20 kr. Per dag	01.01.2024
Parkeringsavgift, pris pr. time for Kommunehuset	25 kr. 01.06 - 31.08, ellers 20 kr. Per dag	25 kr. 01.06 - 31.08, ellers 20 kr. Per dag	01.01.2024
Parkeringsavgift, pris pr. dag for Søsterdalen	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 20 kr. Per dag	01.01.2024
Parkeringsavgift, pris pr. dag for skoleplassen, i skoleferien	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 20 kr. Per dag	01.01.2024
Parkeringsavgift, pris pr. dag for kommunale parkeringsplasser nær sentrum	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 20 kr. Per dag	01.01.2024
Leie av parkeringsplass i sentrum, beløp pr. år inkl. merverdiavgift	6 000	6 000	01.01.2024
Leie av parkeringsplass i sentrum, beløp sesongkort for 3 mnd. inkl. merverdiavgift (untatt juni, juli og august)	2 000	2 000	01.01.2024
Omsorg og rehabilitering:			
Korttidsopphold institusjon	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2024
Dag- eller nattopphold institusjon	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2024
Korttidsopphold hybel pr. døgn			01.01.2024
Merking av tøy, sykehjem netto	718	749	01.01.2024
Kost: Full kost, pr. mnd.	4 867	5 077	01.01.2024
Kost: Middag daglig, pr. mnd.	2 186	2 280	01.01.2024
Kost: Middag 3 dgr pr uke, pr mnd	1 099	1 146	01.01.2024
Kost: Middag 4 dgr pr uke, pr mnd	1 465	1 528	01.01.2024
Kost: Middag pr stk	92	96	01.01.2024
Kost: Lunsj daglig pr mnd	1 065	1 111	01.01.2024
Kost Lunsj 3 dgr pr uke, pr mnd	430	449	01.01.2024
kost Lunsj 4 dgr pr uke, pr mnd	574	599	01.01.2024
Kost: Lunsj pr stk	38	40	01.01.2024
Kost: Frokost eller kveldsmat, pr. mnd.	813	848	01.01.2024
Kost Frokost eller kvelds pr stk	33	34	01.01.2024
Kost: grøt, pr.stk	38	40	01.01.2024
Næringsdrikk pr mnd	573	597	01.01.2024

Trygghetsalarm, inntil 2G pr mnd	414	431	01.01.2024
Trygghetsalarm, over 2G pr mnd	670	699	01.01.2024
Trygghetsalarm, over 5G pr mnd	800	834	01.01.2024
Brukerbetaling for hjelp i hjemmet, netto inntekt (1G = kr 106 399 pr 1.5.2021):			
Inntil 2G, helt abonnement	statlig fastsatt		01.01.2024
2G-3G, helt abonnement	552	576	01.01.2024
3G-4G, helt abonnement	1 104	1 151	01.01.2024
4G-5G, helt abonnement	1 729	1 804	01.01.2024
Over 5G, helt abonnement	2 203	2 298	01.01.2024
Inntil 2G, halvt abonnement	statlig fastsatt		01.01.2024
2G-3G, halvt abonnement	276	288	01.01.2024
3G-4G, halvt abonnement	552	576	01.01.2024
4G-5G, halvt abonnement	864	901	01.01.2024
Over 5G, halvt abonnement	1 102	1 149	01.01.2024
Maks timesats hjelp i hjemmet	301	314	01.01.2024
Renholdsutstyr hjelp i hjemmet	38	40	01.01.2024
Husleie frisør, Strannasenteret	2 346	2 447	01.01.2024
Husleie fotterapeut, Strannasenteret	1 121	1 169	01.01.2024
Refusjon for strøm, Lyngmyrvn. 33, pr. mnd	609	635	01.01.2024
Refusjon for strøm, Lyngmyrvn. 35, pr. mnd	734	766	01.01.2024
Fysioterapi gruppetrening pr halvår	339	354	01.01.2024
Kulturskolen, elevkontingent pr. semester:			
Musikk 22,5 min	1800	1800	01.01.2024
Musikk 30	2300	2300	01.01.2024
Musikk 32,5	2400	2400	01.01.2024
Musikk 45 min	3200	3200	01.01.2024
Bandverksted	1 100	1 100	01.01.2024
Div grupper	1 100	1 100	01.01.2024
Korps, salg av elevplasser	1 700	1 700	01.01.2024
Kunst	1730	1730	01.01.2024
Dans	1600	1600	01.01.2024
Kulturskolen, instrumentleie pr. semester	500	500	01.01.2024
Kulturskolen, materiell pr. semester (kunst)	500	500	01.01.2024
Gjestehavna:			
Dagsbesøk	Gratis	Gratis	01.01.2024
Overnatting 1.6-31.8., pr. natt, båter 30 fot og mindre	250	250	01.01.2024
Overnatting 1.6-31.8., pr. natt, båter mellom 30 fot og 40 fot	350	350	01.01.2024
Overnatting 1.6-31.8., pr. natt, båter over 40 fot	450	450	01.01.2024
Overnatting utenom 1.6.-31.8., pr. natt, uavhengig av båtstørrelse	50	50	01.01.2024
Langtidsleie etter avtale			
Båtplasser:			
1-4:Badehussvingen - Utrigger	5 610	5 610	01.01.2024
5-16:Badehussvingen - Utrigger	4 710	4 710	01.01.2024
17-81:Nyvei - Utrigger	4 710	4 710	01.01.2024
81-82:Nyvei - Bøye	4 710	4 710	01.01.2024
83-89:Rådhuset - Bøye	3 810	3 810	01.01.2024
90-92:Rådhuset - Bøye	3 810	3 810	01.01.2024
93-98:Rådhuset - Bøye	3 810	3 810	01.01.2024
112-115:Ved Trelastutsalget - Bøye	3 810	3 810	01.01.2024
116-130:Bakkeskåt ved parkering - Bøye	5 610	5 610	01.01.2024
131:Ved Vertshuset - Bøye	4 710	4 710	01.01.2024
132-136:Bakkeskåt Marina - Bøye	6 556	6 556	01.01.2024
200-207:Badehussvingen - Utrigger	5 610	5 610	01.01.2024
Havneavgift:			
Havneavgift Big Bag, pris pr stk.	100	100	01.01.2024
Havneavgift gods, kr. pr krokloft	75	75	01.01.2024
Gebyrer - selvkost for: plansaker (private), bygge- og delesaker, oppmåling, eierseksjonering, utslippstillatelser og kontroll, se eget vedlegg			

Gjerstad kommune v/ Kommunedirektøren, 4980 GJERSTAD
Risør kommune v/ / Kommunedirektøren, 4950 RISØR
Tvedestrand kommune v// Kommunedirektøren, 4900 TVEDESTRAND
Vegårshei kommune v/ / Kommunedirektøren, 4985 VEGÅRSHEI

Vår ref.:tgh

Reg.nr.: 010-2023

Dato: 20.10.2023

Renovasjon- og slamgebyr for 2024

Styret i RTA har i sak 2023-018 vedtatt satser som ut fra selvkost vil gi kostnadsdekning for innsamling og behandling av slam og renovasjon fra husholdningene. Selvkostkalkylen for 2024 er gjennomført etter gjeldene veileders etablerte prinsipper, med grunnlag i godkjent årsregnskap for 2022.

Avgift for slam endres ikke fra 2024, og videreføres med kr 1200,- eks. mva for et helårsabonnement.

Renovasjonsavgiften økes med kr 208,- eks mva (ca 6 %) til kr 3658,- eks mva, for et normalabonnement. En vesentlig andel av påslaget skyldes økning av statlig CO2 avgift. Denne øker fra kr 131,- pr tonn til kr 487,- for levering av restavfall til forbrenning.

I Risør og Tvedestrand er det et påslag på henholdsvis kr 15,- og kr 30,- til dekning av kostnader med sige vann fra deponi.

Minner om at detaljert gebyrregulativ må vedlegges budsjettsaken.

Med vennlig hilsen

Tor Georg Hagane
Daglig leder

Kopi til: Enhetsleder Ole Løite
Enhetsleder Einar Werner Frøyna
Enhetsleder Anton Thomassen
Enhetsleder Harald Mo

Gjerstad kommune
Risør kommune
Tvedestrand kommune
Vegårshei kommune

Vedlegg: Detaljert gebyrregulativ for slam og renovasjon

Gebyrregulativ for renovasjon

Tvedestrand kommune 2024

Inkludert sigevannskostnader Grendstøl à kr 30,- pr helårsabonnent

Renovasjon Helårs

Type abonnement	Antall ab.	volum dunk	Tømme frekvens	Fast del kr	Volum del kr	Sum årsgebyr	Sum årsgebyr inkl. mva
140 - normal	1	140	2. Uke	1 859	1 829	3 688	4 610
140 - lite	1	140	4. Uke	1 859	915	2 774	3 467
240 - stort	1	240	2. Uke	1 859	3 498	5 357	6 696
370 - x stort	1	370	2. Uke	1 859	5 247	7 106	8 883
660 - xx stort	1	660	2. Uke	1 859	10 494	12 353	15 441
Delt abonnement							
140	2	140	2. Uke	1 859	915	2 774	3 467
240	2	240	2. Uke	1 859	1 749	3 608	4 510
240	3	240	2. Uke	1 859	1 166	3 025	3 781
370	2	370	2. Uke	1 859	2 624	4 483	5 603
370	3	370	2. Uke	1 859	1 749	3 608	4 510
370	4	370	2. Uke	1 859	1 312	3 171	3 963
660	2	660	2. Uke	1 859	5 247	7 106	8 883
660	3	660	2. Uke	1 859	3 498	5 357	6 696
660	4	660	2. Uke	1 859	2 624	4 483	5 603
660	5	660	2. Uke	1 859	2 099	3 958	4 947
660	6	660	2. Uke	1 859	1 749	3 608	4 510
660	7	660	2. Uke	1 859	1 499	3 358	4 198

Kompostfradrag Kr 300 + mva = Kr 375

Hytterrenovasjon Tvedestrand

Kategori	Fast del	Volum del	Sum årsgebyr	Sum årsgebyr inkl mva
A	930	1 143	2 073	2 591
B	930	640	1 570	1 962
C	930	229	1 158	1 448
sorteringsbu/ nedgravd			400	500

Tvedestrand kommune 2024

Slam (abonnenter som ikke er tilknyttet kommunal kloakk)

Type abonnement	Antall abonnent	Volum pr tømming	Tømme frekvens	Årsgebyr	Årsgebyr inkl. mva
Helårs					
Årsavgift slamavskiller	1	Inntil 4m3	24 mnd	1 200	1 500
Årsavgift tett tank	1	Inntil 4m3	12 mnd	2 400	3 000
Fritid					
Årsavgift slamavskiller	1	Inntil 4m3	48 mnd	600	750
Årsavgift tett tank	1	Inntil 4m3	12 mnd	2 400	3 000

Ekstratømming utover årsgebyr

Type tømming	Enhet	Pris	Pris
			Inkl. mva
Nødtømming	Pr gang	1 600	2 000
Ekstra tømming	m3	600	750
Bomtut	Pr gang	600	750

Kommunale gebyrer - Budsjett 2024

Tvedestrand kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2019 i sin helhet være disponert innen 2024.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

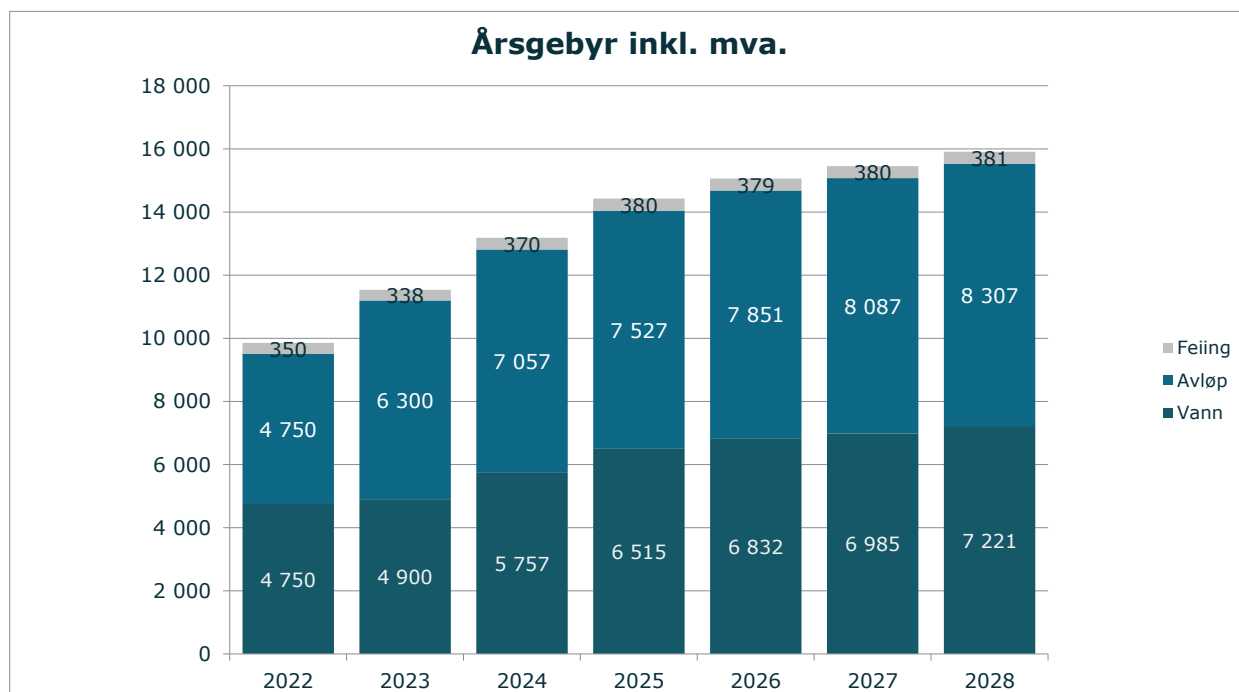
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 4,77 % i 2024. Budsjettet er utarbeidet den 10. oktober 2023. Tallene for 2022 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2023 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2024 til 2027 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp og feiing

Fra 2023 til 2024 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 14,3 %, hvor vann øker mest i prosent med 17,5 %. I perioden 2022 til 2027 øker samlet gebyr med kr 5 602, fra kr 9 850 i 2022 til kr 15 452 i 2027. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 9,4 %. Gebyrseksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 140 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Gebyrendring fra året før	2024	2025	2026	2027	2028
Vann	17,5 %	13,2 %	4,9 %	2,2 %	3,4 %
Avløp	12,0 %	6,7 %	4,3 %	3,0 %	2,7 %
Feiing	9,6 %	2,7 %	-0,3 %	0,3 %	0,3 %
Samlet endring	14,3 %	9,4 %	4,4 %	2,6 %	3,0 %

Tvedestrand kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2024 er utarbeidet av Tvedestrand kommune i samarbeid med Momentum Solutions AS som har mer enn 19 års erfaring med selvkostberegninger og rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Vann - 2022 til 2028

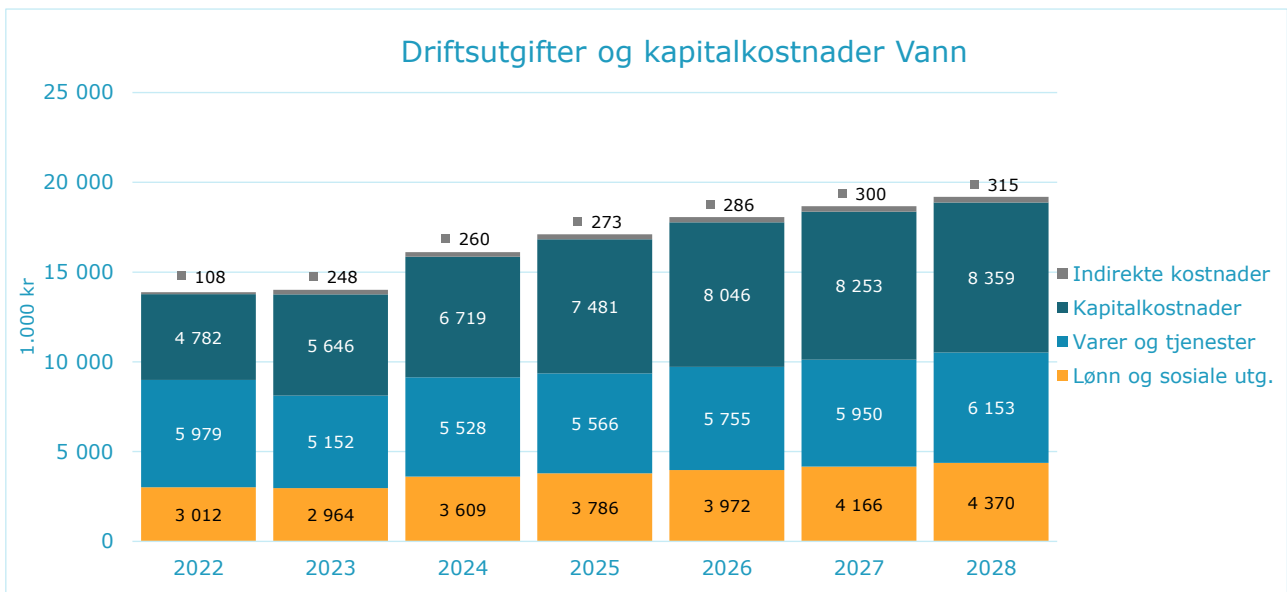
Gebyrsatser - Vann 2022 til 2028

De samlede gebyrinntektene for vann i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2024 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 2 881 kroner og forbruksgebyret bør settes til 20,54 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 5 757 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 140 m³.

Gebyrsatser, Vann (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 375	2 450	2 881	3 260	3 418	3 494	3 590
Endring, abonnementsgebyr		3,2 %	17,6 %	13,1 %	4,8 %	2,2 %	2,8 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	16,96	17,50	20,54	23,25	24,39	24,94	25,94
Endring, forbruksgebyr		3,2 %	17,4 %	13,2 %	4,9 %	2,3 %	4,0 %
Årsgebyr ved 140 m³ årlig forbruk	4 750	4 900	5 757	6 515	6 832	6 985	7 221
Endring fra året før		3,2 %	17,5 %	13,2 %	4,9 %	2,2 %	3,4 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Vann

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for vann i Tvedestrand kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 15,21 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 1 073 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 41,69 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 1,6 millioner kr fra 2024 til 2028 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	3 012	2 964	3 609	3 786	3 972	4 166	4 370
11*** Varer og tjenester	2 477	2 728	2 821	2 917	3 016	3 119	3 225
12*** Varer og tjenester	3 264	2 184	2 458	2 392	2 473	2 557	2 644
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	238	240	248	257	265	274	284
14*** Overføringsutgifter	7	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	8 998	8 116	9 137	9 352	9 726	10 117	10 523
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	2 456	2 492	2 855	3 238	3 686	3 830	3 975
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2 325	3 154	3 864	4 242	4 360	4 423	4 384
Sum kapitalkostnader	4 782	5 646	6 719	7 481	8 046	8 253	8 359
Indirekte kostnader (drift og kapital)	108	248	260	273	286	300	315
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-354	-364	-316	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	13 533	13 646	15 800	17 105	18 059	18 670	19 196
Gebyrinntekter	11 534	12 159	14 417	16 530	17 547	18 160	18 886
Tilknytningsgebyr	657	650	650	550	510	510	310
Selvkostresultat	-1 342	-837	-733	-25	-1	-0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	85,23 %	89,10 %	91,25 %	96,64 %	97,17 %	97,27 %	98,39 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	2 795	1 528	741	26	1	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 342	-837	-733	-25	-1	-0	-0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	75	49	18	1	0	0	-0
Selvkostfond 31.12	1 528	741	26	1	0	0	-0

Avløp - 2022 til 2028

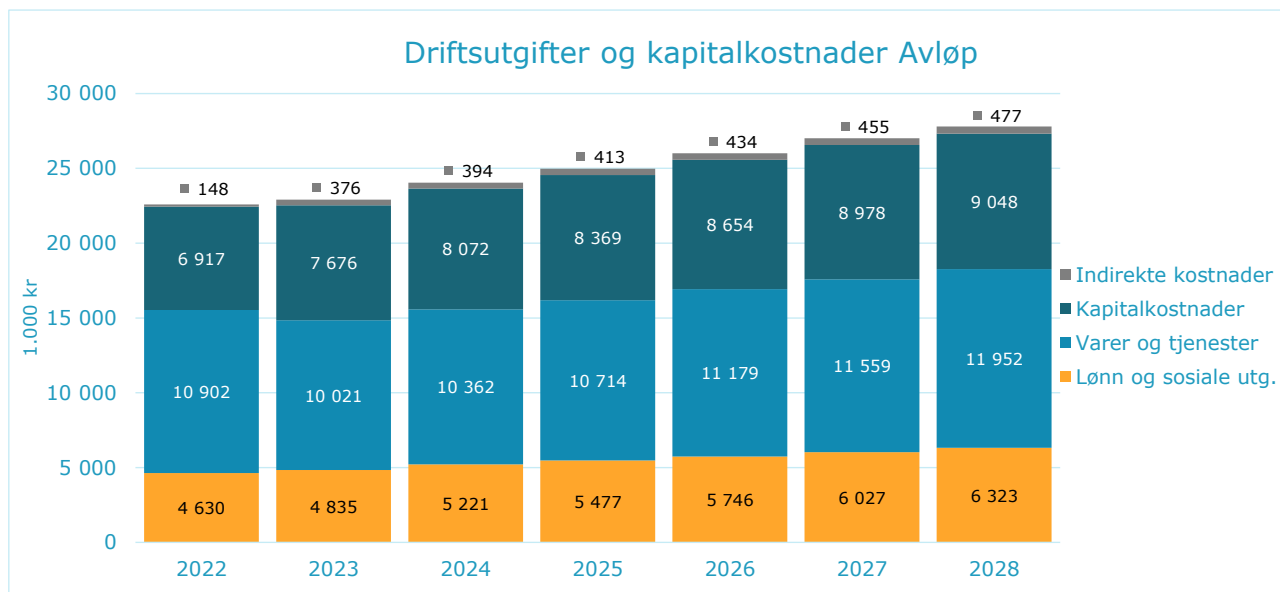
Gebyrsetter - Avløp 2022 til 2028

De samlede gebyrinntektene for avløp i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2024 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 3 528 kroner og forbruksgebyret bør settes til 25,21 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 7 057 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 140 m³.

Gebyrsetter, Avløp (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 375	3 150	3 528	3 761	3 923	4 039	4 126
Endring, abonnementsgebyr		32,6 %	12,0 %	6,6 %	4,3 %	3,0 %	2,2 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	16,96	22,50	25,21	26,90	28,06	28,91	29,86
Endring, forbruksgebyr		32,6 %	12,1 %	6,7 %	4,3 %	3,0 %	3,3 %
Årsgebyr ved 140 m ³ årlig forbruk	4 750	6 300	7 057	7 527	7 851	8 087	8 307
Endring fra året før		32,6 %	12,0 %	6,7 %	4,3 %	3,0 %	2,7 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Avløp

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for avløp i Tvedestrand kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 4,98 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 396 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 33,48 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 1,0 millioner kr fra 2024 til 2028 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	4 630	4 835	5 221	5 477	5 746	6 027	6 323
11*** Varer og tjenester	4 472	4 463	4 614	4 771	4 933	5 101	5 274
12*** Varer og tjenester	6 085	5 209	5 386	5 569	5 858	6 058	6 264
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	345	350	362	374	387	400	414
14*** Overføringsutgifter	0	57	59	61	63	65	67
Direkte driftsutgifter	15 532	14 913	15 642	16 252	16 987	17 651	18 341
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	4 112	4 155	4 174	4 379	4 530	4 676	4 733
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2 805	3 521	3 898	3 990	4 124	4 302	4 315
Sum kapitalkostnader	6 917	7 676	8 072	8 369	8 654	8 978	9 048
Indirekte kostnader (drift og kapital)	148	376	394	413	434	455	477
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-427	-445	-356	-30	-30	-30	-30
Gebyrgrunnlag	22 170	22 519	23 752	25 005	26 045	27 054	27 837
Gebyrinntekter	14 612	19 558	22 279	24 112	25 432	26 474	27 337
Tilknytningsgebyr	1 023	1 100	920	770	610	580	500
Selvkostresultat	-6 535	-1 861	-553	-123	-3	-0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	65,91 %	86,85 %	93,80 %	96,43 %	97,65 %	97,86 %	98,20 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	8 791	2 452	658	123	3	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-6 535	-1 861	-553	-123	-3	-0	-0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	195	68	18	3	0	0	0
Selvkostfond 31.12	2 452	658	123	3	0	0	0

Feiing - 2022 til 2028

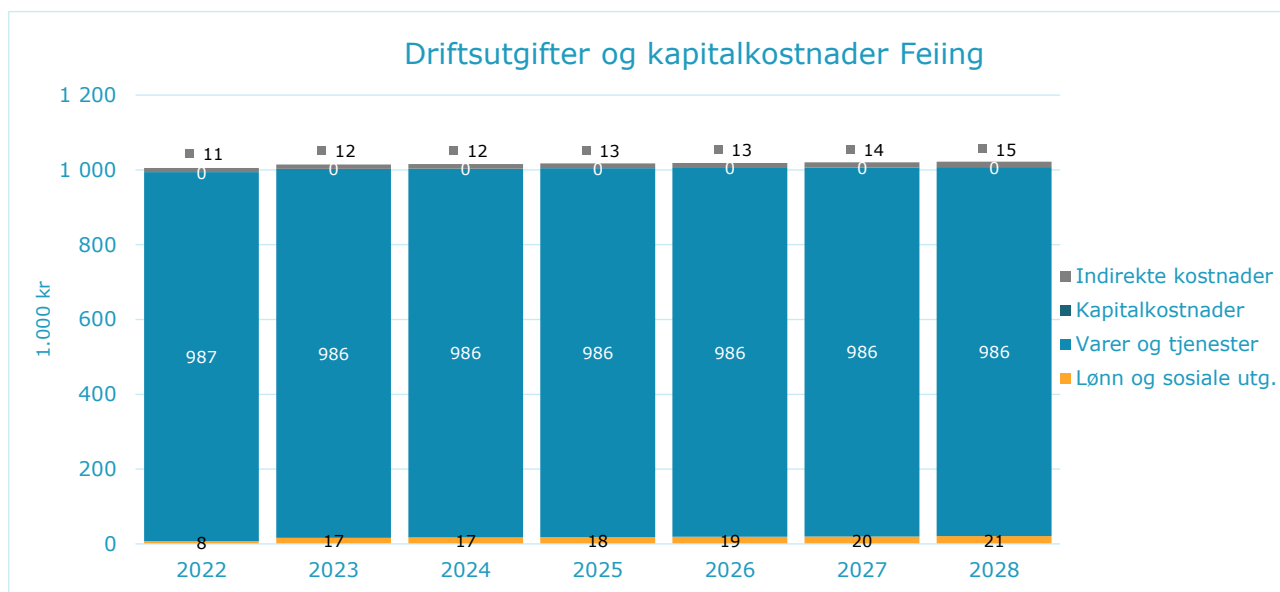
Gebysatser - Feiing 2022 til 2028

De samlede gebyrintektene for feiing i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2024 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for feiing bør settes til 370 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 32 kroner fra 2023 til 2024. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 4001 Tilsyn/Feieavgift. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebysatser, Feiing (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Normalgebyr (kr/vare)	350	338	370	380	379	380	381
Endring fra året før		-3,6 %	9,6 %	2,7 %	-0,3 %	0,3 %	0,3 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Feiing

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for feiing i Tvedestrand kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å være tilnærmet uendret.

Selvkostoppstilling Feiing

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	8	17	17	18	19	20	21
11*** Varer og tjenester	1	1	1	1	1	1	1
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	986	986	986	986	986	986	986
Direkte driftsutgifter	994	1 003	1 004	1 005	1 005	1 006	1 007
Indirekte kostnader (drift og kapital)	11	12	12	13	13	14	15
Gebyrgrunnlag	1 005	1 014	1 016	1 017	1 019	1 020	1 022
Gebyrintekter	932	906	992	1 019	1 017	1 020	1 022
Selvkostresultat	-73	-108	-24	1	-2	-0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	92,73 %	89,32 %	97,63 %	100,13 %	99,79 %	100,00 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)							
Selvkostfond 01.01	197	129	24	1	2	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-73	-108	-24	1	-2	-0	-0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	6	3	1	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	129	24	1	2	0	0	0

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	880	890	865	865	865	865	865
11*** Varer og tjenester	30	30	31	31	31	31	31
12*** Varer og tjenester	16	16	17	17	17	17	17
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	15	15	16	16	16	16	16
Direkte driftsutgifter	941	951	929	929	929	929	929
Indirekte kostnader (drift og kapital)	-26	21	22	23	24	25	27
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-14	-7	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	901	965	951	952	953	954	955
Gebyrinntekter	308	218	951	952	953	954	955
Selvkostresultat	-593	-747	0	0	0	0	0
Selvkost dekningsgrad i %	34,20 %	22,62 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	0	0	0	0	0

Bygge- og delesaker - 2022 til 2028

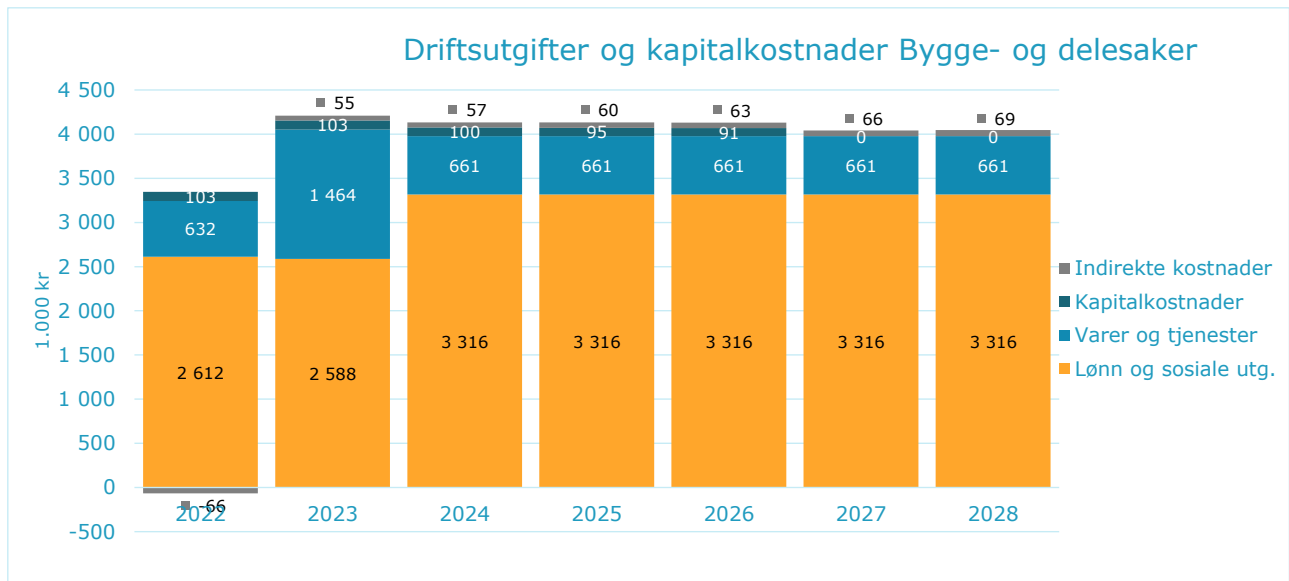
Gebyrsatser - Bygge- og delesaker 2022 til 2028

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2023 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå full kostnadsdekning. 2024 er første år med ny forskriftsinnretning og for å kunne se den isolerte virkningen av den er det derfor budsjettert med minimal bruk av fond. Administrasjonen kommer tilbake neste økonomiplan med mer planmessig bruk av fond.

Driftsinntekter, Bygge- og delesaker (ekskl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	3 566 088	2 420 040	4 106 406	4 106 360	4 106 325	4 106 807	4 106 274
Endring fra året før		-32,1 %	69,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Bygge- og delesaker

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for bygge- og delesaker i Tvedestrand kommune frem mot 2028.

Selvkostoppstilling Bygge- og delesaker

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	2 612	2 588	3 316	3 316	3 316	3 316	3 316
11*** Varer og tjenester	220	223	232	232	232	232	232
12*** Varer og tjenester	129	950	126	126	126	126	126
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	283	291	303	303	303	303	303
14*** Overføringsutgifter	2	40	42	42	42	42	42
Direkte driftsutgifter	3 246	4 092	4 018	4 018	4 018	4 018	4 018
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	89	89	89	89	89	0	0
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	14	14	11	6	2	0	0
Sum kapitalkostnader	103	103	100	95	91	0	0
Indirekte kostnader (drift og kapital)	-66	55	57	60	63	66	69
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-48	-132	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	3 235	4 117	4 175	4 174	4 172	4 084	4 088
Gebyrinntekter	3 518	2 288	4 106	4 106	4 106	4 107	4 106
Selvkostresultat	283	-1 829	-69	-67	-66	22	19
Selvkost dekningsgrad i %	108,75 %	55,57 %	98,35 %	98,39 %	98,42 %	100,55 %	100,45 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	3 161	3 561	1 849	1 867	1 883	1 900	2 006
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	283	-1 829	-69	-67	-66	22	19
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	117	118	87	84	82	84	89
Selvkostfond 31.12	3 561	1 849	1 867	1 883	1 900	2 006	2 114

Oppmåling - 2022 til 2028

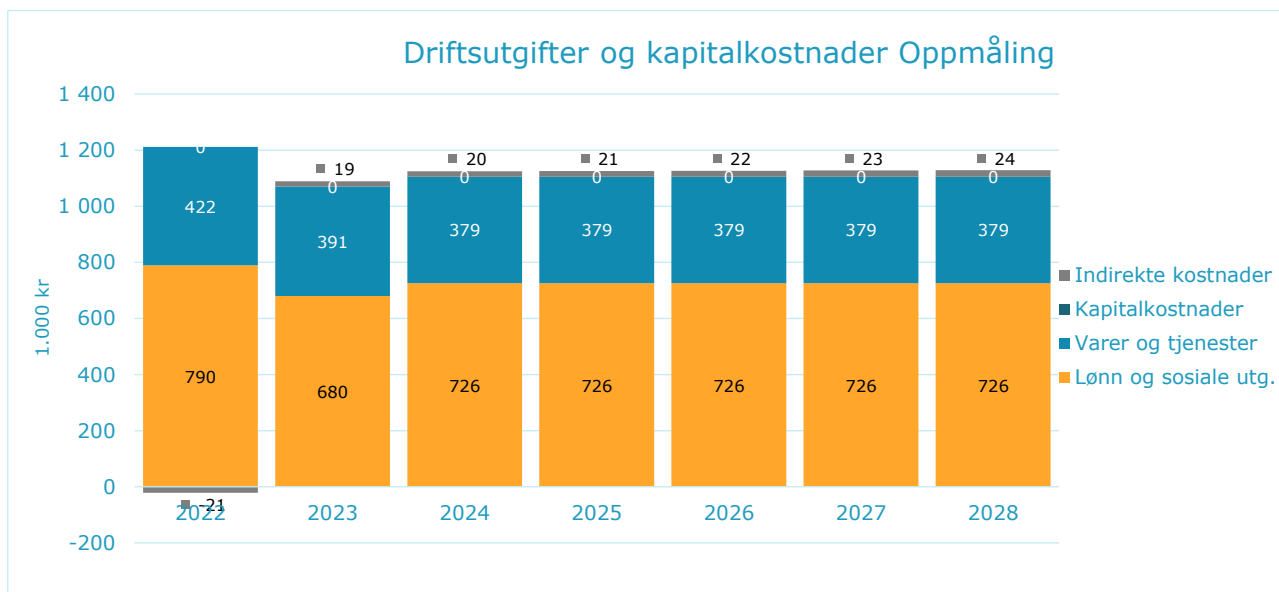
Gebyrsetter - Oppmåling 2022 til 2028

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2023 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå full kostnadsdekning. 2024 er første år med ny forskriftsinnretning og for å kunne se den isolerte virkningen av den er det derfor budsjettert med minimal bruk av fond. Administrasjonen kommer tilbake neste økonomiplan med mer planmessig bruk av fond.

Driftsinntekter, Oppmåling (ekskl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	2 052 900	800 000	1 117 315	1 117 804	1 117 686	1 117 191	1 117 729
Endring fra året før		-61,0 %	39,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Oppmåling

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for oppmåling i Tvedestrand kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 3,21 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 46 000 kroner.

Selvkostoppstilling Oppmåling

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	790	680	726	726	726	726	726
11*** Varer og tjenester	174	138	143	143	143	143	143
12*** Varer og tjenester	45	51	26	26	26	26	26
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	202	202	210	210	210	210	210
Direkte driftsutgifter	1 211	1 071	1 105	1 105	1 105	1 105	1 105
Indirekte kostnader (drift og kapital)	-21	19	20	21	22	23	24
Gebyrgrunnlag	1 190	1 089	1 125	1 126	1 127	1 128	1 129
Gebyrinntekter	2 053	800	1 117	1 118	1 118	1 117	1 118
Selvkostresultat	863	-289	-7	-8	-9	-11	-11
Selvkost dekningsgrad i %	172,50 %	73,43 %	99,34 %	99,30 %	99,20 %	99,07 %	99,02 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	769	1 674	1 453	1 515	1 576	1 637	1 698
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	863	-289	-7	-8	-9	-11	-11
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	42	68	69	69	70	72	75
Selvkostfond 31.12	1 674	1 453	1 515	1 576	1 637	1 698	1 762

Eierseksjonering - 2022 til 2028

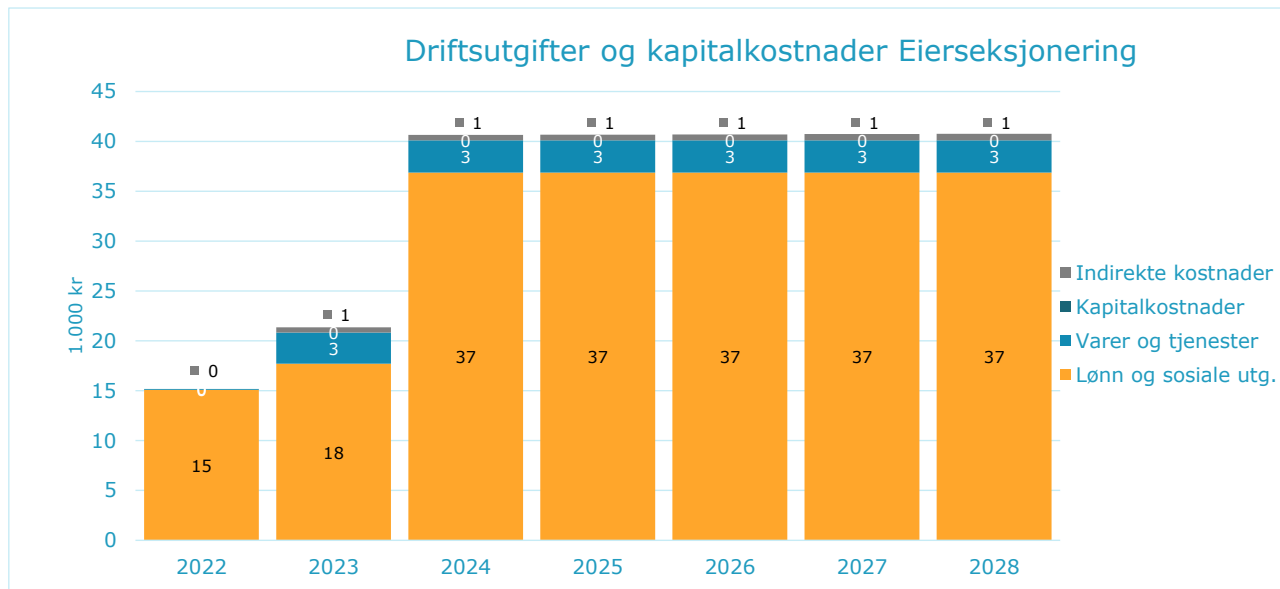
Gebyrsatser - Eierseksjonering 2022 til 2028

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2023 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå full kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Eierseksjonering (ekskl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	7 338	17 515	40 649	40 676	40 705	40 734	40 766
Endring fra året før		138,7 %	132,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Eierseksjonering

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for eierseksjonering i Tvedestrand kommune frem mot 2028.

Det er forventet at 4 % av et årsverk vil gå med til saksbehandling etter eierseksjonsloven fra 2024 og fremover i økonomiplanperioden.

Selvkostoppstilling Eierseksjonering

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	15	18	37	37	37	37	37
11*** Varer og tjenester	0	1	1	1	1	1	1
12*** Varer og tjenester	0	2	2	2	2	2	2
Direkte driftsutgifter	15	21	40	40	40	40	40
Indirekte kostnader (drift og kapital)	0	1	1	1	1	1	1
Gebyrgrunnlag	15	21	41	41	41	41	41
Gebyrinntekter	7	18	41	41	41	41	41
Selvkostresultat	-8	-4	0	0	0	0	0
Selvkost dekningsgrad i %	48,33 %	82,04 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	7	0	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-8	0	0	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	0	0	0	0	0

[illegible]

Varenummer	Regulativ	Beregningsenhet	Beregnet gebyr 2024
	§ 2. Private planforslag		
	§ 2.1 Gebyr for arbeid med oppstart		
	§ 2.1.1 Gebyr for planinitiativ og møter		
Vnr. Y	Gjennomgang av planinitiativ og oppstartsmøte	Per planforslag	kr 31 200
Vnr. Y	Avklaringsmøte med forslagsstiller/plankonsulent utover oppstartsmøte	Per møte	kr 7 800
	§ 2.1.2. Forhold til overordnede planer i kommunen		
Vnr. Y	Planinitiativ i strid med kommuneplan	Per planinitiativ	kr 23 400
	§ 2.1.3. Planer med planprogram og/eller konsekvensutredning		
Vnr. Y	For planer som krever planprogram	Per planprogram	kr 46 800
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning	Per planforslag	kr 46 800
	§ 2-1-4. Tilleggsgebyr for politisk prøvelse		
Vnr. Y	Dersom forslagsstiller krever spørsmål om vesentlige uenigheter om det videre planarbeidet forelagt kommunestyret etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	kr 31 200
Vnr. Y	Hvis forslagsstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling etter pbl § 12-8 andre ledd	Per planinitiativ	kr 31 200
	§ 2.2 Mangelfulle plandokumenter		
Vnr. Y	Tillegg for planforslag som ikke er levert etter gjeldende standard for kart og geografisk informasjon	Per time	kr 1 560
Vnr. Y	Tillegg for mangelfulle plandokumenter til førstegangsbehandling	Per time	kr 1 560
	§ 2.3 Gebyr for behandling av privat planforslag		
	§2.3.1 Grunngebyr for planforslag		
Vnr. Y	Grunngebyr for planforslag	Per planforslag	kr 57 720
	§ 2.3.2 Saksbehandlingsgebyr for planforslag		
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag, inntil 5 daa	Per planforslag	kr 23 400
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag, fra 5 til 10 daa	Per planforslag	kr 31 200
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag, fra 10 til 20 daa	Per planforslag	kr 39 000
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag, fra 20 til 40 daa	Per planforslag	kr 57 720
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag over 40 daa	Per planforslag	kr 65 520
	§ 2.3.3 Tilleggsgebyr for planforslag regulert til bolig/fritidsbolig		
Vnr. Y	Regulert til bolig- og fritidsboligformål	Per boenhet	kr 780
	§ 2.3.4. Tilleggsgebyr for planforslag regulert til andre byggeformål		
Vnr. Y	Tillegg for bebyggd BYA som følger for lager og industri o.l.	Per 100 m2 BYA	kr 312
Vnr. Y	Tillegg for bebyggd BRA for forretningsbygg, private tjenesteyting, kontorbygg o.l.	Per 100 m2 BRA	kr 624
	§ 2.3.5. Planer i strandsonen		
Vnr. Y	Planområdet i strandsonen	Per planforslag	kr 31 200
	§ 2.3.6. Møter underveis i planprosessen		
Vnr. Y	Arbeidsmøte/dialogmøte med forslagsstiller/plankonsulent	Per møte	kr 7 800
	§ 2.4 Utfylling og endring av plan		
Vnr. Y	Endringer som behandles som ny plan i samsvar med pbl § 12-14 første ledd	Per planforslag	Fullt gebyr
Vnr. Y	Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever politisk behandling	Per søknad	kr 78 000
Vnr. Y	Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever administrativ behandling	Per søknad	kr 15 600
Vnr. Y	Endring av byggegrenser i reguleringsplan utenfor strandsone	Per søknad	kr 7 800
	§ 2.5 Gebyr ved avslutning av planprosess		
Vnr. Y	Etter oppstartsmøtet, men før innsendelse av planforslag	Per planoppstart	Gebyr etter § 2.1

Vnr. Y	Avslutning av sak etter at planforslaget er mottatt av kommunen	Per planforslag	80 % av gebyrer etter § 2.3
Vnr. Y	Gebyr ved avslag etter plan- og bygningsloven § 12-11	Per planforslag	Fullt gebyr
§ 2.6 Gebyr for annet fakturerbart arbeid			
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid	Per time	kr 1 560

§ 3. Bygge- og delesaker			
§ 3.2 Grunngebyr			
Vnr. Y	Grunngebyr for søknadspliktige tiltak sendt inn gjennom elektroniske søknadsportaler	Per søknad	kr 2 860
Vnr. Y	Grunngebyr for søknadspliktige tiltak sendt inn på papir og e-post	Per søknad	kr 3 575
§ 3.3 Registreringsgebyr			
Vnr. Y	Søknadspliktige tiltak	Per bruksenhet	kr 358
Vnr. Y	Meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige	Per tiltak	kr 715
§ 3.4 Gebyrreduksjon ved komplett søknad			
Vnr. Y	Gebyrreduksjon	Per søknad	-kr 1 430
§ 3.5 Forhåndskonferanse og andre møter			
Vnr. Y	Forhåndskonferanse	Per møte	kr 3 575
Vnr. Y	Avklaringsmøter	Per møte	kr 1 430
§ 3.6 Saksbehandlingsgebyr for mindre tiltak uten krav til ansvarlig foretak – pbl § 20-4, jf. byggesaksforskriften §§ 3-1 og 3-2.			
§ 3.6.1 Fradeling			
Vnr. Y	Fradeling av parsell(er)/tomt(er) til byggeformål der tomtedelingen er fastsatt i reguleringsplan	Per tomt/parsell	kr 2 860
Vnr. Y	- Tilleggsgebyr for parsell/tomt	Per tomt/parsell	kr 1 430
Vnr. Y	Fradeling av parsell(er)/tomt(er) til byggeformål der tomtedelingen ikke er fastsatt i reguleringsplan til byggeformål	Per tomt/parsell	kr 2 860
Vnr. Y	- Tilleggsgebyr for parsell/tomt	Per tomt/parsell	kr 1 430
Vnr. Y	Fradeling av anleggseiendom	Per anleggseiendom	kr 4 290
Vnr. Y	Alle andre typer tiltak etter pbl § 20-1 bokstav m	Per tomt/parsell	kr 5 720
§ 3.6.2 Andre mindre tiltak uten krav til ansvarlig foretak			
Vnr. Y	Mindre tiltak på bebygd eiendom som garasjer, uthus og tilbygg, jf. SAK § 3-1 a og b	Per tiltak	kr 5 720
Vnr. Y	Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c	Per tiltak	kr 5 720
Vnr. Y	Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d	Per søknad	kr 2 860
Vnr. Y	Alminnelige driftsbygninger i landbruket under 1000 m2, jf. SAK § 3-2	Per tiltak	kr 5 720
Vnr. Y	Midlertidige tiltak mv. jf. pbl § 20-4 c	Per tiltak	kr 5 720
Vnr. Y	Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver jf. pbl 20-4 e	Per tiltak	kr 5 720
§ 3.7 Søknadspliktige tiltak som krever ansvarlige foretak (med ansvarsrett) – pbl § 20-3			
§ 3.7.1 Bolig, fritidsbolig og andre bygg, jf. § 20-1 a og b			
§ 3.7.1.1 Bolig, fritidsbolig, rekkehus, kjedehus og andre småhus til og med 4 boenheter			
Bolig og fritidsbolig:			
Vnr. Y	Boligbygg med en eller to boenheter Bygningstype 111-124, 161-163	Per bygning	kr 14 300
Vnr. Y	Bygg med tre eller fire boenheter Bygningstype 131-136, 161-163	Per bygning	kr 17 160
Store boligbygg over 4 boenheter			
Vnr. Y	5 – 10 boenheter Bygningstype 141-159	Per bygning	kr 21 450
Vnr. Y	11 – 20 boenheter Bygningstype 141-159	Per bygning	kr 21 450
Vnr. Y	Over 20 boenheter Bygningstype 141-159	Per bygning	kr 21 450

§ 3.7.1.3 Tilbygg, påbygg eller underbygg til boligbygg/fritidsbolig mm			
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg eller underbygg Bygningstype 111-183	Per tiltak	kr 5 720
§ 3.7.1.4 Garasje, uthus, anneks, naust mv. til bolig/fritidsbolig mm			
Vnr. Y	Garasje, uthus, anneks, naust mv. til bolig/fritidsbolig mm Bygningstype 181-183	Per tiltak	kr 5 720
§ 3.7.1.5 Andre bygninger enn bolig			
Vnr. Y	Lager- og parkeringsbygg ol. Bygningstype: 231-239;431-439	Per tiltak	kr 8 580
Vnr. Y	Landbruksbygg over 1 000 m2 Bygningstype: 241-249	Per tiltak	kr 8 580
Vnr. Y	Kontor- og forretningsbygg mv. Bygningstype: 311-322;329-429;441-449;731-739, 840	Per tiltak	kr 14 300
Vnr. Y	Andre bygninger enn bolig	Etter medgått tid	kr 1 430
§ 3.7.1.6 Andre tiltak enn bygninger (konstruksjoner og anlegg)			
Rør- og ledningsanlegg og avløpsanlegg			
Vnr. Y	Røranlegg, ledningsanlegg mv.	Per tiltak	kr 7 150
Vnr. Y	Avløpsanlegg, jf. forurensningsforskrift kapittel 12 og 13 (se egen forskrift for utslippstillatelse etter forurensningsregelverket)	Per tiltak	kr 7 150
Svømmebasseng, dam/brønn ol.			
Vnr. Y	Svømmebasseng, dam/brønn og lignende	Per tiltak	kr 8 580
Vnr. Y	Brygge, flytebrygge, molo, kai ol.	Per tiltak	kr 8 580
Vnr. Y	Utrigger ol.	Per tiltak	kr 4 290
§ 3.7.2 Fasadeendring, jf. pbl § 20-1 c			
Vnr. Y	Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg	Per søknad	kr 7 150
§ 3.7.3 Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak, jf. § 20-1 d.			
Vnr. Y	Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak av hel bygning	Per søknad	75 % av gebyr etter tabell i § 3.8.1
Vnr. Y	Bruksendring deler av bygning (mindre tiltak)	Per søknad	50 % av gebyr etter tabell i § 3.8.1
§ 3.7.4 Riving av tiltak, jf. § 20-1 e.			
Vnr. Y	Riving mv. bygninger, konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	kr 8 580
§ 3.7.5 Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner, jf. § 20-1 f.			
Vnr. Y	Sanitærinstallasjoner, ventilasjons/slokke-/antenne/energiforsyningsanlegg, heis og lignende	Per tiltak	kr 7 150
Vnr. Y	Skorstein, trappeheis, slukbytter og hulltaking i brannskille	Per tiltak	kr 7 150
Vnr. Y	Endring i bygningers bærekonstruksjoner	Per tiltak	kr 4 290
Vnr. Y	Lehus, sykkelstativ/hotell og andre typer bymøbler	Per søknad	kr 4 290
Vnr. Y	Nedgravde avfallscontainere, energibrønnpark, og lignende tiltak under grunnen	Per søknad	kr 7 150
Vnr. Y	Pullerter for fortøyning av fartøy og andre sikringstiltak	Per søknad	kr 7 150
Vnr. Y	Statuer, minnesmerker og andre kunstverk	Per søknad	kr 7 150
Vnr. Y	Oljeutskillere og fettavskillere	Per søknad	kr 8 580
§ 3.7.6 Oppdeling eller sammenføyning av bruksenheter i bolig, jf. § 20-1 g.			
Vnr. Y	Sammenføyning av bruksenheter i bolig mv.	Per søknad	kr 7 150
Vnr. Y	Oppdeling av bruksenheter i bolig mv.	Per ny boenhet	kr 7 150
§ 3.7.7 Oppføring av innhegning mot vei og skilt og reklame, jf. § 20-1 h og i.			
Vnr. Y	Innhegning mot veg (eksempelvis støyskjerm, gjerder, voller, murer m.m.)	Per tiltak	kr 7 150
Vnr. Y	Skilt på fasade og andre skilt	Per tiltak	kr 2 860
§ 3.7.8 Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg, jf. § 20-1 j.			
	Plassering av midlertidig bygninger, konstruksjoner og anlegg for varig opphold, som skal stå i inntil to år	Per tiltak	kr 4 290
§ 3.7.9 Vesentlig terrenginngrep, jf. § 20-1 k.			
Vnr. Y	Søknad om grunnarbeid uten bygg	Per tomt	kr 5 720
Vnr. Y	Vesentlige terrenginngrep	Per søknad	kr 8 580

§ 3.7.10 Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass, jf. § 20-1 l.			
Vnr. Y	Anlegg av vei	Per tiltak	kr 8 580
Vnr. Y	Parkeringsplass	Per tiltak	kr 8 580
Vnr. Y	Landingsplass	Per tiltak	kr 8 580
Vnr. Y	Torg og møteplasser	Per tiltak	kr 7 150
Vnr. Y	Lekeplass	Per tiltak	kr 4 290
§ 3.8 Tilleggsgebyr for verneverdige bygninger, vernede områder og kulturminner			
Vnr. Y	Tiltak som omfatter verneverdig og SEFRAK bygninger, tiltak i vernede områder eller andre tiltak som berører kulturminner	Per søknad	kr 4 290
§ 3.9 Igangsettingstillatelse, søknadspliktig endring av tiltak, midlertidig brukstillatelse og ferdigattest			
Vnr. Y	Igangsettingstillatelse	Per tillatelse	kr 2 860
Vnr. Y	Søknadspliktig endring av tiltak*	Per søknad	kr 4 290
Vnr. Y	Midlertidig brukstillatelse	Per tillatelse	kr 2 860
Vnr. Y	Ferdigattest der det har gått mer enn fem år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt	Per søknad	kr 1 430
§ 3.10 Dispensasjon			
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra plankrav i kommune- og reguleringsplan, arealbruk	Per forhold	kr 11 440
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag	Per forhold	kr 14 300
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra utnyttelsesgrad, regulert byggegrense, etasjetall, høyde i plan, veglovens bestemmelser mv.	Per forhold	kr 11 440
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra andre forhold i plan og/eller pbl med tilhørende forskrifter, samt andre forhold som ikke er særskilt nevnt	Per forhold	kr 5 720
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon for tiltak på eksisterende bygninger i LNF-områder i tråd med gjeldende retningslinjer	Per forhold	kr 12 870
§ 3.11 Andre forhold			
Vnr. Y	Tiltak på eksisterende byggverk (fravik fra TEK), pbl § 31-4	Per søknad	kr 2 860
Vnr. Y	Godkjenning av selvbyggeransvar, SAK § 6-7	Per søknad	kr 2 860
Vnr. Y	Godkjenning av foretak som ikke oppfyller kravene til praksis mv. i SAK, pbl § 23-7, jf. SAK § 11-4	Per søknad	kr 4 290
§ 3.12 Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag			
Vnr. Y	Sak som trekkes før kommunen har satt i gang saksbehandling	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra ansvarlig søker eller tiltakshaver etter puring fra kommunen	Per sak	Grunngebyr + kr 1.440
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/tiltakshaver etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saks-behandlings-gebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*
§ 3.13 Gebyr for annet fakturerbart arbeid			
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i bygge- og delesaker	Per time	kr 1 430
§ 5 Oppmålingsforretning			
§ 5.3 Oppmålingsforretninger			
§ 5-3-1. Gebyr for saksbehandling			
Vnr. Y	Oppretting av grunneiendom og festegrunn og matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn, samt arealoverføring (forarbeid og etterarbeid på kontoret)	Per eiendom	kr 11 400
Vnr. Y	- Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Per ny matrikkelenhet	kr 4 560
Vnr. Y	Oppretting av uteareal på eierseksjon, inntil to tilleggsdeler	Per eierseksjon	kr 9 120
Vnr. Y	- Tillegg for flere tilleggsdeler utover to	Per tilleggsdel	kr 2 280
Vnr. Y	Registrering av anleggseiendom	Per eiendom	kr 11 400
Vnr. Y	Punktfeste	Per punktfeste	kr 4 560
Vnr. Y	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning	Per matrikkelenhet	kr 1 140
Vnr. Y	Grensejustering	Per søknad	kr 9 120
Vnr. Y	Arealoverføring til offentlig vei og jernbane	Per søknad	kr 9 120
Vnr. Y	Grensepåvisning av tidligere koordinatfestede grenser	Per søknad	kr 4 560

Vnr. Y	Klarlegging av grense for grunneiendom som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning, med synlige/kjente grensepunkt	Per søknad	kr 4 560
Vnr. Y	Klarlegging av grense for grunneiendom som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning, uten synlige grensepunkt i terreng	Per søknad	kr 6 840
Vnr. Y	Sammenslåing av eiendommer	Per matrikkelenhet	kr 0
§ 5.3.2 Gebyr ved oppmåling i marka			
Vnr. Y	Oppmøtegebyr	Per oppmøte	kr 1 140
Vnr. Y	Grensepunkt som merkes og måles i marka	Per grensepunkt	kr 570
§ 5.4 Avbrutt forretning			
Vnr. Y	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket eller må avvises før oppmåling i marka er gjennomført	Per søknad	Saksbehandlingsgebyr
Vnr. Y	Gebyr der saken avsluttes etter at oppmålingsforretningen er gjennomført	Per søknad	% av totalt gebyr.
§ 5.5 Gebyr for annet fakturerbart arbeid			
Vnr. Y	Arbeid med referanse til stedfestingsavtale om eksisterende grense eller stedbunden rettighet, jf. matrikkelforskriften § 44	Per time	kr 1 140
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid	Per time	kr 1 140

§ 4 Eierseksjonering			
§ 4.1 Grunngebyr			
Vnr. Y	Grunngebyr	Per søknad	kr 1 940
§ 4.2 Registreringsgebyr			
Vnr. Y	Registreringsgebyr	Per seksjon	kr 243
§ 4.3 Gebyrreduksjon ved komplett søknad			
Vnr. Y	Gebyrreduksjon	Per søknad	-kr 970
§ 4.4 Oppretting av eierseksjoner			
Vnr. Y	For én til fire seksjoner	Per søknad	kr 5 820
Vnr. Y	For fem til åtte seksjoner	Per søknad	kr 7 760
Vnr. Y	Fra ni seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per seksjon	kr 485
§ 4.5 Reseksjonering			
Vnr. Y	For én til fire seksjoner	Per søknad	kr 7 760
Vnr. Y	For fem til åtte seksjoner	Per søknad	kr 9 700
Vnr. Y	Fra ni seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per seksjon	kr 970
§ 4.6 Sletting/oppheving av seksjonert sameie			
Vnr. Y	Saksbehandlingsgebyr for å slette seksjoner på en eiendom	Per søknad	kr 970
§ 4.7 Tilleggsgebyr			
Vnr. Y	Gebyr for befarings	Per befarings	kr 2 910
Vnr. Y	Tilleggsgebyr ved seksjonering av anleggseiendom	Per sak	kr 2 910
§ 4.8 Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag			
Vnr. Y	Sak som trekkes før kommunen har satt i gang saksbehandling	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra ansvarlig søker eller tiltakshaver etter purring fra kommunen	Per sak	Grunngebyr +970
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/tiltakshaver etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saks-behandlings-gebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr
§ 4.9 Gebyr for annet fakturerbart arbeid			
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i seksjoneringssaker	Per time	kr 970
Vnr. Y			kr 0

Oversikt over tiltak det ikke er funnet rom for i budsjettet

Nedenfor følger oversikt over tiltak det ikke er funnet rom for i budsjettet da det har vært hovedfokus på å prioritere lovpålagte tjenester. Det har i tillegg også vært andre tiltak oppe til vurdering, men disse er ikke fremmet her, da de høyest prioriterte tiltakene er fremmet her.

200 – Kommunedirektør, stab, IKT og politisk styring

059: 20030 - Bemanning sentralbord og ekspedisjon

Sentralbordet og ekspedisjonen har i 2023 vært åpent mandag - fredag kl. 10.00-14.00. Det har ikke vært budsjettmidler for åpningstider 5 dager i uka. Dersom dette skal videreføres må budsjettet økes tilsvarende 1 dag i uka, 0,12 årsverk tilsvarende kr. 100.000,-.

Det er innført omlegging av telefonløsning i kommunen, slik at innbyggere/brukere lettere kan komme i direkte kontakt med tjenestene. Det er innført flere digitale løsninger for informasjon for at innbyggere i større grad skal kunne benytte digitale tjenester hele døgnet.

055: 20030 - Frikjøp hovedtillitsvalgt

Hovedavtalen del B §3-3 og Hovedtariffavtalen kap. 3.5 fastsetter minimums frikjøp for hovedtillitsvalgte. Etter drøfting er det fastsatt minimums frikjøp for hovedtillitsvalgte for Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Delta og Norsk sykepleierforbund. Det er fremkommet behov fra de hovedtillitsvalgte i Utdanningsforbundet og Norsk sykepleierforbund om behov for høyere frikjøpsressurs enn minimums frikjøp, en ytterligere økning med minimum 10% på hvert av forbundene. Kommunedirektøren bemerket at det gis permisjon med lønn til møter tillitsvalgte er innkalt til som faller på annet tidspunkt enn fastsatt tid til frikjøp.

049: 20030 - Økning lærlingebudsjett

Ved økning av antall lærlinger i 2021 fra 11 lærlinger til 13 lærlinger ble det ikke lagt inn økning i budsjetttramma. Dette tilsvarer en økning med kr. 250.000,- i lærlingebudsjettet (fratrasket tilskudd).

Nå fordeles ekstra utgiften på sektorene som har lærlinger.

.....

210 – Samfunn og infrastruktur

060: 21020 - Bryggeplan inkl. inspeksjon

Akutte tiltak kreves før utleie og bruk våren 2024. Tilstanden krever i første omgang ca. 300 000 kroner for å reparere for utleie 2024. Nedstenging kan bli aktuelt og vil i så fall medføre tap av leieinntekter. Alternativt må reparasjoner tas innenfor budsjetttrammene til sektoren.

048: 21020 - Green deal

Green Deal er et samarbeid mellom 8 kommuner i Østre Agder som skal forberede økt vekst i innbyggertall og fellesskap rundt infrastruktur. Saken skal opp i desembermøtet 2023. Betingelser at flere kommuner velger å være med. Beløpene for Tvedestrand er 220 000 pr år i 3 år.

043: 21060 - Økt stilling kulturkonsulent - med 0,3 årsverk (fra 0,7 årsverk)

Stillingen er i dag 0,7 årsverk fast stilling som kulturell rådgiver. Det er ønskelig å øke stillingen til 1,0 årsverk. Stillingen er tillagt oppgaver i samarbeid med bibliotek, innbyggertorg og frivillighet.

Kulturrådgiver er pådriver for kommunens kultursatsing i tråd med budsjett, planer og i tett samarbeid med lag og foreninger, sektorleder og politiske organer.

Økning på 0,3 årsverk tilsvarer 270.000 kroner i helårsvirkning.

011: 21030 - Styrke budsjett park og lekeplasser

Parkområdene benyttes flittig, og det er viktig å holde disse områdene velholdt og innbydende. Dagens budsjett gir ikke rom for bytte av slåmaskiner og utstyr, samt lite rom for innkjøp av planter til park og grøntarealene. Derfor legges det inn et anslått behov på 50.000 kroner per år framover for styrking av vedlikeholdet.

007: 21030 - Økning 1,0 årsverk kommunale veier - fagarbeider

Vi har behov for økning av årsverk på drift av kommunale veier for å kunne utføre vedlikehold, brøyting, strøing og annet forefallende arbeid for hensiktsmessig drift. Med bare et årsverk i dag er det sårbart i situasjoner med sykdom/ferier og annet fravær på avdelingen. Behovet er lønnsmidler på 652 000 kroner.

Tiltaket forsvarer ut fra behov i veiplanen og ansvar for badeparken. I tillegg vil man kunne oppnå dårligere standard på veier som vil kunne gi behov for økte investeringer på kort sikt.

014: 21030 - Økt 0,5 stilling som parkeringsbetjent

Kommunen har nå fått 210 nye parkeringsplasser som er avgiftsbelagt. Det betyr behov for større områder som skal kontrolleres, og mer kontroll av billettautomater, skilting m.m. Dagens 0,5 stilling som parkeringsbetjent vil ha begrenset tid til å foreta denne kontrollen, som igjen kan gi tap av inntekter. Anslått behov er 335 000 kroner.

009: 21030 - Økte driftsutgifter til nye parkeringsløsninger

Kommunen har utvidet med 210 nye parkeringsplasser, og flere billettautomater. Kostnadene til digitale tjenester for parkering inkl. driftslisenser har økt betraktelig og det er anslått et behov på 150.000 kroner for å dekke disse økte kostnadene.

044: 21040 - Ekstra havnevert - sommer

Det er behov for en ekstra havnevert. I dag er det 4 havneverter (inkl 1 på Gjeving). Utgiftene fordeler seg på 1,5 måned. Det er anslått en lønnsutgift på 40.000 kroner.

071: 21040 - Kaldtlager på Lyngmyr, økte driftsutgifter

I investeringsbudsjettet foreslås det bygget et kaldtlager på Lyngmyr i 2025. Fra 2026 vil det påløpe noen driftsutgifter knyttet til dette bygget på kroner 50.000 kroner.

046: 21040 - Male Lyngmyrhallen utvendig

Kostnader til å male Lyngmyrhallen er beregnet til 1 mill. kroner for 2025. Bygget har utvendig stålplatekledning som må sprøytelakkeres. Jobben krever stillas og innleid bemanning.

061: 21060 - Meråpent bibliotek, inkl. 0,5 økte årsverk

Det foreslås å endre driften i biblioteket til meråpent bibliotek. Kostnaden for dette vil kunne beløpe seg til ca. 270.000 kroner, inkl. system og ombygging av lokalene.

Videre foreslås det å øke fra 1,5 stilling til 2,0 stillinger, noe som vil utgjøre 400.000 kroner årlig.

Samlet utgjør dette tiltaket 670.000 kroner i 2024 og 520.000 kroner fra 2025.

.....

220 – Læring og oppvekst

Tiltak 040: 220 - Bøker til skolebibliotekene

Det er et ønske å bygge opp boksamlingen på Lyngmyr skole, videre er det viktig å opprettholde boksamlingen på begge skolebibliotekene inn i fremtiden. Nye bøker og barns medvirkning knyttet til å anskaffe litteratur som gir leseglede og leselyst er viktig. Budsjett for skolebibliotekene i dag er svært lave.

Anbefalinger på sikt går på at en bør kunne kjøpe inn en ny bok pr elev pr år. Dette beløper seg til 160.000 kroner pr år.

For 2024 er det hovedprioritet å styrke Lyngmyrs boksamling.

Økt behov for 2024 er allikevel satt til totalt 100 000 kroner.

For fremtidig budsjett- og økonomiplan 2025-2027 ønskes det en økning fra dagens nivå på totalt 70 000 kroner.

Tiltak 038: 22025 - Kjøkkenassistent Bronsbu økning med 0,5 årsverk

Dersom man skal fortsette med matsservering er det anbefalt at bemanningen styrkes med 50 %, da det i dag tas av grunnbemanning for å løse matsserveringen.

Kostnad: ca. 299 000 kroner. på helårlig virkning.

Tiltak 039: 22040 - Sosillærer Lyngmyr økning med 0,15 årsverk

Det er ønskelig å utvide eksisterende sosillærerstilling med 0,15 årsverk slik at stillingen blir på til sammen 0,5 årsverk.

Elevundersøkelse og Ung data undersøkelse viser at det er behov for støtte omkring elevens skolemiljø. Kostnaden er ca. 130 000 kroner på helår. Dette vil gi 5 måneders virkning i 2024, som tilsvarer 54.000 kroner.

.....

230 – Velferd, psykisk helse og habilitering

026: 23040 - FACT 2025

Det er kommet signal om ny samarbeidsavtale for FACT (samarbeid med SSHF i forhold til personer med alvorlige psykiske lidelser) som vil gi en betydelig høyere pris. Det forventes også at det må inngås avtale for oppfølging av personer med betydelig rusproblematikk, FACT rus. Beløpet er et svært usikkert anslag og det er også usikkert om virkningen blir fra 2025. Kommunedirektøren anbefaler at dette tiltaket tas med når nye avtaler er på plass.

Tiltak 027: 23050 - Ambulerende dagtilbud 0,4 årsverk fra 2025

Det blir flere eldre i kommunen og flere personer med demens. Det er sannsynlig at det vil være behov for en økning i dagtilbud til personer med demens for å dekke behovet på sikt. Tiltaket er i tråd med satsning på forebyggende tjenester og arbeid med innsatstrappa. Tiltaket må sees i sammenheng med flere tjenester innen kommunens sektorer. Anslag for tiltaket er 290.000 kroner fra 2025.

.....

240 – Helse, familie og rehabilitering

019: 24010 - Økning stilling turnusansvarlig

Ansvarlig for innleie og turnus på sykehjemmet har 90% stilling og behovet er 100% stilling, økningen vil utgjøre 0,1 årsverk tilsvarende kr. 72.000,-.

Tiltak 018: 24020 - Økt stilling hjelpemiddelmontør

Hjelpemiddelmontør er ansatt i 80% stilling. Det har vært en formidabel økning i forhold til hjelpemidler og velferdsteknologi og stillingen bør økes med 0,2 årsverk tilsvarende kr. 130.000,-.

Kommunedirektøren vurderer at dette samsvarer med satsning på forebyggende tjenester og arbeid med innsatstrappa.

017: 24041 - Arbeidstøy hjemmesykepleien

Ansatte i hjemmesykepleien har uniformer for arbeid innendørs, men har ikke nødvendig yttertøy. Innkjøp av nødvendig yttertøy har en anslått kostnad på kr. 200.000,-.

021: 24050 - Miljøarbeider Strannasenteret

I forbindelse med koronaperioden fikk sektoren midler til å ansette en miljøarbeider i 50 %-stilling på Strannasenteret. Dette var meget vellykket og nyttig. Sektoren ser hvor viktig det er med en slik rolle på Strannasenteret, men har ikke midler på budsjettet til denne stillingen. Dette vil ha en kostnad på kr. 344.000 for 0,5 årsverk.

020: 24070 - Økning helsestasjon

Helsestasjonen har over tid hatt en merbelastning i forhold til økt antall barn i kommunen, dette inkluderer også flyktningefamilier. Bemanningen i dag er marginal. Det er behov for en økning i årsverk med 0,2 tilsvarende kr. 170.000,-.

.....

280 –Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

064: 28010 - Grensejustering ytterligere økte utgifter sektorene

I forbindelse med grensejustering for Røysland krets settes det av 1 mill. kroner hvert år for årene 2025 til 2027 som buffer for tjenester til innbyggere der.

Oversikt over mulig innsparingstiltak som ikke er foreslått i dette budsjettet

Nedenfor er det satt opp mulige innsparinger i de ulike sektorene. Disse innsparingene er mulige men, blir ikke foreslått på det nåværende tidspunkt. Det er ulike grunner til at de ikke foreslås, blant annet de vil ta uforholdsmessig mye ressurser å innføre disse, eller at det ikke er ønskelige sett ut fra et Innsatstrapp-perspektiv.

200 – Kommunedirektør, stab, IKT og politisk styring

057: 20010 - Reduserte politikergodtgjørelser

Det er vedtatt økning av faste godtgjørelser og møtegodtgjørelser. Dette er beregnet til ca. 300.000 kroner.

220 – Læring og oppvekst

036: 220 - Organisere leirskole selv

Det er lovpålagt med minst 3 dagers sammenhengende leirskoleaktivitet/skoletur for alle elever i grunnskolen.

I dag betales det ca. 355 000 kroner for leirskole inklusive skyss (avhenger av antall elever og lærere som deltar). Dersom kommunen skal drifte leirskoleaktivitet selv får man allikevel utgifter til opphold, reise, mat, personell m.m. Kommunen må også besørge riktige forsikringer og risikovurderinger for opplegget. Man vil kanskje kunne spare inntil 100 000 kroner ved å drive selv. (I dag koster en leirskoleplass 2580 kost/losji og 1320 pr elev i undervisningskostnader. I tillegg kommer skyss og kostnader pr. lærer)

Det kan bli utfordrende å få ansatte til å bli med på et slikt opplegg der kommunen må legge til rette for alt opplegg selv. Det kan også bli utfordrende å finne et egnet sted for å drive leirskoleaktivitet i nærområdet.

Innsparingen kan ikke effektueres før 2025 da vi har oppsigelsesfrist på dagens avtaler.

032: 220 - Redusert åpningstid i Bronsbu og på Grotten /Holt barnehage

Det foreslås å redusere åpningstid om morgenen med en halv time i Grotten/Holt og på Bronsbu.

Åpningstid for alle kommunale barnehager blir da den samme, fra 07.30-16.30. Besparelse er 10 % assistent i Holt/Grotten og 20 % i Bronsbu. Årsvirkning er ca. 175 000 kroner.

For budsjettåret 2024 vil dette kun få virkning for de 5 siste månedene av året, noe som vil kunne utgjøre ca. 70 000 kroner.

035: 220 - Kutte matservering i barnehagene

Som en konsekvens av dette tiltaket vil foreldre måtte sende med barna mat til alle måltider. Det betales inn kostpenger, men dette skal være selvkost. Slik det er i dag må ansatte i barnehagen lage og servere maten, dette krever innsats fra de ansatte og er tid som tas av barnas tid.

Vi har lov til å avvike matservering, men med tanke på innsatstrapp og likeverdighet for alle barn er dette ikke å anbefale.

Dersom man velger å avvikle matservering vil man kunne se for seg at det vil bli noe mindre behov for vikar. I dag benyttes en hel stilling av grunnbemanningen i Bronsbu barnehage på kjøkkenet. Denne stillingen kan ikke spares inn, da den er del av lovpålagt grunnbemanning. Om stillingen hentes fra kjøkkenet og tilbakeføres til en avdeling, vil det bety at de ansatte har noe mer fleksibilitet knyttet til fravær. Dersom ansatte ikke må bruke tid på å lage mat vil de kunne være tettere på og sammen med barna hele dagen.

Besparelse er vanskelig å si, men anslagsvis 15 dager i løpet av et barnehageår- (ca. 30 000 kroner).

230 – Velferd, psykisk helse og habilitering

Tiltak 004: 230 - Redusere fra 2 til 1 dag på Marthaloftet

Nedleggelse av en dag på Marthaloftet, dagtilbud for psykisk helse, kan gi en innsparing tilsvarende 0,4 årsverk, tilsvarende kr. 300.000,-. Kommunedirektøren vurderer ikke dette til å være et kutt som samsvarer med satsning på forebyggende tjenester og arbeid med innsatstrappa.

Tiltak 029: 230 - Ungdomskontakt reduksjon 0,5 årsverk

Stilling som ungdomskontakt er en ikke lovpålagt tjeneste. Kutt i stillingen vil utgjøre omlag kr. 400.000,-. Kommunedirektøren vurderer ikke dette til å være et kutt som samsvarer med satsning på forebyggende tjenester og arbeid med innsatstrappa.